

STATISTIČNI URAD REPUBLIKE SLOVENIJE

ISBN 978-961-239-208-6

POSEBNE PUBLIKACIJE

VIRI IN METODE OCENJEVANJA
NACIONALNIH RAČUNOV V STALNIH CENAH

št. 12 | Ljubljana, 2010

3 NACIONALNI RAČUNI

VIRI IN METODE OCENJEVANJA
NACIONALNIH RAČUNOV V STALNIH CENAH

AVTORJI:

Anže Podnar, Andrej Flajs in Karmen Hren

Publikacija je na voljo na spletnem naslovu www.stat.si/pub.asp.

Informacije daje Informacijsko središče, tel.: (01) 241 51 04.

Elektronska pošta info.stat@gov.si.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

330.55

PODNAR, Anže

Viri in metode ocenjevanja nacionalnih računov v stalnih cenah /
[avtorji Anže Podnar, Andrej Flajs in Karmen Hren]. - Ljubljana :
Statistični urad Republike Slovenije, 2010. - (Posebne publikacije.
3, Nacionalni računi / Statistični urad Republike Slovenije ; 2010,
št. 12)

ISBN 978-961-239-208-6

1. Gl. stv. nasl. 2. Flajs, Andrej 3. Hren, Karmen

251530240

Izdal, založil in tiskal Statistični urad Republike Slovenije, Ljubljana, Vožarski pot 12 – © SURS – Uporaba in objava podatkov
dovoljeni le z navedbo vira – Tiskano v 100 izvodih – ISBN 978-961-239-208-6.

PREDGOVOR

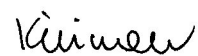
Glavni namen izračuna agregatov nacionalnih računov v stalnih cenah, to je izračuna mer cen in obsega, je zagotoviti kazalnike gospodarske aktivnosti, iz katerih je izločen vpliv sprememb cen. Takšni kazalniki omogočajo analizo rasti in razvoja gospodarstva, spremljanje in analiziranje cikličnih gibanj ter izdelavo projekcij za prihodnost. Indeksi obsega za temeljne agregate nacionalnih računov so med najpomembnejšimi makroekonomskimi podatki in ključni za ovrednotenje preteklih dogajanj v gospodarstvu in za oblikovanje ukrepov ekonomskih politik.

V Evropski uniji se podatki nacionalnih računov v stalnih cenah uporabljajo tudi v administrativne namene, čeprav ne v takšnem obsegu, kot se uporabljajo podatki v tekočih cenah. Pakt o stabilnosti in rasti določa, da primanjkljaj sektorja država posamezne države članice ne sme preseči treh odstotkov bruto domačega proizvoda, dolg pa ne šestdesetih odstotkov bruto domačega proizvoda. Navedene referenčne vrednosti je dovoljeno preseči samo v nekaj izjemnih primerih. Eden izmed takšnih primerov je resen gospodarski upad, opredeljen kot negativna letna stopnja rasti obsega bruto domačega proizvoda ali akumuliran upad proizvodnje med daljšim obdobjem zelo nizke letne rasti obsega bruto domačega proizvoda glede na potencialno rast.

Opis virov in metod ocenjevanja nacionalnih računov v stalnih cenah je pripravljen v skladu z določili uredbe Komisije št. 98/715/ES. Ta določa, da morajo države članice Komisiji (Eurostatu) predložiti popoln opis postopkov in vhodnih podatkov za izračun bruto domačega proizvoda in njegovih komponent v stalnih cenah. Zgradba opisa je standardna za vse države članice. Prvo poglavje nudi osnovne in splošne informacije o izračunu mer cen in obsega. V drugem poglavju so na kratko opisani najpomembnejši podatkovni viri. V tretjem poglavju je opis priprave ocene bruto domačega proizvoda v stalnih cenah po proizvodni metodi, v četrtem pa opis priprave ocene bruto domačega proizvoda v stalnih cenah po izdatkovni metodi. Zadnje poglavje opisuje postopek izračuna realnih vrednosti za druge temeljne agregate nacionalnih računov.

Upamo, da bo opis metodologije pomagal strokovnjakom, drugim statistikom in širši javnosti k boljšemu poznavanju in razumevanju postopka ocenjevanja nacionalnih računov v stalnih cenah.

Junij 2010

Mag. Irena Krizman

generalna direktorica
Statističnega urada Republike Slovenija

KAZALO VSEBINE

Predgovor	3
Kazalo vsebine	5
Kazalo tabel	7
Seznam okrajšav	9
1 SPLOŠNE INFORMACIJE	11
1.1 Uvod	11
1.2 Pregled proizvodne metode.....	12
1.3 Pregled izdatkovne metode	12
1.4 Usklajevanje proizvodne in izdatkovne metode	13
1.5 Bazno leto in referenčno leto.....	13
1.6 Rokovnik objavljanja podatkov in revizijska politika	14
2 GLAVNI PODATKOVNI VIRI	15
2.1 Uvod	15
2.2 Indeks cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih	15
2.3 Indeks cen kmetijskih proizvodov pri proizvajalcih	16
2.4 Indeks cen storitev pri proizvajalcih	17
2.5 Indeks cen življenjskih potrebščin	18
2.6 Indeks cen inputov v kmetijstvu	19
2.7 Indeks cen inputov v gradbeništvu	20
2.8 Indeks povprečnih vrednosti zunanje trgovine.....	20
2.9 Indeks uvoznih cen	21
2.10 Statistična raziskovanja o izobraževanju	23
2.11 Statistična raziskovanja o socialnem varstvu	24
2.12 Statistična raziskovanja o transportu.....	24
2.13 Drugi podatkovni viri.....	24
3 BDP PO PROIZVODNI METODI	25
3.1 Uvod	25
3.2 Kmetijstvo, lov in gozdarstvo (A)	25
3.3 Ribištvo (B).....	28
3.4 Rudarstvo (C)	28
3.5 Predelovalne dejavnosti (D)	28
3.6 Oskrba z električno energijo, plinom in vodo (E)	29
3.7 Gradbeništvo (F).....	30
3.8 Trgovina na drobno in debelo, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe (G).....	31
3.9 Gostinstvo (H)	33
3.10 Promet, skladiščenje in zveze (I)	33
3.11 Finančno posredništvo (J).....	34

3.12	Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve (K)	37
3.13	Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost (L)	38
3.13.1	Uvod	38
3.13.2	Država.....	38
3.13.3	NPISG	39
3.13.4	Tržni proizvajalci.....	39
3.14	Izobraževanje (M)	40
3.14.1	Uvod	40
3.14.2	Država.....	40
3.14.3	NPISG	44
3.14.4	Tržni proizvajalci.....	44
3.15	Zdravstvo in socialno varstvo (N)	44
3.15.1	Uvod	44
3.15.2	Država.....	44
3.15.3	NPISG	46
3.15.4	Tržni proizvajalci.....	46
3.16	Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti (O).....	46
3.16.1	Uvod	46
3.16.2	Država.....	47
3.16.3	NPISG	47
3.16.4	Tržni proizvajalci.....	47
3.17	Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem (P)	48
3.18	Davki na proizvode	48
3.19	Subvencije na proizvode	49
4	BDP PO IZDATKOVNI METODI.....	53
4.1	Uvod	53
4.2	Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo	53
4.3	Izdatki NPISG za končno potrošnjo	56
4.4	Izdatki države za končno potrošnjo	57
4.5	Bruto investicije v osnovna sredstva	58
4.6	Spremembe zalog	59
4.7	Pridobitve manj odtujitve vrednostnih predmetov.....	59
4.8	Izvoz in uvoz blaga.....	59
4.9	Izvoz in uvoz storitev.....	63
5	DRUGI TEMELJNI AGREGATI NACIONALNIH RAČUNOV	65

KAZALO TABEL

Tabela 3.1	A Kmetijstvo, lov in gozdarstvo: proizvodnja v stalnih cenah	26
Tabela 3.2	01 Kmetijstvo in lov ter z njima povezane storitve: proizvodnja v stalnih cenah.....	26
Tabela 3.3	01 Kmetijstvo in lov ter z njima povezane storitve: vmesna potrošnja v stalnih cenah	27
Tabela 3.4	Vmesna potrošnja v stalnih cenah: standardna metoda.....	27
Tabela 3.5	C Rudarstvo: proizvodnja v stalnih cenah	28
Tabela 3.6	D Predelovalne dejavnosti: proizvodnja v stalnih cenah.....	29
Tabela 3.7	E Oskrba z električno energijo, plinom in vodo: proizvodnja v stalnih cenah.....	30
Tabela 3.8	F Gradbeništvo: proizvodnja v stalnih cenah	30
Tabela 3.9	G Trgovina na drobno in debelo, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe: proizvodnja v stalnih cenah.....	32
Tabela 3.10	H Gostinstvo: proizvodnja v stalnih cenah	33
Tabela 3.11	I Promet, skladiščenje in zveze: proizvodnja v stalnih cenah	34
Tabela 3.12	J Finančno posredništvo: proizvodnja v stalnih cenah	34
Tabela 3.13	65.1 Denarno posredništvo: proizvodnja v stalnih cenah	35
Tabela 3.14	66 Zavarovalnice in pokojninski skladi: proizvodnja v stalnih cenah.....	36
Tabela 3.15	65.1 Denarno posredništvo: vmesna potrošnja v stalnih cenah	36
Tabela 3.16	66 Zavarovalnice in pokojninski skladi: vmesna potrošnja v stalnih cenah	37
Tabela 3.17	K Nepremičnine, najem in poslovne storitve: proizvodnja v stalnih cenah.....	37
Tabela 3.18	L Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost: proizvodnja v stalnih cenah za sektor država	39
Tabela 3.19	L Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost: proizvodnja v stalnih cenah za sektor NPISG	39
Tabela 3.20	M Izobraževanje: proizvodnja v stalnih cenah za sektor država.....	40
Tabela 3.21	M Izobraževanje: razčlenitev in uteževanje proizvodnje sektorja država	41
Tabela 3.22	M Izobraževanje: vmesna potrošnja v stalnih cenah za sektor država	43
Tabela 3.23	85.1 Zdravstvo: agregatna razčlenitev proizvodnje, uporabljena v analizi.....	45
Tabela 3.24	85.3 Socialno varstvo: proizvodnja v stalnih cenah za sektor država	46
Tabela 3.25	85.3 Socialno varstvo: razčlenitev in uteževanje proizvodnje sektorja država	46
Tabela 3.26	O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti: proizvodnja v stalnih cenah za tržne proizvajalce.....	47
Tabela 3.27	Davki na proizvode v stalnih cenah	48
Tabela 3.28	Vmesna potrošnja v stalnih cenah, standardna metoda: deflatorji po dejavnostih	50
Tabela 4.1	Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo po domačem konceptu v stalnih cenah	54
Tabela 4.2	Bruto investicije v osnovna sredstva v stalnih cenah	58
Tabela 4.3	Spremembe zalog v stalnih cenah	59
Tabela 4.4	Izvoz in uvoz blaga v stalnih cenah.....	60
Tabela 4.5	Izvoz storitev v stalnih cenah.....	63
Tabela 4.6	Uvoz storitev v stalnih cenah.....	64

SEZNAM OKRAJŠAV

BDP	Bruto domači proizvod
COICOP	Klasifikacija individualne potrošnje po namenu
CPA	Klasifikacija proizvodov po dejavnostih
DDV	Davek na dodano vrednost
EU	Evropska unija
HICŽP-EU	Harmonizirani indeks cen življenjskih potrebščin za Evropsko unijo
ICG	Indeks cen inputov v gradbeništvu
ICI	Indeks izvoznih cen
ICIP	Indeks cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih
ICSP	Indeks cen storitev pri proizvajalcih
ICU	Indeks uvoznih cen
ICŽP	Indeks cen življenjskih potrebščin
IPV	Indeks povprečnih vrednosti zunanje trgovine
ISCED	Mednarodna standardna klasifikacija izobraževanja
NPISG	Neprireditne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva
PMSFP	Posredno merjene storitve finančnega posredništva
SKD	Standardna klasifikacija dejavnosti
SMTK	Standardna mednarodna trgovinska klasifikacija
SPP	Sistem primerljivih primerov
SURS	Statistični urad Republike Slovenija

PRVO POGlavJE

SPLOŠNE INFORMACIJE

1.1 Uvod

Statistični urad Republike Slovenije (Surs) pripravlja v stalnih cenah ocene bruto domačega proizvoda (BDP) po proizvodni in izdatkovni metodi ter ocene drugih temeljnih agregatov nacionalnih računov, primerljive časovne vrste podatkov pa zajemajo obdobje od leta 1996 dalje.

Metodologijo za ocenjevanje nacionalnih računov v stalnih cenah je Surs začel razvijati v drugi polovici osemdesetih let, prvi rezultati metodološko-razvojnega dela pa so bili objavljeni leta 1992 v publikaciji "Metodološke osnove za ocenjevanje bruto domačega proizvoda v stalnih cenah". Poleg opisa metodologije je publikacija vsebovala tudi oceno BDP po proizvodnem pristopu v stalnih cenah leta 1990 za leta 1988, 1989 in 1990. Prevladujoča metoda za oceno dodane vrednosti je bila metoda enojnega kazalnika, to je enojna ekstrapolacija, pretežno s količinskimi kazalniki, ali enojna deflacija. Metodološko-razvojno delo je postalo intenzivnejše v drugi polovici devetdesetih let, ko so bile v metodologijo ocenjevanja uvedene številne spremembe in izboljšave. Najpomembnejše med njimi so bile naslednje:

- Leta 1996 je bila prvič objavljena izdatkovna struktura BDP v stalnih cenah.
- Leta 1998 so bili prvič objavljeni realni temeljni agregati nacionalnih računov.
- V letu 1999 sta bili uvedeni dve spremembi: prvič, dodana vrednost v stalnih cenah za netržne dejavnosti je bila ocenjena po stroškovni (input) metodi; drugič, dodana vrednost v stalnih cenah v predelovalnih dejavnostih je bila ocenjena z metodo deflacioniranja proizvodnje; s tem je bila opuščena prejšnja metoda ekstrapolacije s količinskim indeksom proizvodnje, ki se je uporabljala v predhodnih letih.
- Leta 2005 je bil uveden izračun v stalnih cenah predhodnega leta (vsakoletno spreminjanje baznega leta), časovne vrste podatkov pa so bile po novem načinu preračunane od vključno leta 1996 dalje.
- Metoda dvojne deflacije je bila za ocenjevanje dodane vrednosti v vseh dejavnostih uvedena leta 2007, časovne vrste podatkov pa so bile po novi metodi preračunane od vključno leta 2001 dalje.
- Leta 2009 so bili za deflacioniranje izvoznega dela proizvodnje predelovalnih dejavnosti in za deflacioniranje izvoza in uvoza blaga prvič uporabljeni pravi indeksi izvoznih in uvoznih cen, za deflacioniranje proizvodnje posameznih storitvenih dejavnosti pa indeksi cen storitev pri proizvajalcih.
- Posebej po letu 2005 so se postopno izboljševale metode ocenjevanja proizvodnje za sektor država, in sicer z zamenjevanjem stroškovnih (input) metod s teoretično pravilnejšimi output metodami.

Vse omenjene spremembe so vodile k metodologiji, ki se uporablja zdaj in je opisana v tej publikaciji. Opisi virov in metod v publikaciji se nanašajo na leto 2007. Ne glede na to se opisane metode uporabljajo za veliko večino dejavnosti in agregatov od vključno leta 2001 dalje. Pred letom 2001, kar zlasti velja za proizvodno metodo, pa so se uporabljale preprostejše metode, z večjim poudarkom na metodi enojnih kazalnikov in z večjo uporabo količinskih kazalnikov kot v letih po 2000.

Publikacija opisuje vire in metode ocenjevanja mer cen in obsegov v končnih letnih nacionalnih računih. Te ocene zajemajo proizvodno in izdatkovno metodo za merjenje BDP ter druge temeljne agregate nacionalnih računov. Metodologija, ki se uporablja za pripravo prve in druge ocene letnih nacionalnih računov, je skoraj enaka metodologiji, ki se uporablja pri pripravi končnih ocen. Razlika je le pri dejavnosti izobraževanja, za katero se pri prvi oceni uporabijo preprostejše metode, ker ob pripravi prve letne ocene podatkovni viri še niso v celoti na voljo.

Publikacija ne opisuje metodologije za ocenjevanje nacionalnih računov v tekočih cenah; ta je le bežno omenjena v ustreznih poglavjih, če je potrebno. Metodologija za izdelavo nacionalnih računov v tekočih cenah je podrobno opisana v publikaciji "Viri in metode ocenjevanja bruto nacionalnega dohodka"; ta je na voljo na spletnih straneh

Sursa http://www.stat.si/tema_ekonomsko_nacionalni_bnd.asp. Ta publikacija tudi ne opisuje metodologije za izdelavo tabel ponudbe in porabe v stalnih cenah niti metodologije za izdelavo četrletnih ocen nacionalnih računov.

Izraza "ocena obsega" in "ocena v stalnih cenah" se v tej publikaciji uporabljata kot sopomenki.

1.2 Pregled proizvodne metode

BDP po proizvodni metodi je enak vsoti dodane vrednosti v osnovnih cenah po dejavnostih, povečani za davke na proizvode in zmanjšani za subvencije na proizvode. Dodana vrednost dejavnosti je pri tem enaka razliki med vrednostjo proizvodnje v osnovnih cenah in vrednostjo vmesne potrošnje v kupčevih cenah.

Dodana vrednost v stalnih cenah se za tržne proizvajalce oceni kot razlika med proizvodnjo v stalnih cenah in vmesno potrošnjo v stalnih cenah. Proizvodnja v stalnih cenah se oceni za sto dejavnosti na različnih ravneh Standardne klasifikacije dejavnosti (dvo-, tri-, štiri- ali petmestna raven). Za veliko večino dejavnosti se proizvodnja v stalnih cenah oceni z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah z ustreznimi indeksi cen. Pri manjšem številu dejavnosti se proizvodnja v stalnih cenah oceni z ekstrapolacijo s količinskimi kazalniki; delež teh dejavnosti v celotni proizvodnji nacionalnega gospodarstva je 6,8 odstotka, od tega predstavljajo stanovanjske dejavnosti gospodinjstev 42,4 odstotka. Vmesna potrošnja v stalnih cenah se pretežno oceni na dvomestni ravni Standardne klasifikacije dejavnosti (SKD). Pri tem se vmesna potrošnja vseh dejavnosti razčleni na več komponent, ki se ločeno deflacionirajo z indeksi cen.

Opisani postopek ne velja le za dejavnost P Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem. Za to dejavnost se dodana vrednost v stalnih cenah oceni z enojno ekstrapolacijo dodane vrednosti. Pri tem pa je treba omeniti, da je proizvodnja te dejavnosti enaka dodani vrednosti in sredstvom za zaposlene, zato ocena vmesne potrošnje ni potrebna.

Za oceno dodane vrednosti v stalnih cenah pri netržnih dejavnostih sektorja država in nepridobitnih institucij, ki opravljajo storitve za gospodinjstva (NPISG), se uporabljata dve metodi. Dodana vrednost sektorja država v stalnih cenah se za dejavnosti izobraževanja in socialnega varstva izračuna na enak način kot pri tržnih proizvajalcih, to je z ločeno oceno proizvodnje in vmesne potrošnje v stalnih cenah. Proizvodnja v stalnih cenah se za te dejavnosti oceni z ekstrapolacijo s količinskimi kazalniki, vmesna potrošnja pa z deflacioniranjem posameznih komponent.

Za vse druge dejavnosti sektorja država in dejavnosti NPISG se ocena obsega dodane vrednosti izračuna po stroškovni (input) metodi, torej kot vsota sredstev za zaposlene v stalnih cenah, potrošnje stalnega kapitala v stalnih cenah in neto drugih davkov na proizvodnjo v stalnih cenah.

Metodologija ocenjevanja BDP po proizvodni metodi v stalnih cenah je podrobno opisana v tretjem poglavju.

1.3 Pregled izdatkovne metode

BDP po izdatkovni metodi je vsota izdatkov za blago in storitve, ki so namenjeni za končno potrošnjo in bruto investicije v okviru enot nacionalnega gospodarstva, povečana za izvoz blaga in storitev ter zmanjšana za uvoz blaga in storitev. Končna potrošnja je vsota izdatkov gospodinjstev, NPISG in države za blago in storitve, bruto investicije pa so vsota bruto investicij v osnovna sredstva, sprememb zalog ter neto pridobitev (pridobitve manj odtujitve) vrednostnih predmetov.

Ocene obsega izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo se pripravljajo na štirimestni ravni (112 skupin proizvodov) Klasifikacije individualne potrošnje po namenu (COICOP). Skoraj vse komponente so ocenijo z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah z ustreznimi komponentami indeksa cen življenjskih potrebščin. Za nekatere skupine proizvodov se uporablja ekstrapolacija s količinskimi kazalniki; ti proizvodi imajo 12,5-odstotni delež v strukturi izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo.

Izdatki države in NPISG v stalnih cenah se ocenijo kot vsota proizvodnje in transferjev tržnih proizvodov v naravi preko tržnih proizvajalcev v stalnih cenah, zmanjšana za tržne prodaje v stalnih cenah. Transferji tržnih proizvodov v naravi preko tržnih proizvajalcev v stalnih cenah se ocenijo z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah z indeksom

cen življenjskih potrebščin, tržne prodaje v stalnih cenah pa z upoštevanjem enakega razmerja glede na proizvodnjo kot v tekočih cenah.

Bruto investicije v osnovna sredstva, spremembe zalog ter pridobitve manj odtujitve vrednostnih predmetov v stalnih cenah se ocenijo po metodi deflacije, to je z deljenjem vrednosti v tekočih cenah z ustreznimi indeksi cen.

Ocene izvoza in uvoza blaga v stalnih cenah se pripravijo na trimestni ravni Klasifikacije proizvodov po dejavnostih (CPA), pretežno z uporabo pravih izvoznih in uvoznih indeksov cen. Za deflacioniranje izvoza in uvoza storitev pa se v glavnem uporablja harmonizirani indeks cen življenjskih potrebščin za Evropsko unijo (EU).

Metodologija ocenjevanja BDP po izdatkovni metodi v stalnih cenah je podrobno opisana v četrtem poglavju.

1.4 Usklajevanje proizvodne in izdatkovne metode

Rezultati proizvodne in izdatkovne metode ocenjevanja BDP so enako pomembni pri določanju ravni BDP v stalnih cenah in stopnje rasti obsega BDP. V usklajevanju tako nobena metoda ni prevladujoča, razlika med obema pa se odpravi v postopku usklajevanja dveh enako pomembnih in neodvisnih ocen BDP. Razlika med obema metodama je navadno zelo majhna (med 0,1 in 0,3 odstotka BDP), zato usklajevanje ni posebej pomembno. Načeloma so za spremembe v postopku usklajevanja odprte vse komponente, v praksi pa se razlika navadno razporedi dejavnosti K Nepremičnine, najem in poslovne storitve in/ali bruto investicijam v osnovna sredstva in/ali izvozu in uvozu blaga s prilagoditvijo deflatorjev.

V postopku dokončanja ocen se odpravi vsa razlika v ravni BDP med proizvodno in izdatkovno metodo. Prikaz statistične napake kot razlike med BDP po proizvodni metodi in BDP po izdatkovni metodi se tako pri objavljanju podatkov nacionalnih računov ne uporablja.

1.5 Bazno leto in referenčno leto

Bazno leto je leto, iz katerega izhajajo cene, na osnovi katerih se izračunavajo ocene v stalnih cenah; posledica različnih baznih let so tako različne ocene v stalnih cenah ob enakih merah obsegov na najnižji ravni agregacije.

V slovenskih nacionalnih računih se bazno leto za izračun sprememb obsega spreminja vsakoletno in so agregati za vsako posamezno leto izraženi v cenah predhodnega leta: npr. podatki za leto 2005 so izraženi v cenah leta 2004, podatki za leto 2006 v cenah leta 2005 itd. Vsakoletno spreminjanje baznega leta zagotavlja (teoretično) najpravilnejši rezultat, saj se za agregiranje ocen obsega uporabljajo najaktualnejše cene.

Ocene stopenj rasti obsega agregatov nacionalnih računov se izračunajo na osnovi vrednosti tekočega leta, izraženih v cenah predhodnega leta, in vrednosti v tekočih cenah iz predhodnega leta ter z uporabo Laspeyresove formule.

Slabost vsakoletnega spreminjanja baznega leta je, da so neposredno primerljivi samo podatki za dve zaporedni leti, to je leti z istimi cenami: npr. podatki za leto 2005 v cenah leta 2004 so neposredno primerljivi samo s podatki za leto 2004 v cenah leta 2004 (tj. podatki v tekočih cenah za leto 2004). Za oblikovanje daljše časovne vrste neposredno primerljivih podatkov se uporablja koncept t. i. referenčnega leta. Referenčno leto je leto, katerega podatki, če so izraženi v obliki indeksa, imajo vrednost 100, če pa so izraženi v vrednostjo, so enaki vrednosti v tekočih cenah.

V slovenskih nacionalnih računih se kot referenčno leto trenutno uporablja leto 2000. Časovne vrste podatkov se pri tem pripravijo tako, da se vrednost posameznega agregata v tekočih cenah iz leta 2000 (referenčno leto) množi z izvirnimi stopnjami rasti obsega za posamezno leto v primerjavi z letom 2000.

Izjema pri postopku so agregati, ki lahko spreminjajo predznak, saj opisani postopek daje zanje nesmiselne rezultate. Gre za spremembe zalog, saldo menjave s tujino ter presežke/izgube v menjavi zaradi sprememb pogojev menjave.

Izračun vrednosti z bazo v referenčnem letu za spremembe zalog in saldo menjave s tujino temelji na prispevku k rasti obsega BDP; izračuna se po naslednji formuli:

$$X_t^{REF} = X_{t-1}^{REF} + (cg_t * BDP_{t-1}^{REF})$$

X^{REF} vrednost agregata z bazo v referenčnem letu
 cg prispevek k rasti obsega BDP v odstotnih točkah (poglavje 1.6)
 t obdobje

Presežki/izgube v menjavi zaradi sprememb pogojev menjave so posebnost, saj vrednosti z bazo v referenčnem letu zanje sploh ni mogoče prikazati v referenčnem letu. Zato se časovna vrsta podatkov z bazo v referenčnem letu izračuna zanje kot razlika med realnim bruto domačim dohodkom, izraženim z bazo v referenčnem letu, in BDP v stalnih cenah, izraženim z bazo v referenčnem letu.

Slabost časovnih vrst podatkov z bazo v referenčnem letu je, da zaradi različnih baznih let vsota komponent ni enaka agregatom, razen v referenčnem letu in letu, ki sledi referenčnemu. Slovenski nacionalni računi izhajajo iz predpostavke, da je ohranjanje izvornih stopenj rasti obsega komponent in agregatov pomembnejše od ohranjanja seštevne skladnosti. Zato se razlika med vsoto komponent in agregati ne odpravlja, torej časovne vrste podatkov niso seštevno skladne.

1.6 Rokovnik objavljanja podatkov in revizijska politika

Objavljanje podatkov nacionalnih računov v stalnih cenah poteka po enakem rokovniku kot objavljanje podatkov v tekočih cenah. Oba sklopa podatkov se objavita hkrati, ob upoštevanju standardne revizijske politike in politike objavljanja:

- $t + 60$ dni: prva popolna ocena BDP in temeljnih agregatov nacionalnih računov na osnovi četrletnih računov;
- $t + 8$ mesecev: prva popolna ocena BDP in temeljnih agregatov nacionalnih računov na osnovi letnih računov;
- $t + 20$ mesecev: prva revizija podatkov letnih računov o BDP in temeljnih agregatih nacionalnih računov;
- $t + 32$ mesecev: končna revizija podatkov letnih računov o BDP in temeljnih agregatih nacionalnih računov.

Po pravilu morajo biti vsi podatki v Sloveniji objavljeni, preden se pošljejo Eurostatu. Vsi podatki so dostopni tudi v elektronski obliki na spletni strani Sursa (<http://www.stat.si>) v slovenskem in angleškem jeziku. Na spletni strani so na voljo tudi vse publikacije nacionalnih računov ter časovne vrste podatkov o BDP po proizvodni, dohodkovni in izdatkovni metodi ter temeljni agregati za obdobje po letu 1995.

Surs objavlja za večino agregatov nacionalnih računov naslednje podatke v stalnih cenah:

- vrednost v cenah predhodnega leta,
- letne stopnje rasti obsega,
- vrednost z bazo v referenčnem letu (trenutno 2000).

Spremembe zalog in saldo menjave s tujino sta pri izračunu in objavljanju stopenj rasti obsega izjemi. Stopnja rasti obsega zanju nima ekonomskega pomena, zato se zanju objavlja samo prispevek k rasti obsega BDP. Prispevek k rasti obsega BDP se za vse komponente bruto domačega proizvoda, vključno s spremembami zalog in saldov menjave s tujino, izračuna po formuli:

$$cg = \frac{(X_t^{P(t-1)} - X_{t-1}^{P(t-1)})}{BDP_{t-1}^{P(t-1)}} * 100$$

cg prispevek k rasti obsega BDP v odstotnih točkah
 X vrednost agregata
 t obdobje
 P cene obdobja

DRUGO POGLAVJE

GLAVNI PODATKOVNI VIRI

2.1 Uvod

Pri ocenjevanju nacionalnih računov v stalnih cenah se uporabljajo številni podatkovni viri; ti so na kratko opisani v tem poglavju. Viri zajemajo številne indekse cene (indeks cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih, indeks cen kmetijskih proizvodov pri proizvajalcih, indeks cen storitev pri proizvajalcih, indeks cen življenjskih potrebščin, indeks cen inputov v kmetijstvu, indeks cen inputov v gradbeništvu, indeks povprečnih vrednosti zunanje trgovine, indeks uvoznih cen) ter količinske kazalnike za izobraževanje, socialno varstvo, transport, ribištvo, oskrbo s plinom, zavarovanje, stanovanjsko površino in zaposlenost. Podrobnejši opis podatkovnih virov je najti na spletnih straneh Sursa (<http://www.stat.si>).

2.2 Indeks cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih

Splošne informacije

Indeks cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih (ICIP) meri dinamiko proizvajalčevih prodajnih cen industrijskih proizvodov, ki so bili proizvedeni na ozemlju Slovenije, prodani pa na domačem in/ali na tujem trgu.

Cene, ki so osnova za izračun indeksa cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih za prodajo na domačem trgu so cene, po katerih proizvajalci prodajo največje količine svojih proizvodov na domačem trgu, franko kraj proizvajalca. V ceni niso upoštevani davek na dodano vrednost (DDV) ter takse in druge dajatve, ki so vezane na ustvarjeni prihodek. V ceni so upoštevani rabati in drugi popusti, ki jih proizvajalec odobri kupcu. Cene, ki so osnova za izračun indeksa cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih za prodajo na tujem trgu so cene, po katerih proizvajalci prodajo največje količine svojih proizvodov na tujem trgu, franko ladja. V ceni so upoštevani rabati in drugi popusti, ki jih proizvajalec odobri kupcu, ni pa upoštevan DDV.

Zbiranje podatkov

Cene se zbirajo mesečno z vprašalniki pri izbranih podjetjih. Vprašalniki so individualni; to pomeni, da so pripravljene za vsako podjetje posebej. V vsebino vprašalnikov so zajeti samo reprezentativni proizvodi; te določi vsako podjetje samo. Podjetja vnesejo v vprašalnik cene transakcij za obdobje med 15. v prejšnjem mesecu in 16. v tekočem mesecu. Izračun indeksa zajema približno 400 podjetij, ki mesečno sporočajo cene za približno 2.300 proizvodov.

Podjetja (poročevalske enote) navedejo (vnesejo v vprašalnik) ceno v valuti, v kateri se opravi transakcija. Za izračun indeksa se nato vse cene, ki niso navedene v evrih, na podlagi referenčnega tečaja Evropske centralne banke na 15. oziroma naslednji dan v mesecu preračunajo v evre.

Uteževanje in izračun

Uteži so oblikovane na podlagi vrednostne prodaje industrijskih proizvodov pri proizvajalcih na domačem in na tujem trgu. Osnovni vir podatkov za izračun uteži je letno poročilo industrije za leto t-2. Pri oblikovanju uteži se podatki o vrednosti prodaje iz letnega poročila industrije preračunajo na december leta t-1 z ustreznimi indeksi cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih za december leta t-1 v primerjavi s povprečjem leta t-2. Uteži se spreminjajo vsako leto.

Bazno obdobje je december leta t-1. Individualni indeksi posameznih reprezentativnih proizvodov se za vsak tekoči mesec izračunajo neposredno iz podatkov o cenah v primerjavi s cenami baznega meseca (december leta t-1):

$$I_{t/d} = \frac{p_t}{p_d}$$

p_t cena proizvoda v tekočem mesecu
 p_d cena proizvoda v baznem mesecu

Agregatni indeksi se izračunajo iz individualnih indeksov s tehtano aritmetično sredino po naslednji formuli:

$$I_{t/d} = \frac{\sum_{i=1}^n \frac{p_{ti}}{p_{di}} * w_{di}}{\sum_{i=1}^n w_{di}}$$

$I_{t/d}$	indeks skupine ali skupni indeks
p_{ti}	cena proizvoda i v tekočem mesecu
p_{di}	cena proizvoda i v baznem mesecu
w_{di}	utež za proizvod i
n	število proizvodov

Vsak tako izračunan agregatni indeks (december predhodnega leta = 100) je Laspeyresov indeks fiksnega tipa. Vsi indeksi, s katerimi se primerjajo druga obdobja, se izračunajo z veriženjem preko povprečja za leto 2005.

Klasifikacija

Cene se zbirajo po Nomenklaturi industrijskih proizvodov (NIP) ter obdelujejo in objavljajo na trimesni ravni Standardne klasifikacije dejavnosti (SKD). Dodatno se objavljajo tudi indeksi cen za posebne skupine dejavnosti; ti indeksi kažejo dinamiko cen proizvodov glede na pretežni namen porabe proizvodov iz posameznih dejavnosti: surovine, energenti, proizvodi za investicije, proizvodi za široko porabo, trajni proizvodi za široko porabo in netrajni proizvodi za široko porabo. Objavlja se tudi poseben indeks, to je indeks cen gradbenega materiala, ki se izračunava na podlagi prevajalnika med zdaj veljavno (SKD) in prejšnjo klasifikacijo dejavnosti. Indeks zajema naslednje dejavnosti po SKD: 26.40, 26.51, 26.52, 26.53, 26.61, 26.62, 26.63, 26.64, 26.65 in 26.66.

2.3 Indeks cen kmetijskih proizvodov pri proizvajalcih

Splošne informacije

Indeks cen kmetijskih proizvodov pri proizvajalcih meri mesečno dinamiko cen pri odkupu in prodaji kmetijskih proizvodov. Ni pravi indeks cen, ampak indeks povprečnih vrednosti. Povprečne cene kmetijskih proizvodov pri proizvajalcih so cene za enoto kmetijskih proizvodov, ki so jih pri prodaji iztržili proizvajalci kmetijskih proizvodov. Izračunajo se kot razmerje med vrednostjo odkupljenih ali prodanih kmetijskih proizvodov ter njihovo količino. Cene se spremljajo v prvi fazi trženja, ker tako najbolje prikazujejo dejanske cene pri proizvajalcu.

V cene niso všteti DDV in dodatki (subvencije in podpore), ki jih dobijo proizvajalci za določene proizvode. Prav tako niso upoštevani stroški organizacije v zvezi s prevzemom in prevozom proizvodov ter z uskladiščenjem, stroški vračljive embalaže in olajšave, ki se odobrijo kupcem.

Zbiranje podatkov

Podatki, ki so osnova za izračun povprečnih cen in indeksov cen kmetijskih proizvodov pri proizvajalcih (količine, vrednosti in povprečne vrednosti odkupljenih ali prodanih kmetijskih proizvodov), se zbirajo z mesečnimi vprašalniki. Te izpolnjujejo podjetja, zadruga in druge organizacije, ki odkupujejo proizvode neposredno od zasebnih proizvajalcev (kmetov) ali prodajajo pridelke iz lastne proizvodnje. Zbirajo se cene tistih proizvodov, ki v vrednosti odkupa in prodaje kmetijskih proizvodov v prvi fazi trženja v baznem letu pomenijo pomemben delež.

Uteževanje in izračun

Uteži so oblikovane na osnovi vrednosti odkupa in prodaje posameznih kmetijskih proizvodov v baznem letu. Pri nesezonskih proizvodih so uteži celo leto enake, pri sezonskih proizvodih (zelenjava, krompir, sadje in okrasne rastline) pa so vsak mesec (glede na sezono) različne.

Bazno obdobje je leto, ki se konča z "0" ali "5". Indeksi se izračunajo na osnovi mesečnih cen kmetijskih proizvodov po Laspeyresovi formuli.

Klasifikacija

Pri razvrščanju proizvodov in izračunu indeksov se uporablja klasifikacija ekonomskih računov za kmetijstvo.

2.4 Indeks cen storitev pri proizvajalcih

Splošne informacije

Indeks cen storitev pri proizvajalcih (ICSP) meri spremembe cen storitev, ki jih podjetja ali osebe, ki zastopajo podjetja, zagotavljajo drugim podjetjem kot kupcem storitev.

Cene, ki so osnova za izračun indeksa cen storitev pri proizvajalcih, so transakcijske cene oziroma cene, ki jih kupci (podjetja) plačajo za opravljene storitve. V to ceno so vštete možne prejete subvencije, niso pa upoštevani plačani davki, odobreni popusti in rabati.

Zbiranje podatkov

Cene se zbirajo četrtno. V vzorčnem okviru je približno 670 naključno izbranih podjetij, ki opravljajo storitve v okviru vsaj ene izmed opazovanih dejavnosti. Pretežni del cen se zbere neposredno pri izbranih podjetjih s pomočjo individualnih vprašalnikov (posamezno podjetje ima v vprašalniku navedene le tiste storitve, za katere sporoča cene po posameznih obdobjih), del cen pa prek javno objavljenih cenikov na svetovnem spletu. Podjetja vnesejo v vprašalnik cene za obdobje med prvim in zadnjim dnevom tekočega četrtnja.

V izračun indeksa cen storitev pri proizvajalcih je četrtno zajetih okoli 3.500 cen storitev. Te storitve so za izbrana podjetja pomembne bodisi z vidika pogostosti izvajanja bodisi z vrednostnega vidika.

Uteževanje in izračun

Uteži temeljijo na podatkih iz strukturne statistike podjetij o prihodkih od prodaje iz leta 2006. Pri oblikovanju uteži se podatki o prihodkih od prodaje preračunajo na četrto četrtnje leta t-1 z ustreznim indeksom cen za četrto četrtnje leta t-1 v primerjavi s povprečjem 2006. Uteži se spreminjajo vsako leto.

Bazno obdobje je četrto četrtnje leta t-1. Individualni indeksi posameznih reprezentativnih storitev se za vsako tekoče četrtnje izračunajo neposredno iz podatkov o cenah v primerjavi s cenami baznega četrtnja (četrto četrtnje leta t-1):

$$I_{t/d} = \frac{p_t}{p_d}$$

p_t cena storitve v tekočem četrtnju
 p_d cena storitve v baznem četrtnju

Agregatni indeksi se izračunajo iz individualnih indeksov z navadno aritmetično sredino:

$$\overline{I_{t/d}} = \frac{1}{n} \sum (I_{t/d,i} + I_{t/d,ii} + \dots + I_{t/d,n})$$

$\overline{I_{t/d}}$ agregatni indeks za razred/skupino/oddelek
 $I_{t/d,i}$ individualni indeks za storitev i v ustreznem razredu/skupini/oddelku
 n število individualnih indeksov (storitev) v ustreznem razredu/skupini/oddelku

Vsak tak povprečni indeks se nadalje pomnoži s pripadajočo utežjo, dobljeni zmnožki pa se združujejo višje vse do skupnega indeksa po formuli:

$$I_{t/d} = \frac{\sum_{i=1}^n I_{t/d,i} * w_{d,i}}{\sum_{i=1}^n w_{d,i}}$$

$I_{t/d}$	skupni indeks
$I_{t/d,i}$	agregatni indeks razreda/skupine/oddelka i
$w_{d,i}$	utež razreda/skupine/oddelka i
n	število dejavnosti

Indeksi so verižno povezani preko indeksne baze, ki je povprečje 2006.

Klasifikacija

Podatki o cenah reprezentativnih storitev se zbirajo za izbrane dejavnosti v skladu s SKD. Indeksi cen storitev se objavljajo do štirimestne ravni SKD.

2.5 Indeks cen življenjskih potrebščin

Splošne informacije

Indeks cen življenjskih potrebščin (ICŽP) meri spremembe drobnoprodajnih cen blaga in storitev glede na sestavo izdatkov, ki jih rezidenčno prebivalstvo namenja za nakupe proizvodov končne potrošnje doma in v tujini (nacionalni koncept potrošnje).

Košarico za izračun indeksa cen življenjskih potrebščin sestavlja približno 660 reprezentativnih proizvodov. Vanjo so izbrani tisti proizvodi, ki imajo najpomembnejši delež v skupni potrošnji in katerih gibanje cen obenem najbolje odraža gibanje cen sorodnih proizvodov.

Zbiranje podatkov

Podatki o cenah reprezentativnih blaga in storitev se zbirajo mesečno med 1. in 25. v mesecu na okoli 1.200 izbranih opazovalnih mestih (kot so trgovine, tržnice, obrtne delavnice, storitvene in druge organizacije). Del cen pa se zbere tudi po telefonu in prek interneta. Mesečno je v izračun indeksa tako zajetih okrog 16.000 cen.

Uteževanje in izračun

Uteži, ki se uporabljajo za izračun indeksa v določenem letu, temeljijo na podatkih o izdatkih za posamezne proizvode iz ankete o porabi v gospodinjstvih kot glavnemu viru. Pri oblikovanju uteži se podatki iz omenjene ankete preračunajo na cene iz decembra leta t-1. Ti podatki se dopolnijo in preverijo še z drugimi statističnimi in nestatističnimi viri. Uteži se spreminjajo vsako leto. Bazno obdobje je december leta t-1.

Ko so v posameznem mesecu zbrane vse cene, sledijo izračuni najprej povprečnih cen in nato indeksov cen. Povprečna cena vsakega posameznega proizvoda v kraju se izračuna z navadno aritmetično sredino iz cen, zbranih na vseh opazovalnih mestih v tem kraju. Povprečna nacionalna cena vsakega proizvoda se izračuna s tehtano aritmetično sredino iz predhodno izračunanih povprečnih krajevnih cen.

Iz povprečnih nacionalnih cen vsakega tekočega in baznega meseca (december leta t-1) se izračunajo individualni indeksi za vsak posamezen proizvod. Iz individualnih indeksov se nato s tehtano aritmetično sredino izračunajo agregatni indeksi, to je indeksi skupin in skupni indeks, po formuli:

$$I_{t/d} = \frac{\sum_{i=1}^n \frac{P_{ti}}{P_{di}} * W_{di}}{\sum_{i=1}^n W_{di}}$$

$I_{t/d}$	indeks skupine ali skupni indeks
P_{ti}	povprečna nacionalna cena proizvoda i v tekočem mesecu
P_{di}	povprečna nacionalna cena proizvoda i v baznem mesecu
W_{di}	utež za proizvod i
n	število proizvodov

Vsak tako izračunan agregatni indeks (december predhodnega leta = 100) je Laspeyresov indeks fiksnega tipa. Vsi indeksi, s katerimi se primerjajo druga obdobja, se izračunajo z veriženjem preko povprečja za leto 2005.

Klasifikacija

Za razvrščanje proizvodov in izračun indeksa cen življenjskih potrebščin se uporablja Klasifikacija individualne potrošnje po namenu (COICOP). Indeksi se praviloma objavijo do štirimestne ravni; to pa ne velja, kadar je utež indeksa manjša od 0,1 odstotka ali kadar je raven zastopana le z enim proizvodom.

Izračunavajo in objavljajo se tudi indeksi za posebne skupine, kot so blago, netrajno blago, poltrajno blago, trajno blago, storitve, goriva in energija, sezonski proizvodi, skupni indeks brez alkohola in tobaka, skupni indeks brez sezonskih proizvodov, hrana, pijače in tobak, skupni indeks brez hrane, pijač in tobaka ter skupni indeks brez goriv in energije.

2.6 Indeks cen inputov v kmetijstvu

Splošne informacije

Indeks cen inputov v kmetijstvu meri gibanje cen blaga in storitev za tekočo porabo in investicije v kmetijstvu. Cene za vse skupine blaga in storitev se spremljajo v zadnji fazi trženja. V ceni so upoštevani morebitni davki, neposredno vezani na proizvode (npr. trošarina), niso pa upoštevani DDV ter morebitne subvencije, neposredno vezane na proizvode.

Zbiranje podatkov

Viri podatkov za izračun indeksa so izbrana trgovska podjetja, podjetja, ki svoje proizvode za kmetijsko proizvodnjo prodajajo tudi končnemu kupcu, storitvena podjetja, ki zagotavljajo storitve za kmetijsko proizvodnjo, rezultati drugih statističnih raziskovanj (cene življenjskih potrebščin, cene industrijskih proizvodov pri proizvajalcih), podatki Zbornice za gradbeništvo in industrijo gradbenega materiala, elektrodistribucijskih podjetij ter Veterinarske zbornice Slovenije. Izbrane enote poročajo o cenah svojih proizvodov.

V izračun indeksa cen inputov v kmetijstvu so zajeti predvsem tisti proizvodi, ki predstavljajo pomemben delež v vrednosti vmesne potrošnje glede na podatke ekonomskih računov za kmetijstvo v baznem obdobju.

Uteževanje in izračun

Uteži temeljijo večinoma na podatkih o vrednosti potrošnje posameznih skupin proizvodov v baznem letu iz ekonomskih računov za kmetijstvo. Za skupine proizvodov, za katere podatkov ni mogoče dobiti v ekonomskih računih za kmetijstvo, in za nekatere proizvode se uteži izračunajo na osnovi drugih virov, npr. podatkov drugih statističnih raziskovanj, administrativnih virov ipd.

Bazno obdobje je leto, ki se konča z "0" ali "5". Indeksi se izračunajo po Laspeyresovi formuli.

Klasifikacija

Za razvrščanje proizvodov in izračun indeksa se uporablja klasifikacija ekonomskih računov za kmetijstvo.

2.7 Indeks cen inputov v gradbeništvu

Splošne informacije

Indeks cen inputov v gradbeništvu (ICG) meri dinamiko stroškov, ki jih imajo izvajalci pri izvajanju gradbene dejavnosti. Po svojih značilnostih je indeks faktorskih cen ali indeks stroškovnih cen. Indeks meri razmerja med stroški ob stalni tehnologiji in stalni sestavi stroškov, ki so povezani z izvajanjem fiksnega obsega gradbenih del. Izračunava ga Zbornica za gradbeništvo in industrijo gradbenega materiala, ki deluje v okviru Gospodarske zbornice Slovenije.

Zbiranje podatkov

Podatki se zbirajo mesečno pri podjetjih v predelovalnih dejavnostih, v trgovini na debelo in v gradbeništvu. Zajeta so podjetja v trgovini na debelo, ki prodajajo reprezentativne gradbene materiale, ter proizvajalci, ki proizvajajo reprezentativne gradbene proizvode. Raziskovanje zajema enote, uvrščene po SKD v dejavnosti 45, 51.5, 51.8 (brez 51.56 in 51.57), ter nekatere proizvajalce iz dejavnosti 14, 20, 24 do 29, 40 in 41. Samostojni podjetniki in podjetja s prometom, manjšim od dveh milijonov evrov, niso zajeti. Opazovane enote so vsi proizvodi, potrebni za gradnjo novega stanovanjskega objekta in gradbenega inženirskega objekta, vključno s stroški dela pri različnih vrstah gradbenih del.

Zbirajo se cene reprezentativnega materiala, podatki o višini bruto plače za različne vrste del ter opravljenih delovnih urah. V cene niso zajeti DDV, pristojbine, drugi davki, popusti, ki se ne upoštevajo, ter subvencije.

Uteževanje in izračun

Indeks cen inputov v gradbeništvu se izračuna z agregiranjem indeksov za stroške materiala, stroške dela in druge vrste stroškov po Laspeyresovi formuli. Indeks za vsako referenčno obdobje se izračuna z neposredno primerjavo vrednosti z vrednostjo v baznem obdobju (mesecu). Skupni indeks se izračuna kot tehtano povprečje posameznih indeksov za stroške materiala, stroške dela, transportne stroške in stroške strojnih storitev; ti indeksi se tudi izračunajo po Laspeyresovi formuli. Uteži temeljijo na strukturi del in materialov, ki so potrebni pri gradnji tipičnega stanovanjskega objekta. Bazno obdobje za izračun indeksa je december leta t-1.

Klasifikacija

Objavljeni indeksi so razčlenjeni na 42 različnih vrst del, vsaka vrsta pa se nadalje deli na tri skupine: a) skupaj s stroški materiala, dela, transporta in strojnih storitev, b) stroški materiala, c) stroški transporta in strojnih storitev. Objavljajo se tudi nekateri agregatni indeksi: stanovanjska gradnja, industrijska gradnja, druga gradnja, gradnja avtocest, gradnja mostov in druga inženirska gradnja.

2.8 Indeks povprečnih vrednosti zunanje trgovine

Splošne informacije

Indeks povprečnih vrednosti zunanje trgovine (IPV) meri dinamiko povprečnih vrednosti blaga pri izvozu in uvozu.

Zbiranje podatkov

Podatkovna vira za statistiko zunanje trgovine sta dva: Intrastat ali statistika blagovne menjave med državami članicami EU (podatki se s statističnim raziskovanjem zbirajo neposredno pri podjetjih, ki so poročevalske enote za Intrastat) in t. i. Ekstrastat ali statistika blagovne menjave z državami, ki niso članice EU (podatke iz carinskih deklaracij zagotavlja Carinska uprava Republike Slovenije).

V izračun indeksov povprečnih vrednosti zunanje trgovine so zajete vse carinske deklaracije (Ekstrastat) in vsi statistični vprašalniki (Intrastat), ki so zajeti v statistiki zunanje trgovine, razen izvoza in uvoza blaga, ki se po Standardni mednarodni trgovinski klasifikaciji razvršča v sektor 9 "Drugo blago in transakcije", ter izvoza in uvoza blaga, za katero se v Sloveniji uporablja t. i. pasivna zaščita podatkov. Iz zajetja tekočega in baznega obdobja sta izključena tudi izvoz in uvoz blaga, za katera je variabilnost povprečnih vrednosti, merjena s koeficientom variacije, v baznem letu preseгла izkustveno postavljeno dovoljeno mejo.

Uteževanje in izračun

Povprečna vrednost blaga je skupna vrednost vsega blaga (ne cena določenega blaga), razvrščenega pod isto osemestno šifro Kombinirane nomenklature, izračunana na kilogram ali na količino v dodatni merski enoti. Izbira ustrezne količine (neto mase v kilogramih ali količine v dodatni merski enoti), ki se uporablja pri izračunu povprečne vrednosti posameznega blaga, je odvisna od višine obeh koeficientov variacije (koeficienta variacije za povprečno vrednost, izračunano iz kilogramov, in koeficienta variacije za povprečno vrednost, izračunano iz količine v dodatni merski enoti) za to blago v baznem letu.

Za izračun indeksov povprečnih vrednosti zunanje trgovine se uporabljajo podatki o statistični vrednosti izvoženega in uvoženega blaga v evrih, o neto masi, o količini v dodatni merski enoti ter še nekateri drugi podatki, potrebni za izračun na najnižji ravni razčlenitve Kombinirane nomenklature. Statistična vrednost blaga je vrednost blaga na slovenski meji (faktorni vrednosti blaga so prišteti ali od nje odšteti, odvisno od paritete, stroški natovarjanja, prevoza in zavarovanja do slovenske meje).

Indeksi povprečnih vrednosti zunanje trgovine se izračunavajo po Laspeyresovi, Paaschejevi in Fischerjevi formuli, objavljajo pa kot Fischerjevi indeksi.

V postopku izračuna indeksov povprečnih vrednosti zunanje trgovine se za preverjanje pravilnosti podatkov in izboljšanje kakovosti rezultatov uporabljajo različne metode. Posamezne postavke tekočega in baznega obdobja se v izračunu ne upoštevajo, in sicer:

- tiste, pri katerih ni podatka o količini ali statistični vrednosti blaga;
- tiste, pri katerih je vrednost blaga na enoto količine zunaj intervala "vrednost prvega/tretjega kvartila za povprečno vrednost na ravni osemestne šifre Kombinirane nomenklature, v katero se blago iz postavke uvršča, -/+ 2 kvartilna razmika"; spodnja in zgornja meja intervala za posamezno osemestno šifro Kombinirane nomenklature sta izračunani iz statističnih podatkov o izvozu oziroma uvozu blaga pod to šifro v celotnem baznem letu.

Iz izračun tudi ni zajeto blago, razvrščeno v isto osemestno šifro Kombinirane nomenklature, za katero je izračunani indeks povprečnih vrednosti na najnižji ravni večji od zgornje ali manjši od spodnje dovoljene meje (zgornja in spodnja meja sprejemljivosti indeksa za določeno blago sta določeni izkustveno in sta v skladu z mednarodno prakso).

Klasifikacija

Indeksi povprečnih vrednosti zunanje trgovine se na najnižji ravni računajo na ravni osemestne šifre blaga Kombinirane nomenklature. Zbirni indeksi, ki se objavljajo, se izračunajo za raven sektorjev in odsekov Standardne mednarodne trgovinske klasifikacije (SMTK), za področja, podpodročja in oddelke SKD ter po Klasifikaciji širokih ekonomskih kategorij (BEC).

2.9 Indeks uvoznih cen

Splošne informacije

Indeks uvoznih cen (ICU) meri dinamiko cen uvoženih proizvodov. Za uvožen proizvod se šteje vsak proizvod, ki ni bil proizveden v Sloveniji, temveč je bil uvožen iz tretjih držav ali dobavljen iz drugih držav članic EU.

Osnova za izračun indeksa uvoznih cen so cene, po katerih uvoznik kupi izbrane proizvode v največjih količinah. V te cene niso zajete uvozne takse in dajatve, upoštevani pa so rabati in drugi popusti, ki jih dobavitelj ali prodajalec odobrita kupcu.

Zbiranje podatkov

Cene uvoženih proizvodov se zbirajo mesečno pri izbranih uvoznih podjetjih, in sicer z individualno oblikovanimi vprašalniki. Vzorec zajema približno 370 različnih slovenskih uvoznikov in 1.450 izbranih proizvodov.

Podjetja (poročevalske enote) navedejo (vnesejo v vprašalnik) ceno v valuti, v kateri se opravi transakcija. Za izračun indeksa se nato vse cene, ki niso navedene v evrih, na podlagi referenčnega tečaja Evropske centralne banke na 15. oziroma naslednji dan v mesecu preračunajo v evre.

Uteževanje in izračun

Uteži se oblikujejo na podlagi strukture vrednosti proizvodov, uvoženih v letu 2005. Glavni vir podatkov za določitev uteži so podatki, ki se uporabljajo za izračun indeksov povprečnih vrednosti zunanje trgovine za uvoz. Pri oblikovanju uteži se podatki o vrednosti uvoženih proizvodov preračunajo na december leta t-1 z indeksom uvoznih cen za december leta t-1 v primerjavi s povprečjem leta 2005. Uteži se spreminjajo vsako leto.

Individualni indeksi posameznih reprezentativnih proizvodov se za vsak tekoči mesec v primerjavi z baznim mesecem (december leta t-1) izračunajo neposredno iz podatkov o cenah:

$$I_{t/d} = \frac{p_t}{p_d}$$

p_t cena proizvoda v tekočem mesecu
 p_d cena proizvoda v baznem mesecu

Iz individualnih indeksov se nato s tehtano aritmetično sredino izračunajo agregatni indeksi po formuli:

$$I_{t/d} = \frac{\sum_{i=1}^n \frac{p_{ti}}{p_{di}} * w_{di}}{\sum_{i=1}^n w_{di}}$$

$I_{t/d}$ indeks skupine ali skupni indeks
 p_{ti} cena proizvoda i v tekočem mesecu
 p_{di} cena proizvoda i v baznem mesecu
 w_{di} utež za proizvod i
 n število proizvodov

Vsak tako izračunan agregatni indeks (december predhodnega leta = 100) je Laspeyresov indeks fiksnega tipa. Vsi indeksi, s katerimi se primerjajo druga obdobja, se izračunajo z veriženjem preko povprečja za leto 2005.

Klasifikacija

Cene uvoženih proizvodov se zbirajo po Kombinirani nomenklaturi, obdelujejo in objavljajo pa po Klasifikaciji proizvodov po dejavnosti (CPA). Po klasifikaciji CPA se proizvodi v posamezne dejavnosti razvrščajo glede na izvor proizvoda. To pomeni, da so proizvodi razvrščeni glede na dejavnost, v kateri je bil posamezni proizvod proizveden. Indeksi uvoznih cen se objavljajo na dveh ravneh členitve CPA, in sicer na ravni področja in na ravni oddelka. Računata se tudi dva dodatna indeksa, in sicer glede na območje, od koder je bil proizvod uvožen ali dobavljen: indeks uvoznih cen – evroobmočje in indeks uvoznih cen – neevroobmočje.

Dodatno se objavljajo tudi indeksi cen za posebne skupine dejavnosti, ki kažejo dinamiko cen glede na pretežni namen porabe proizvodov iz posameznih dejavnosti na ravni razreda CPA. Dejavnosti se po pretežnem namenu uporabe proizvodov razvrščajo v štiri skupine in dve podskupini: surovine, energenti, proizvodi za investicije, proizvodi za široko porabo (trajni proizvodi za široko porabo in netrajni proizvodi za široko porabo).

2.10 Statistična raziskovanja o izobraževanju

Na področju izobraževanja obstaja več statističnih raziskovanj, ki zagotavljajo količinske in kakovostne kazalnike za različne ravni izobraževanja, vsa s popolnim zajetjem.

Statistično raziskovanje o predšolski vzgoji in izobraževanju v vrtcih daje podatke o številu vrtcev, predšolskih otrok v vrtcih ter strokovnih delavcev, ki izvajajo predšolsko vzgojo in izobraževanje v vrtcih. Zajeti so vsi javni in zasebni vrtci.

Namen statističnega raziskovanja o osnovnošolskem izobraževanju mladine in odraslih je zbrati podatke o številu osnovnih šol, organizacij, učencev in drugih oseb, ki obiskujejo osnovnošolsko izobraževanje mladine in odraslih, ter učiteljev, strokovnih in drugih pedagoških delavcev, ki izvajajo vzgojno-izobraževalno delo. Zajete so vse šole in organizacije, ki izvajajo osnovnošolsko izobraževanje mladine in odraslih.

S statističnim raziskovanjem o zavodih, domovih in drugih ustanovah za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami se zagotavljajo podatki o otrocih in mladostnikih s posebnimi potrebami, ki so v oskrbi centrov, zavodov, domov in drugih ustanov za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami, ter podatki o zaposlenih v teh ustanovah. V raziskovanje so zajeti vsi centri, zavodi, domovi in druge ustanove za vzgojo, izobraževanje, usposabljanje, delo in varstvo otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami.

Namen statističnega raziskovanja o srednjem izobraževanju je spremljanje stanja na področju srednješolskega izobraževanja za mladino in odrasle. Gre za popis srednjih šol, dijakov, ki so vpisani v posamezne izobraževalne programe, ter pedagoškega osebja, ki izvaja srednješolske izobraževalne programe. Zajeti so vsi zavodi, šole, centri in organizacijske enote, ki izvajajo izobraževalne programe za pridobitev nižje in srednje poklicne izobrazbe, srednje tehniške in strokovne izobrazbe ter splošne srednje izobrazbe. Zajete so srednje šole za mladino, za mladino s prilagojenimi predmetniki ter srednje šole za odrasle.

Statistično raziskovanje o pedagoškem osebju na visokošolskih zavodih in višjih strokovnih šolah zagotavlja podatke o pedagoškem in drugem strokovnem osebju, ki poučuje ali sodeluje v izobraževalnem procesu, ter o drugih zaposlenih na visokošolskih zavodih in višjih strokovnih šolah. V raziskovanje je zajeto vse pedagoško osebje, ki poučuje v javnih in zasebnih visokošolskih in višješolskih ustanovah, ki izvajajo javno veljavne dodiplomske in podiplomske študijske programe.

Namen statističnega raziskovanja o vpisu študentov na višje strokovne šole, univerze in samostojne visokošolske zavode je pridobitev podatkov o številu študentov, vpisanih na posameznem visokošolskem zavodu ali višji strokovni šoli. Zajeti so vsi javni visokošolski zavodi ter javne in zasebne višje strokovne šole, ki izvajajo dodiplomske študijske programe z javno veljavnostjo. Podatki o vpisu študentov na redni študij so popolni, pri izrednem študiju pa je zajetje popolno le za prvič vpisane v letnik.

S statističnim raziskovanjem o vpisu študentov na terciarno stopnjo izobraževanja se zbirajo podatki o vpisu študentov na dodiplomski in podiplomski študij na višjih strokovnih šolah, visokih strokovnih šolah, fakultetah in umetniških akademijah. Zajeti so vsi javni in zasebni visokošolski zavodi, ki izvajajo dodiplomske in podiplomske študijske programe, ter javne in zasebne višje strokovne šole.

Statistično raziskovanje o diplomantih višjih strokovnih šol in visokošolskih zavodov zagotavlja podatke o številu diplomantov, njihovi starosti in spolu, trajanju njihovega študija, zaposlitvi in še nekatere druge podatke. V raziskovanje so zajete višje strokovne šole in visokošolski zavodi (javni in zasebni), ki izvajajo javno veljavne študijske programe.

Namen statističnega raziskovanja o vzgojno-izobraževalni dejavnosti glasbenih šol je zbrati podatke o številu učencev, ki obiskujejo glasbeno šolo, in spremljati vzgojno-izobraževalne dejavnosti v glasbenih šolah ter enotah glasbenih šol pri osnovnih šolah in drugih vzgojno-izobraževalnih zavodih. Zajete so javne in zasebne glasbene šole, ki izvajajo programe osnovnega glasbenega in plesnega izobraževanja.

2.11 Statistična raziskovanja o socialnem varstvu

Na področju socialnega varstva obstaja več statističnih raziskovanj, ki zagotavljajo količinske kazalnike za dejavnosti socialnega varstva z nastanitvijo in socialnega varstva brez nastanitve, vsa s popolnim zajetjem.

Namen statističnega raziskovanja o javnih socialnovarstvenih zavodih je zbrati podatke o oskrbovancih, ki živijo v teh ustanovah: o številu oskrbovancev, starosti in zdravstvenem stanju le-teh, o virih njihovih dohodkov, o razlogih, zaradi katerih so bili sprejeti v ustanovo, o načinu plačevanja oskrbnine in še nekatere druge podatke. V raziskovanje so zajeti domovi za starejše, kombinirani socialnovarstveni zavodi, posebni socialnovarstveni zavodi ter varstveno-delovni centri.

S statističnim raziskovanjem o centrih za socialno delo ter o podjetjih za strokovno usposabljanje in zaposlovanje invalidov se zbirajo podatki o uporabnikih teh centrov in o oblikah varstva in pomoči v njih ter o storitvah v sistemu socialnega varstva, do katerih so upravičene ogrožene skupine prebivalstva. Zajeti so centri za socialno delo ter podjetja za strokovno usposabljanje in zaposlovanje invalidov.

Statistično raziskovanje o denarni socialni pomoči zagotavlja podatke o številu prejemnikov, o višini pomoči ter o višini izplačanih sredstev. Podatke zagotavlja Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

2.12 Statistična raziskovanja o transportu

Statistično raziskovanje o železniškem transportu zagotavlja podatke o prepeljanih potnikih in blagu, potniških in tonskih kilometrih, železniških prometnih nesrečah in o prevozu intermodalnih transportnih enot. Vsi podatki se nanašajo na ozemlje Slovenije. Poročevalska enota je družba Slovenske železnice.

S statističnim raziskovanjem o cestnem blagovnem prevozu se zbirajo podatki o prepeljanem blagu: o masi, vrsti in obliki tovora (oz. pakiranja), o naravi tovora, o prevoženih kilometrih (polnih in praznih), o stopnji naloženosti na poti in o vrsti prevoza. Raziskovanje temelji na slučajnem vzorcu. Poročevalske enote so poslovni subjekti (pravne in fizične osebe), ki imajo v lasti, najemu ali upravljanju registrirana tovorna motorna vozila z vsaj dvema tonama nosilnosti, in sicer ne glede na to, ali se vozilo uporablja za javni prevoz ali za prevoz za lastne potrebe.

2.13 Drugi podatkovni viri

Statistično raziskovanje o morskem ribištvu zagotavlja podatke o iztovu ribjih proizvodov na ozemlju Slovenije ter o ulovu morskih živali v ribolovnem območju slovenskih ribičev. Poročevalske enote so fizične in pravne osebe, ki se ukvarjajo z morskim gospodarskim ribolovom, podatki pa se zbirajo po ribiškem plovilu.

S statističnim raziskovanjem o oskrbi s plini se zbirajo podatki o uvozu, izvozu, nakupu, lastni porabi in izgubah ter strukturi prodaje zemeljskega plina in utekočinjenega naftnega plina. V raziskovanje so vključeni poslovni subjekti za oskrbo z zemeljskim plinom in utekočinjenim naftnim plinom.

Podatke o številu zavarovalnih polic in številu zavarovancev po vrstah zavarovanj in pozavarovanj za zavarovalnice in pokojninske sklade, razen obvezne socialne varnosti, zagotavlja Agencija za zavarovalni nadzor.

Podatki o površini stanovanja zajemajo površino sob, kuhinje, drugih pomožnih prostorov, zaprtih teras in verand ter površino pod vgrajenimi omarami. Površine garaž, kleti, podstrešij (neprimernih za stanovanje) in skupnih prostorov v večstanovanjskih stavbah niso upoštevane. Vir podatkov so gradbena dovoljenja, ki jih izdajajo upravne enote.

Glavni vir za oceno števila zaposlenih je Statistični register delovno aktivnega prebivalstva. Ta se mesečno dopolnjuje s podatki iz obrazcev M, tj. prijava podatkov o pokojninskem in invalidskem ter zdravstvenem zavarovanju, zavarovanju za starševsko varstvo, zavarovanju za primer brezposelnosti in o sklenitvi delovnega razmerja (podatke zagotavljajo Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije in Zavod za zaposlovanje), ter s podatki drugih podatkovnih baz (Centralni register prebivalstva, Poslovni register Slovenije). Zajema osebe, ki so obvezno socialno zavarovane, zaposlene ali samozaposlene na ozemlju Slovenije, stare vsaj 15 let in niso upokojene. Zaposlenost je lahko za določen ali nedoločen čas in za polni delovni čas ali delovni čas, krajši od polnega. Zajema tudi osebe, ki so začasno odsotne z dela zaradi bolezni ali iz drugih razlogov, če so zanje plačani socialni prispevki.

TRETJE POGLAVJE

BDP PO PROIZVODNI METODI

3.1 Uvod

BDP v stalnih cenah po proizvodni metodi je vsota dodane vrednosti v stalnih cenah po dejavnostih, povečana za davke na proizvode v stalnih cenah in zmanjšana za subvencije na proizvode v stalnih cenah. Dodana vrednost dejavnosti v stalnih cenah je izračunana po metodi dvojnega kazalnika, to je kot razlika med proizvodnjo v stalnih cenah in vmesno potrošnjo v stalnih cenah.

Metode ocenjevanja proizvodnje in vmesne potrošnje v stalnih cenah po dejavnostih so opisane v nadaljevanju. V vsakem poglavju so najprej opisane metode za izračun proizvodnje v stalnih cenah; ta opis obsega razčlenitev proizvodnje in metode za izdelavo ocen obsega. Temu sledi enak opis za izračun vmesne potrošnje v stalnih cenah. Za dejavnosti javne uprave, izobraževanja, zdravstva in socialnega varstva ter za druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti so posebej prikazane metodologije za ocenjevanja proizvodnje in vmesne potrošnje v stalnih cenah za proizvajalce sektorja država, nepridobitne institucije, ki opravljajo storitve za gospodinjstva (NPISC), in tržne proizvajalce.

V vsakem poglavju je navedena tudi samoocena uporabljenih metod na osnovi klasifikacije metod, kot je določena s Sklepom Komisije (98/715/ES) o merah cen in obsegov v nacionalnih računih, in dodatno opredeljena v "Priročniku o merah cen in obsega" (Eurostat, 2001). Glede na sklep Komisije se metode za ocenjevanje cen in obsegov delijo v tri skupine:

- metode A: najustreznejše metode;
- metode B: metode, ki se smejo uporabljati, če ni mogoče uporabiti metod A (sprejemljive alternative);
- metode C: metode, ki se ne smejo uporabljati.

Splošna merila za razvrščanje metod v omenjene tri skupine so:

- popolnost zajetja proizvoda/dejavnosti/skupine s kazalnikom (npr. ali kazalnik zajema vse proizvode v posamezni skupini ali samo nekatere izmed njih, npr. tiste, ki se prodajajo gospodinjstvom);
- vrednotenje kazalnika (kazalnik za tržno proizvodnjo mora biti vrednoten v osnovnih cenah, ne pa npr. v kupčevih cenah ali v cenah inputov, kazalnik za končno potrošnjo ali bruto investicije pa mora biti vrednoten v kupčevih cenah, ne pa npr. v proizvajalčevih cenah);
- kazalnik mora upoštevati kakovost, in sicer tako, da jo pripiše meri obsega ne pa meri cene;
- konceptualna skladnost med kazalnikom in koncepti nacionalnih računov.

Metode, ki izpolnjujejo vsa štiri merila, se v splošnem uvrščajo med metode A. Če eno ali več meril ni izpolnjenih, se metoda uvrsti med metode B ali metode C, in sicer glede na to, kako močno odstopa od metode A. Natančno razmejevanje med metodami A, B in C je odvisno od proizvoda/dejavnosti in od njunih posebnih značilnosti.

3.2 Kmetijstvo, lov in gozdarstvo (A)

Proizvodnja dejavnosti kmetijstva, lova in gozdarstva v tekočih cenah je v letu 2007 ocenjena na 1.625 milijonov evrov, to je 2,3 odstotka celotne proizvodnje. Približno dve tretjini proizvodnje dejavnosti proizvedejo individualni kmetje.

Proizvodnja v stalnih cenah se oceni z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah z indeksi cen. Razčlenitev proizvodnje in uporabljene metode so prikazane v tabeli 3.1.

Tabela 3.1 A Kmetijstvo, lov in gozdarstvo: proizvodnja v stalnih cenah

Razčlenitev	Metoda
01 Kmetijstvo in lov ter z njima povezane storitve	Tabela 3.2
02 Gozdarstvo in gozdarske storitve	Deflacija z ICIP in IPV

Proizvodnja dejavnosti 01 Kmetijstvo in lov ter z njima povezane storitve je razčlenjena na sedem komponent, pretežno ocenjenih na osnovi podatkov ekonomskih računov za kmetijstvo. Te komponente so: prodaja, spremembe zalog, osnovna čreda, proizvedena krma, dolgoletni nasadi, proizvodnja za lastne potrebe in neposredne prodaje ter druga proizvodnja. Vsaka komponenta se nato deflacionira z ustreznimi indeksi cen, kot je prikazano v tabeli 3.2. Posebna ocena se pripravi za subvencije na proizvode v tej dejavnosti; njihova vrednost v stalnih cenah se oceni v enakem razmerju glede na prodajo v stalnih cenah, kot je bilo razmerje med subvencijami na proizvode in prodajo v predhodnem letu v tekočih cenah (stopnja rasti obsega subvencij na proizvode je enaka stopnji rasti obsega prodaje).

Tabela 3.2 01 Kmetijstvo in lov ter z njima povezane storitve: proizvodnja v stalnih cenah

Razčlenitev	Metoda
Prodaja	Deflacija z indeksom cen kmetijskih proizvodov pri proizvajalcih
Spremembe zalog	Deflacija z implicitnim deflatorjem zalog obratnih skladov v živinoreji
Osnovna čreda	Deflacija z indeksom cen kmetijskih proizvodov pri proizvajalcih
Proizvedena krma	Deflacija z indeksom cen kmetijskih proizvodov pri proizvajalcih
Dolgoletni nasadi	Deflacija z indeksom cen inputov v kmetijstvu
Proizvodnja za lastne potrebe in neposredne prodaje	Deflacija z ICŽP
Druga proizvodnja	Deflacija z ICŽP
Subvencije na proizvode	Ekstrapolacija s stopnjo rasti obsega prodaje

Proizvodnja dejavnosti 02 Gozdarstvo in gozdarske storitve v stalnih cenah se oceni z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah z indeksom cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih (ICIP) in z indeksom povprečnih vrednosti zunanje trgovine (IPV), uteženima z razmerjem med prodajo na domačem trgu in prodajo na tujem trgu.

Metoda ocenjevanja proizvodnje dejavnosti 01 Kmetijstvo in lov ter z njima povezane storitve v stalnih cenah se uvršča med metode A, metoda ocenjevanja proizvodnje v stalnih cenah za dejavnost 02 Gozdarstvo in gozdarske storitve pa med metode B.

Vmesna potrošnja zajema vrednost blaga in storitev, potrošenih v proizvodnem procesu. V dejavnosti kmetijstva, gozdarstva in lova je v letu 2007 znašala 757 milijonov evrov ali 2,1 odstotka celotne vmesne potrošnje v tekočih cenah.

Vmesna potrošnja v stalnih cenah se oceni za iste dejavnosti kot proizvodnja v stalnih cenah (tabela 3.1). Za dejavnost kmetijstva in lova ter z njima povezanih storitev (SKD 01) je razčlenjena na dvanajst komponent, pretežno ocenjenih na osnovi podatkov ekonomskih računov za kmetijstvo. Te komponente so: semena in sadike, energija in goriva, gnojila, pesticidi, veterinarske storitve, kupljena krma, lastno proizvedena krma, spremembe zalog krmnih rastlin, vzdrževanje, proizvodnja za lastne potrebe, drugi proizvodi in posredno merjene storitve finančnega posredništva (PMSFP). PMSFP v stalnih cenah se izračunajo z upoštevanjem obrestne mere baznega leta za posojila in vloge na stanja posojil in vlog, prevrednotenih na vrednosti baznega leta z implicitnim deflatorjem domačega končnega trošenja. Vse preostale komponente vmesne potrošnje se deflacionirajo z ustreznimi indeksi cen, kot je prikazano v tabeli 3.3.

Tabela 3.3 01 Kmetijstvo in lov ter z njima povezane storitve: vmesna potrošnja v stalnih cenah

Razčlenitev	Metoda
Semena in sadike	Deflacija z indeksom cen inputov v kmetijstvu
Energija in goriva	Deflacija z indeksom cen inputov v kmetijstvu
Gnojila	Deflacija z indeksom cen inputov v kmetijstvu
Pesticidi	Deflacija z indeksom cen inputov v kmetijstvu
Veterinarske storitve	Deflacija z indeksom cen inputov v kmetijstvu
Kupljena krma	Deflacija z indeksom cen inputov v kmetijstvu
Lastno proizvedena krma	Deflacija z indeksom cen kmetijskih proizvodov pri proizvajalcih
Spremembe zalog krmnih rastlin	Deflacija z indeksom cen kmetijskih proizvodov pri proizvajalcih
Vzdrževanje	Deflacija z indeksom cen inputov v kmetijstvu
Proizvodnja za lastne potrebe	Deflacija z indeksom cen inputov v kmetijstvu
Drugi proizvodi	Deflacija z indeksom cen inputov v kmetijstvu
PMSFP	Ista obrestna mera kot v baznem letu plus deflacija z implicitnim deflatorjem domačega končnega trošenja

Postopek za oceno vmesne potrošnje v dejavnosti gozdarstva in gozdarskih storitev (SKD 02) je nekoliko drugačen. Postopek je standarden in se uporablja za vse dejavnosti na dvomestni ravni SKD (in za tri dejavnosti na trimestni ravni SKD), razen za dejavnost kmetijstva in lova ter z njima povezanih storitev (SKD 01). Postopek je takšen: vmesna potrošnja gospodarskih družb se razčleni na deset komponent: stroški materiala, stroški energije, drugi stroški materiala, transportne storitve, najemnine, zavarovalne storitve, povračila stroškov v zvezi z delom, drugi stroški storitev, PMSFP in uvoz na oplemenitvenje. Vsaka komponenta se deflacira z ustreznim indeksom cen, izbranim glede na dejavnost (indeks cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih za prodajo na domačem trgu, indeks cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih za prodajo na tujem trgu, indeks cen življenjskih potrebščin (ICŽP), indeks povprečnih vrednosti zunanje trgovine, indeks uvoznih cen (ICU) in drugi). Deflatorji so določeni glede na značilnosti dejavnosti in se razlikujejo med dejavnostmi. Izjema so deflatorji za zavarovalne storitve, PMSFP in uvoz na oplemenitvenje, ki so za vse dejavnosti enaki. Deflacirane komponente se nato seštejejo, iz vsote pa izračuna implicitni deflator vmesne potrošnje za gospodarske družbe. Tako izračunani implicitni deflator se nato uporabi za deflaciranje vmesne potrošnje celotne dejavnosti. Tabela 3.4 prikazuje strukturo vmesne potrošnje in metode za njeno oceno v stalnih cenah po standardni metodi, tabela 3.28 na koncu poglavja pa prikazuje deflatorje po dejavnostih in po vrstah inputov.

Tabela 3.4 Vmesna potrošnja v stalnih cenah: standardna metoda

Razčlenitev	Metoda
Stroški materiala	Deflacija z ICIP, ICŽP, IPV, ICU in implicitnimi deflatorji proizvodnje
Stroški energije	Deflacija z ICIP in ICŽP
Drugi stroški materiala	Deflacija z ICIP in ICŽP
Transportne storitve	Deflacija z implicitnim deflatorjem proizvodnje transportnih storitev, ICIP in ICŽP
Najemnine	Deflacija z ICŽP
Zavarovalne storitve	Deflacija z implicitnim deflatorjem proizvodnje zavarovalnih storitev
Povračila stroškov v zvezi z delom	Deflacija z ICŽP
Drugi stroški storitev	Deflacija z ICŽP
PMSFP	Ista obrestna mera kot v baznem letu plus deflacija z implicitnim deflatorjem domačega končnega trošenja
Uvoz na oplemenitvenje	Deflacija z IPV

Metoda, ki se uporablja za oceno vmesne potrošnje v stalnih cenah, se razvršča med metode skupine A. Ustreza namreč vsem trem merilom: prvič, deflacioniranje se izvaja po proizvodih, drugič, doma proizvedeni proizvodi in uvoženi proizvodi se deflacionirajo posebej, in tretjič, za deflacioniranje se uporabljajo pravi indeksi cen.

3.3 Ribišтво (B)

Sladkovodno in morsko ribišтво je v Sloveniji zelo majhna dejavnost. Njegova proizvodnja v tekočih cenah je ocenjena na 9 milijonov evrov ali 0,01 odstotka celotne proizvodnje slovenskega gospodarstva.

Proizvodnja v stalnih cenah je ocenjena z ekstrapolacijo vrednosti v tekočih cenah s količinskim kazalnikom o morskem ulovu. Uporabljena metoda se razvršča med metode skupine B, ker podatki o proizvodih ribišťva niso razčlenjeni v posamezne vrste, nista pa upoštevana niti sezonski dejavnik niti prilagoditev za kakovost.

Vmesna potrošnja dejavnosti ribišťva v tekočih cenah je ocenjena na 6 milijonov evrov, to je 0,01 odstotka celotne vmesne potrošnje. Metoda za oceno vmesne potrošnje v stalnih cenah je standardna in je opisana v poglavju 3.2 za gozdarstvo. Uporabljena metoda se razvršča v skupino A.

3.4 Rudarstvo (C)

Proizvodnja rudarstva predstavlja majhen del celotne proizvodnje slovenskega gospodarstva (0,4 odstotka ali 279 milijonov evrov v tekočih cenah).

Proizvodnja rudarstva v stalnih cenah je ocenjena z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah z indeksom cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih za prodajo na domačem trgu in z indeksom cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih za prodajo na tujem trgu, ki sta utežena glede na prodajo na domačem trgu in na tujem trgu. Razčlenitev proizvodnje in uporabljene metode so prikazane v tabeli 3.5. Pri razčlenitvi proizvodnje je treba upoštevati, da podatki za dejavnost pridobivanja črnega premoga, rjavega premoga, lignita in šote (SKD 10) zajemajo tudi podatke za dejavnost pridobivanja surove nafte in zemeljskega plina (SKD 11), podatki za dejavnost pridobivanja rudnin in kamnin (SKD 14) pa tudi podatke za dejavnost pridobivanja uranovih in torijevih rud (SKD 12) in dejavnost pridobivanja rud (SKD 13). Te tri dejavnosti (SKD 11, 12 in 13) namreč ustvarjajo zanemarljivo dodano vrednost, zato se njihovi podatki ne deflacionirajo posebej. Metode, ki se uporabljajo za ocenjevanje proizvodnje v stalnih cenah, se razvrščajo v skupino A.

Tabela 3.5 C Rudarstvo: proizvodnja v stalnih cenah

Razčlenitev	Metoda
10 Pridobivanje črnega premoga, rjavega premoga, lignita, šote	Deflacioniranje z ICIP
14 Pridobivanje rudnin in kamnin	Deflacioniranje z ICIP

Vmesna potrošnja rudarstva v tekočih cenah je ocenjena na 144 milijonov evrov ali 0,4 odstotka celotne vmesne potrošnje. Vmesna potrošnja v stalnih cenah je ocenjena za iste dejavnosti kot proizvodnja, in to po standardni metodi, ki je opisana v poglavju 3.2 za gozdarstvo. Metoda se razvršča v skupino A.

3.5 Predelovalne dejavnosti (D)

Predelovalne dejavnosti so največja in najpomembnejša dejavnost slovenskega gospodarstva. Njihova proizvodnja v tekočih cenah znaša 24.830 milijonov evrov ali 34,9 odstotka celotne proizvodnje, ki jo proizvedejo domači proizvajalci. Glede na proizvodnjo so najpomembnejše dejavnosti proizvodnja kovinskih izdelkov (SKD 28), proizvodnja strojev in naprav (SKD 29) in proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov in umetnih vlaken (SKD 24); te tri dejavnosti skupaj proizvedejo približno tretjino proizvodnje predelovalnih dejavnosti.

Proizvodnja v stalnih cenah se za skoraj vse dejavnosti izračuna tako, da se vrednosti v tekočih cenah deflacirajo z indeksom cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih za prodajo na domačem trgu in z indeksom cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih za prodajo na tujem trgu, uteženima z razmerjem med prodajo na domačem trgu in prodajo na tujem trgu. Razčlenitev proizvodnje in uporabljene metode so prikazane v tabeli 3.6.

Tabela 3.6 D Predelovalne dejavnosti: proizvodnja v stalnih cenah

Razčlenitev	Metoda
15 Proizvodnja hrane, pijač in krmil	Deflacija z ICIP
17 Proizvodnja tekstilij	Deflacija z ICIP
18 Proizvodnja oblačil; proizvodnja krznenih izdelkov	Deflacija z ICIP
19 Proizvodnja usnja, obutve in usnjenih izdelkov	Deflacija z ICIP
20 Obdelava in predelava lesa	Deflacija z ICIP
21 Proizvodnja vlaknin, papirja in kartona	Deflacija z ICIP
22 Založništvo, tiskarstvo	Deflacija z ICIP in IPV
23 Proizvodnja koksa, naftnih derivatov	Deflacija z ICIP
24 Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov, umetnih vlaken	Deflacija z ICIP
25 Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	Deflacija z ICIP in IPV
26 Proizvodnja drugih nekovinskih mineralnih izdelkov	Deflacija z ICIP
27 Proizvodnja kovin	Deflacija z ICIP in IPV
28 Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav	Deflacija z ICIP
29 Proizvodnja strojev in naprav	Deflacija z ICIP
30 Proizvodnja pisarniških strojev in računalnikov	Deflacija z ICIP
31 Proizvodnja električnih strojev in naprav	Deflacija z ICIP
32 Proizvodnja radijskih, televizijskih in komunikacijskih naprav	Deflacija z ICIP
33 Proizvodnja medicinskih, finomehaničnih in optičnih instrumentov ter ur	Deflacija z ICIP
34 Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	Deflacija z ICIP
35 Proizvodnja drugih vozil in plovil	Deflacija z ICIP
36 Proizvodnja pohištva in druge predelovalne dejavnosti	Deflacija z ICIP
37 Reciklaža	Deflacija z ICIP

V dejavnosti proizvodnja hrane, pijač in krmil (SKD 15) se posebej ocenijo še subvencije na proizvode v stalnih cenah, in sicer tako, da se njihova stopnja rasti obsega izenači s stopnjo rasti obsega proizvodnje v tej dejavnosti.

Metode, ki se uporabljajo za ocenjevanje proizvodnje predelovalnih dejavnosti v stalnih cenah, se uvrščajo v skupino A; deflatorji so reprezentativni, vrednoteni v osnovnih cenah in na pravilen način upoštevajo spremembe kakovosti.

Vmesna potrošnja predelovalnih dejavnosti v tekočih cenah je ocenjena na 17.718 milijonov evrov ali 43,4 odstotka celotne vmesne potrošnje. Vmesna potrošnja dejavnosti v stalnih cenah je ocenjena za iste dejavnosti kot proizvodnja v stalnih cenah (tabela 3.6) in z uporabo standardne metode, ki je opisana v poglavju 3.2 za gozdarstvo. Metoda za ocenjevanje vmesne potrošnje predelovalnih dejavnosti v stalnih cenah se uvršča v skupino A.

3.6 Oskrba z električno energijo, plinom in vodo (E)

Z dejavnostjo oskrbe z električno energijo, plinom in vodo se v glavnem ukvarjajo velika javna podjetja. Njena proizvodnja je ocenjena na 1.842 milijonov evrov, to je 2,6 odstotka celotne proizvodnje v tekočih cenah. Najpomembnejša dejavnost je oskrba z električno energijo; ta proizvede 73 odstotkov celotne proizvodnje dejavnosti. Proizvodnja elektrike se prikaže po neto vrednosti, saj so izločene vse transakcije znotraj dejavnosti med primarno proizvodnjo, prenosom in redistribucijo.

Proizvodnja dejavnosti oskrbe z električno energijo (SKD 40.1) v stalnih cenah se oceni z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah z indeksom cen življenjskih potrebščin. V večini drugih let se za deflacioniranje uporabljata indeks cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih za prodajo na domačem trgu in indeks cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih za prodajo na tujem trgu, v letu 2007 in tudi v nekaterih drugih letih pa so bili rezultati z uporabo teh dveh indeksov nesprejemljivi, zato se je za deflacioniranje uporabljal indeks cen življenjskih potrebščin.

Proizvodnja dejavnosti oskrbe s plinastimi gorivi (SKD 40.2) v stalnih cenah se oceni z ekstrapolacijo vrednosti v tekočih cenah s količino dobavljenega naravnega in utekočinjenega naftnega plina. Proizvodnja v stalnih cenah za preostali dve dejavnosti, oskrbo s paro in toplo vodo (SKD 40.3) ter zbiranje, čiščenje in distribucijo vode (SKD 41), se oceni z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah z indeksom cen življenjskih potrebščin.

Razčlenitev dejavnosti in metode za izračun proizvodnje v stalnih cenah so prikazane v tabeli 3.7.

Metoda za ocenjevanje proizvodnje v stalnih cenah za dejavnost oskrbe s plinastimi gorivi (SKD 40.2) se za proizvodni del dejavnosti uvršča med metode A, za distributivni del pa med metode B. Metode za vse preostale dejavnosti (SKD 40.1, 40.3 in 41) se razvrščajo med metode C.

Tabela 3.7 E Oskrba z električno energijo, plinom in vodo: proizvodnja v stalnih cenah

Razčlenitev	Metoda
40.1 Oskrba z električno energijo	Deflacija z ICŽP
40.2 Oskrba s plinastimi gorivi	Ekstrapolacija s količino dobavljenega plina
40.3 Oskrba s paro in toplo vodo	Deflacija z ICŽP
41 Zbiranje, čiščenje in distribucija vode	Deflacija z ICŽP

Vmesna potrošnja v tekočih cenah je ocenjena na 988 milijonov evrov, to je 2,4 odstotka celotne vmesne potrošnje. Vmesna potrošnja v stalnih cenah se oceni na dvomestni ravni SKD (SKD 40 in 41) po standardni metodi, opisani v poglavju 3.2 za gozdarstvo. Uporabljena metoda se uvršča med metode skupine A.

3.7 Gradbeništvo (F)

Gradbeništvo sodi med pomembnejše dejavnosti slovenskega gospodarstva. Njegova proizvodnja znaša 8.397 milijonov evrov ali 11,8 odstotka celotne proizvodnje v tekočih cenah. Z dejavnostjo se ukvarjajo gospodarske družbe in samozaposleni. Najpomembnejša gradbena dejavnost je gradnja objektov in delov objektov (SKD 45.2), in sicer proizvede približno 75 odstotkov celotne proizvodnje gradbeništva.

Proizvodnja gradbeništva v stalnih cenah se oceni na trimestni ravni SKD tako, da se vrednosti v tekočih cenah deflacionirajo z indeksom cen inputov v gradbeništvu (ICG). Za deflacioniranje v dejavnosti 45.2 Gradnja objektov in delov objektov se komponente indeksa cen inputov v gradbeništvu utežijo z vrednostjo opravljenih gradbenih del po vrsti dejavnosti in po vrsti gradnje. Razčlenitev proizvodnje in uporabljene metode za oceno proizvodnje v stalnih cenah so prikazane v tabeli 3.8. Deflacioniranje proizvodnje z indeksi cen inputov se uvršča med metode skupine C.

Tabela 3.8 F Gradbeništvo: proizvodnja v stalnih cenah

Razčlenitev	Metoda
45.1 Pripravljalna dela na gradbiščih	Deflacija z ICG
45.2 Gradnja objektov in delov objektov	Deflacija z ICG
45.3 Inštalacije pri gradnjah	Deflacija z ICG
45.4 Zaključna gradbena dela	Deflacija z ICG
45.5 Dajanje strojev in naprav za gradnjo in rušenje v najem	Deflacija z ICG

Vmesna potrošnja gradbeništva v tekočih cenah je ocenjena na 6.003 milijonov evrov, to je 14,7 odstotka celotne vmesne potrošnje. Najpomembnejši inputi so material in druge storitve, in sicer predstavljajo približno 90 odstotkov vmesne potrošnje dejavnosti gradbeništva. Vmesna potrošnja v stalnih cenah se oceni za celotno dejavnost (ustreza dvomestni ravni SKD) po standardni metodi, opisani v poglavju 3.2 za gozdarstvo. Uporabljena metoda se uvršča med metode skupine A.

3.8 Trgovina na drobno in debelo, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe (G)

Proizvodnja dejavnosti trgovine v tekočih cenah znaša 7.254 milijonov evrov ali 10,2 odstotka celotne proizvodnje slovenskega gospodarstva. Sestavljena je iz dveh delov; prvi del je trgovska marža kot razlika med vrednostjo prodaje trgovskega blaga (promet) in nabavno vrednostjo prodanega trgovskega blaga, drugi del je prodaja netrgovskega blaga in storitev kot stranska proizvodnja dejavnosti.

Pri izračunu proizvodnje v stalnih cenah se vsi trije elementi proizvodnje ocenijo posebej. Prodaja trgovskega blaga (promet) in prodaja netrgovskih proizvodov se deflacionirata z ustreznimi deflatorji (indeks cen življenjskih potrebščin, indeks uvoznih cen, indeks cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih za prodajo na domačem in tujem trgu in drugi). Kjer je potrebno, so deflatorji uteženi z razmerjem med prodajo na domačem trgu in prodajo na tujem trgu. Nabavna vrednost prodanega trgovskega blaga v stalnih cenah se oceni tako, da se njena stopnja rasti obsega izenači s stopnjo rasti obsega prodaje trgovskega blaga. Tak izračun posledično pomeni, da je stopnja rasti obsega trgovske marže enaka stopnji rasti obsega prodaje trgovskega blaga. Razčlenitev proizvodnje in deflatorji, uporabljeni za deflacianiranje prodaje trgovskega blaga in prodaje netrgovskih proizvodov, so prikazani v tabeli 3.9. Metode za ocenjevanje proizvodnje dejavnosti trgovine v stalnih cenah se razvrščajo med metode B.

Vmesna potrošnja v stalnih cenah je ocenjena na 3.541 milijonov evrov ali 8,7 odstotka celotne vmesne potrošnje. Najpomembnejša komponenta vmesne potrošnje so druge storitve, ki zajemajo stroške prodajanja trgovskega blaga. Vmesna potrošnja v stalnih cenah je ocenjena na dvomestni ravni SKD (SKD 50, 51 in 52) po standardni metodi, ki je opisana v poglavju 3.2 za gozdarstvo. Uporabljena metoda se razvršča med metode skupine A.

Tabela 3.9 G Trgovina na drobno in debelo, popravila motornih vozil in izdelkov široke porabe: proizvodnja v stalnih cenah

Razčlenitev	Metoda		
	prodaja netrgovskih proizvodov	prodaja trgovskega blaga (promet)	nabavna vrednost prodanega trgovskega blaga
50.1 Trgovina z motornimi vozili	Deflacija z ICŽP	Deflacija z ICŽP	rast obsega je enaka rasti obsega prometa
50.2 Vzdrževanje in popravila motornih vozil	Deflacija z ICŽP	Deflacija z ICŽP	rast obsega je enaka rasti obsega prometa
50.3 Trgovina z rezervnimi deli in dodatno opremo za motorna vozila	Deflacija z ICŽP	Deflacija z ICŽP	rast obsega je enaka rasti obsega prometa
50.4 Trgovina in popravila motornih koles, trgovina s posameznimi deli in opremo	Deflacija z ICŽP	Deflacija z ICU	rast obsega je enaka rasti obsega prometa
50.5 Trgovina na drobno z motornimi gorivi	Deflacija z ICŽP	Deflacija z ICŽP in IPV	rast obsega je enaka rasti obsega prometa
51.1 Posredništvo	Deflacija z ICŽP in ICU	Deflacija z ICŽP in ICU	rast obsega je enaka rasti obsega prometa
51.2 Trgovina na debelo s kmetijskimi surovinami in živimi živalmi	Deflacija z implicitnim deflatorjem proizvodnje kmetijstva in ICU	Deflacija z implicitnim deflatorjem proizvodnje kmetijstva in ICU	rast obsega je enaka rasti obsega prometa
51.3 Trgovina na debelo z živili, pijačami, tobačnimi izdelki	Deflacija z ICŽP in ICU	Deflacija z ICŽP in ICU	rast obsega je enaka rasti obsega prometa
51.4 Trgovina na debelo z izdelki široke porabe	Deflacija z ICŽP	Deflacija z ICŽP	rast obsega je enaka rasti obsega prometa
51.5 Trgovina na debelo z nekmetijskimi polizdelki, ostanki in odpadki	Deflacija z ICIP	Deflacija z ICIP	rast obsega je enaka rasti obsega prometa
51.8 Trgovina na debelo s stroji, napravami	Deflacija z ICU	Deflacija z ICU	rast obsega je enaka rasti obsega prometa
51.9 Druga trgovina na debelo	Deflacija z ICŽP	Deflacija z ICŽP	rast obsega je enaka rasti obsega prometa
52.1 Trgovina na drobno v nespecializiranih prodajalnah	Deflacija z ICŽP	Deflacija z ICŽP	rast obsega je enaka rasti obsega prometa
52.2 Trgovina na drobno z živili, pijačami in tobakom v specializiranih prodajalnah	Deflacija z ICŽP	Deflacija z ICŽP	rast obsega je enaka rasti obsega prometa
52.3 Trgovina na drobno s farmacevtskimi, medicinskimi in kozmetičnimi izdelki	Deflacija z ICŽP	Deflacija z ICŽP	rast obsega je enaka rasti obsega prometa
52.4 Trgovina na drobno v drugih specializiranih prodajalnah	Deflacija z ICŽP	Deflacija z ICŽP	rast obsega je enaka rasti obsega prometa
52.5 Trgovina na drobno z rabljenim blagom	Deflacija z ICŽP	Deflacija z ICŽP	rast obsega je enaka rasti obsega prometa
52.6 Trgovina na drobno zunaj prodajaln	Deflacija z ICŽP	Deflacija z ICŽP	rast obsega je enaka rasti obsega prometa

3.9 Gostinstvo (H)

Proizvodnja gostinstva v tekočih cenah je ocenjena na 1.404 milijonov evrov, to je 2,0 odstotka celotne proizvodnje. Najpomembnejši dejavnosti sta dejavnost hotelov, s katero se v glavnem ukvarjajo gospodarske družbe, in dejavnost prehrabnih gostinskih obratov, v kateri so najpomembnejši proizvajalci nekorporativna podjetja.

Proizvodnja v stalnih cenah se oceni z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah z indeksom cen življenjskih potrebščin na trimestni ravni SKD. Razčlenitev proizvodnje in uporabljene metode so predstavljene v tabeli 3.10. Ker je smiselno pričakovati, da se cene za podjetja gibljejo podobno kot cene za zasebne potrošnike in da je sestava potrošnje podobna v obeh skupinah, se uporabljena metoda za ocenjevanje proizvodnje v stalnih cenah lahko razvrsti med metode skupine A.

Tabela 3.10 H Gostinstvo: proizvodnja v stalnih cenah

Razčlenitev	Metoda
55.1 Dejavnost hotelov in podobnih obratov	Deflacija z ICŽP
55.2 Dejavnost domov, kampov in drugih nastanitvenih obratov	Deflacija z ICŽP
55.3 Dejavnost prehrabnih gostinskih obratov	Deflacija z ICŽP
55.4 Točenje pijač	Deflacija z ICŽP
55.5 Dejavnost menz ter priprava in dostava hrane	Deflacija z ICŽP

Vmesna potrošnja v tekočih cenah je ocenjena na 701 milijon evrov ali 1,7 odstotka celotne vmesne potrošnje. Najpomembnejši inputi so materiali in druge storitve, in sicer predstavljajo približno 72 odstotkov vmesne potrošnje v dejavnosti gostinstva. Vmesna potrošnja v stalnih cenah je ocenjena za celotno dejavnost (ustreza dvomestni ravni SKD) po standardni metodi, ki je opisana v poglavju 3.2 za gozdarstvo. Uporabljena metoda se razvršča med metode skupine A.

3.10 Promet, skladiščenje in zveze (I)

Proizvodnja te dejavnosti v tekočih cenah je ocenjena na 5.755 milijonov evrov ali 8,1 odstotka celotne proizvodnje. Najpomembnejše dejavnosti so kopenski promet (SKD 60) s 40,3-odstotnim deležem, pomožne prometne dejavnosti ter dejavnosti potovalnih in turističnih organizacij (SKD 63) s 26,5-odstotnim deležem ter pošta in telekomunikacije (SKD 64) s 26,2-odstotnim deležem.

Razčlenitev proizvodnje za oceno v stalnih cenah je podrobna in prikazana v tabeli 3.11. Najpogostejša metoda je deflacioniranje vrednosti v tekočih cenah z indeksom cen življenjskih potrebščin ali z indeksom cen storitev pri proizvajalcih (ICSP). V dejavnostih železniškega prometa (SKD 60.1) in cestnega tovornega prometa (SKD 60.24) se uporablja ekstrapolacija s količinskimi kazalniki, ustrezno uteženimi glede na razmerje med potniškim in tovornim prometom.

V dejavnostih železniškega prometa (SKD 60.1) in drugega kopenskega potniškega prometa na rednih linijah (SKD 60.21) se posebej ocenijo še subvencije na proizvode v stalnih cenah, in sicer tako, da je njihova stopnja rasti obsega enaka stopnji rasti obsega proizvodnje.

Metode za izračun proizvodnje v stalnih cenah za vodni promet (SKD 61), zračni promet (SKD 62), prekladanje in skladiščenje (SKD 63.1) ter poštno in kurirsko dejavnost (SKD 64.1) se razvrščajo med metode A. Metode za vse preostale dejavnosti se razvrščajo med metode B.

Tabela 3.11 I Promet, skladiščenje in zveze: proizvodnja v stalnih cenah

Razčlenitev	Metoda
60.1 Železniški promet	Ekstrapolacija s tonskimi in potniškimi kilometri
60.21 Drug kopenski potniški promet na rednih linijah	Deflacija z ICŽP
60.22 Dejavnost taksistov	Deflacija z ICŽP
60.23 Drug kopenski potniški promet	Deflacija z ICŽP
60.24 Cestni tovorni promet	Ekstrapolacija s tonskimi kilometri
61 Vodni promet	Deflacija z ICSP
62 Zračni promet	Deflacija z ICSP
63.1 Prekladanje, skladiščenje	Deflacija z ICSP
63.2 Druge pomožne dejavnosti v prometu	Deflacija z ICŽP
63.3 Dejavnost potovalnih agencij in organizatorjev potovanj	Deflacija z ICŽP
63.4 Dejavnosti drugih prometnih agencij	Deflacija z ICŽP
64.1 Poštna in kurirska dejavnost	Deflacija z ICSP
64.2 Telekomunikacije	Deflacija z ICŽP

Vmesna potrošnja dejavnosti v tekočih cenah je ocenjena na 3.415 milijonov evrov ali 8,4 odstotka celotne vmesne potrošnje. Najpomembnejše komponente vmesne potrošnje so stroški energije in transportne storitve. Vmesna potrošnja v stalnih cenah je ocenjena za dejavnosti SKD 60.1, 60.2, 61, 62, 63 in 64. Metoda je standardna in opisana v poglavju 3.2 za gozdarstvo. Uporabljena metoda se razvršča med metode skupine A.

3.11 Finančno posredništvo (J)

Proizvodnja dejavnosti finančnega posredništva ne zajema samo dohodka od opravljanja storitev finančnega posredništva, ki jih finančni posredniki neposredno zaračunajo strankam, ampak tudi dohodek, ki ga posredniki zaslužijo z razlikami v obrestnih merah pri prevzemanju vlog in odobravanju posojil. Pomemben del proizvodnje je tako ustvarjen posredno, kot razlika med prejetimi in plačanimi obrestmi (posredno merjene storitve finančnega posredništva). Posredno merjene storitve finančnega posredništva (PMSFP) so kategorija proizvodnje dejavnosti 65.1 Denarno posredništvo in znašajo 714 milijonov evrov, kar je približno 30 odstotkov celotne proizvodnje finančnega posredništva.

Pomemben del proizvodnje finančnega posredništva ustvarijo tudi zavarovalnice (670 milijonov evrov ali 28,4 odstotka celotne proizvodnje dejavnosti). Njihova proizvodnja se oceni kot razlika med zavarovalnimi premijami in odškodninami, povečana za dohodek od investiranja presežkov.

Celotna proizvodnja dejavnosti finančnega posredništva v tekočih cenah je ocenjena na 2.356 milijonov evrov, to je 3,3 odstotka celotne proizvodnje, proizvedene v nacionalnem gospodarstvu.

Proizvodnja v stalnih cenah se ocenjuje na različnih ravneh dejavnosti in po različnih metodah, kot prikazuje tabela 3.12. Ocenjevanje proizvodnje v stalnih cenah za denarno posredništvo (SKD 65.1) ter dejavnost zavarovalnic in pokojninskih skladov (SKD 66) je pojasnjeno v nadaljevanju. Proizvodnja dejavnosti drugega finančnega posredništva (SKD 65.2) in pomožnih dejavnosti v finančnem posredništvu (SKD 67) v stalnih cenah se izračuna z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah z indeksom cen življenjskih potrebščin.

Tabela 3.12 J Finančno posredništvo: proizvodnja v stalnih cenah

Razčlenitev	Metoda
65.1 Denarno posredništvo	Tabela 3.13
65.2 Drugo finančno posredništvo	Deflacija z ICŽP
66 Zavarovalnice in pokojninski skladi	Tabela 3.14
67 Pomožne dejavnosti v finančnem posredništvu	Deflacija z ICŽP

Proizvodnja denarnega posredništva (SKD 65.1) je razčlenjena na pet komponent: PMSFP, proizvodnja centralne banke, bančne storitve, neto prihodki od finančnih storitev ter druge poslovne storitve. Vsaka komponenta v stalnih cenah se oceni posebej, in sicer tako, kot prikazuje tabela 3.13. PMSFP v stalnih cenah se ocenijo z uporabo obrestne marže na posojila in vloge iz baznega leta na stanje posojil in vlog, prevrednoteno na cene baznega leta z uporabo implicitnega deflatorja za domačo končno potrošnjo. To lahko prikažemo z enačbo:

$$\begin{aligned} (\text{dejanska marža} \times \text{stanje}) / \text{cenovni indeks} & \times \text{marža baznega obdobja} / \text{dejanska marža} \\ & = \\ \text{stanje v stalnih cenah} & \times \text{marža baznega obdobja} \end{aligned}$$

Proizvodnja centralne banke v stalnih cenah se oceni po stroškovni (input) metodi kot vsota komponent dodane vrednosti v stalnih cenah in komponent vmesne potrošnje v stalnih cenah. Komponente dodane vrednosti se ocenijo takole: bruto plače se ekstrapolirajo s številom zaposlenih in z dodatkom za produktivnost, drugi stroški dela se deflacirajo z implicitnim deflatorjem za bruto plače, socialni prispevki delodajalcev in drugi davki na proizvodnjo se ocenijo tako, da je njihova stopnja rasti obsega enaka stopnji rasti obsega bruto plač, potrošnja stalnega kapitala pa se deflacira z deflatorjem, sestavljenim iz indeksa cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih in indeksa cen življenjskih potrebščin. Vmesna potrošnja se razčleni na štiri komponente (material, storitve, provizije, članarine); vse komponente se v stalnih cenah ocenijo z deflaciranjem vrednosti v tekočih cenah z indeksom cen življenjskih potrebščin.

Preostale tri komponente proizvodnje denarnega posredništva v stalnih cenah se izračunajo z deflaciranjem vrednosti v tekočih cenah z indeksom cen življenjskih potrebščin.

Tabela 3.13 65.1 Denarno posredništvo: proizvodnja v stalnih cenah

Razčlenitev	Metoda
PMSFP	Ista obrestna mera kot v baznem letu plus deflacija z implicitnim deflatorjem domačega končnega trošenja
Proizvodnja centralne banke	Stroškovna metoda
Bančne storitve	Deflacija z ICŽP
Neto prihodki od finančnih storitev	Deflacija z ICŽP
Druge poslovne storitve	Deflacija z ICŽP

Proizvodnja dejavnosti zavarovalništva in pokojninskih skladov (SKD 66) je razčlenjena na šest komponent: življenjsko zavarovanje, pokojninsko zavarovanje, zdravstveno zavarovanje, neživljenjsko zavarovanje, pozavarovanje in druga proizvodnja (tabela 3.14). Proizvodnja v stalnih cenah za prve tri komponente se oceni z ekstrapolacijo vrednosti v tekočih cenah s številom zavarovancev. Proizvodnja neživljenjskega zavarovanja v stalnih cenah se oceni z ekstrapolacijo vrednosti v tekočih cenah s količinskim indeksom Laspeyresove vrste; ta indeks se izračuna iz količinskih indeksov za podvrste neživljenjskega zavarovanja, uteženih s prejetimi zavarovalnimi premijami. Količinski indeksi za podvrste neživljenjskega zavarovanja se izračunajo takole:

- za nezgodno zavarovanje, zavarovanje kopenskih motornih vozil, zavarovanje požara in elementarnih nesreč, zavarovanje odgovornosti pri uporabi motornih vozil in zavarovanje pomoči se uporablja število zavarovalnih polic;
- za splošno zavarovanje odgovornosti in preostala neživljenjska zavarovanja se uporabljajo izdatki za zavarovanje na osebo;
- za kreditno zavarovanje se uporablja sprememba posojil za nefinančne družbe.

Proizvodnja pozavarovanja v stalnih cenah se oceni tako, da se vrednost v tekočih cenah ekstrapolira s stopnjo rasti obsega, sestavljeno iz stopenj rasti obsega življenjskega, pokojninskega, zdravstvenega in neživljenjskega zavarovanja, uteženih s prejetimi zavarovalnimi premijami. Druga proizvodnja dejavnosti zavarovalništva in pokojninskih skladov se oceni z deflaciranjem vrednosti v tekočih cenah z indeksom cen življenjskih potrebščin.

Tabela 3.14 66 Zavarovalnice in pokojninski skladi: proizvodnja v stalnih cenah

Razčlenitev	Metoda
Življenjsko zavarovanje	Ekstrapolacija s številom zavarovancev
Pokojninsko zavarovanje	Ekstrapolacija s številom zavarovancev
Zdravstveno zavarovanje	Ekstrapolacija s številom zavarovancev
Neživljenjsko zavarovanje	Ekstrapolacija z Laspeyresovim količinskim indeksom podvrst neživljenjskega zavarovanja, uteženih s premijami
Pozavarovanje	Ekstrapolacija s sestavljeno stopnjo rasti obsegov življenjskega, pokojninskega, zdravstvenega in neživljenjskega zavarovanja, uteženih s premijami
Druga proizvodnja	Deflacija z ICŽP

Metoda za ocenjevanje PMSFP v stalnih cenah se uvršča med metode skupine B. Pri tem velja omeniti, da Eurostatov priročnik nobene metode za PMSFP ne uvršča v skupino A. Metoda za ocenjevanje proizvodnje dejavnosti zavarovalnic in pokojninskih skladov se uvršča med metode skupine B. Deflacioniranje z indeksom cen življenjskih potrebščin, ki se uporablja za denarno posredništvo, razen PMSFP, drugo finančno posredništvo in pomožne dejavnosti v finančnem posredništvu, se uvršča med metode skupine B.

Vmesna potrošnja dejavnosti finančnega posredništva v tekočih cenah je ocenjena na 952 milijonov evrov ali 2,3 odstotka celotne vmesne potrošnje. Vmesna potrošnja v stalnih cenah se oceni za iste dejavnosti kot proizvodnja (tabela 3.12). Vmesna potrošnja za dejavnosti drugega finančnega posredništva (SKD 65.2) in pomožnih dejavnosti v finančnem posredništvu (SKD 67) v stalnih cenah se oceni po standardni metodi, opisani v poglavju 3.2 za gozdarstvo.

Vmesna potrošnja dejavnosti denarnega posredništva (SKD 65.1) je razčlenjena na šest komponent, kot prikazuje tabela 3.15. Vsaka komponenta v stalnih cenah se oceni z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah z ustreznim deflatorjem: stroški materiala, stroški storitev, bančne storitve, članarine in drugi poslovni odhodki se deflacionirajo z indeksom cen življenjskih potrebščin, netržna proizvodnja centralne banke pa se deflacionira z implicitnim deflatorjem proizvodnje centralne banke.

Tabela 3.15 65.1 Denarno posredništvo: vmesna potrošnja v stalnih cenah

Razčlenitev	Metoda
Material	Deflacija z ICŽP
Storitve	Deflacija z ICŽP
Bančne storitve	Deflacija z ICŽP
Članarine	Deflacija z ICŽP
Drugi poslovni odhodki	Deflacija z ICŽP
Netržna proizvodnja centralne banke	Deflacija z implicitnim deflatorjem proizvodnje centralne banke

Vmesna potrošnja dejavnosti zavarovalnic in pokojninskih skladov (SKD 66) v stalnih cenah se oceni takole: vmesna potrošnja dejavnosti je razčlenjena na šest komponent (tabela 3.16); komponente se deflacionirajo z indeksom cen življenjskih potrebščin, razen PMSFP; te se ocenijo na enak način kot v vseh drugih dejavnostih.

Metode, ki se uporabljajo za oceno vmesne potrošnje vseh dejavnosti finančnega posredništva v stalnih cenah, se razvrščajo med metode A.

Tabela 3.16 66 Zavarovalnice in pokojninski skladi: vmesna potrošnja v stalnih cenah

Razčlenitev	Metoda
Stroški pridobivanja zavarovanj	Deflacija z ICŽP
Material in storitve	Deflacija z ICŽP
Drugi zavarovalni odhodki	Deflacija z ICŽP
Drugi stroški upravljanja	Deflacija z ICŽP
Pozavarovalna bilanca	Deflacija z ICŽP
PMSFP	Ista obrestna mera kot v baznem letu plus deflacija z implicitnim deflatorjem domačega končnega trošenja

3.12 Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve (K)

Proizvodnja dejavnosti v tekočih cenah znaša 8.628 milijonov evrov, to je 12,1 odstotka celotne proizvodnje. Več kot polovico proizvodnje (53,1 odstotka) ustvarijo druge poslovne storitve (SKD 74), približno tretjino (34,5 odstotka) pa dejavnost poslovanja z nepremičninami (SKD 70). Poslovanje z nepremičninami sestavljata dve osnovni skupini, stanovanjska dejavnost gospodinjstev (2.051 milijonov evrov) in druge dejavnosti poslovanja z nepremičninami (925 milijonov evrov).

Proizvodnja v stalnih cenah se oceni za dejavnosti na različnih ravneh SKD in z uporabo različnih metod; razčlenitev proizvodnje in uporabljene metode so prikazane v tabeli 3.17. Za večino dejavnosti se uporablja deflaciranje vrednosti v tekočih cenah z indeksom cen storitev pri proizvajalcih ali indeksom cen življenjskih potrebščin. Pri nekaterih dejavnostih se indeks cen življenjskih potrebščin kombinira z drugimi deflatorji; uteži so pri tem določene na osnovi strokovne ocene. Proizvodnja stanovanjske dejavnosti gospodinjstev v stalnih cenah se oceni tako, da se vrednost v tekočih cenah ekstrapolira s količinskim kazalnikom (uporabna stanovanjska površina).

Tabela 3.17 K Nepremičnine, najem in poslovne storitve: proizvodnja v stalnih cenah

Razčlenitev	Metoda
Stanovanjska dejavnost gospodinjstev	Ekstrapolacija z uporabno stanovanjsko površino
70.1 Poslovanje z lastnimi nepremičninami	Deflacija z ICŽP
70.2 Dajanje lastnih nepremičnin v najem	Deflacija z ICŽP
70.3 Poslovanje z nepremičninami za plačilo ali po pogodbi	Deflacija z ICŽP
71 Dajanje strojev in opreme brez upravljalcev v najem	Deflacija z ICŽP
72 Obdelava podatkov, podatkovne baze in s tem povezane dejavnosti	Deflacija z ICSP
73 Raziskovanje in razvoj	Deflacija z ICŽP in indeksom povprečnih bruto plač
74.1 Pravne in računovodske dejavnosti, svetovanje, raziskave trga, holdingi	Deflacija z ICSP
74.2 Prostorsko načrtovanje, projektiranje in tehnično svetovanje	Deflacija z ICSP
74.3 Tehnično preizkušanje in analiziranje	Deflacija z ICSP
74.4 Oglaševanje	Deflacija z ICSP
74.5 Dejavnost posredovanja in zaposlovanja delovne sile	Deflacija z ICSP
74.6 Poizvedovalne dejavnosti in varovanje	Deflacija z ICSP
74.7 Čiščenje objektov in opreme	Deflacija z ICSP
74.8 Raznovrstne poslovne dejavnosti	Deflacija z ICSP

Ekstrapolacija s količinskim kazalnikom (uporabna stanovanjska površina), ki se uporablja za oceno proizvodnje stanovanjskih dejavnosti gospodinjstev v stalnih cenah, se uvršča med metode skupine B, saj veliko večino proizvodnje ustvarijo lastniki, ki živijo v lastnih stanovanjih. Deflacioniranje z indeksom cen življenjskih potrebščin, ki se uporablja za druge dejavnosti poslovanja z nepremičninami (SKD 70.1, 70.2 in 70.3), se uvršča med metode B in metode C. Metoda za ocenjevanje proizvodnje v stalnih cenah za dejavnost dajanja v najem (SKD 71) se uvršča med metode B, kajti indeks cen življenjskih potrebščin zajema samo gospodinjstva, dejavnost pa zagotavlja storitve podjetjem in gospodinjstvom. Deflacioniranje z indeksom cen storitev pri proizvajalcih za dejavnost obdelave podatkov (SKD 72) lahko uvrstimo med (šibke) metode A. Uvrstitev metode za raziskave in razvoj (SKD 73) je nejasna, verjetno pa spada med metode C. Metode za druge poslovne dejavnosti (SKD 74) se uvrščajo med (šibke) metode A. Metode za dejavnosti SKD 72 in 74 bi bilo mogoče izboljšati z ločenim deflacioniranjem proizvodnje tako, da bi bila proizvodnja, ki je namenjena podjetjem, deflacionirana z indeksom cen storitev pri proizvajalcih, proizvodnja, ki je namenjena gospodinjstvom, pa z indeksom cen življenjskih potrebščin.

Vmesna potrošnja dejavnosti v tekočih cenah je ocenjena na 3.358 milijonov evrov, to je 8,2 odstotka celotne vmesne potrošnje. Najpomembnejša komponenta so stroški drugih storitev; ti znašajo približno 65 odstotkov vmesne potrošnje dejavnosti. Vmesna potrošnja v stalnih cenah se oceni na dvomestni ravni SKD (SKD 70, 71, 72, 73 in 74) po standardni metodi, opisani v poglavju 3.2 za gozdarstvo. Uporabljena metoda se razvršča med metode skupine A.

3.13 Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost (L)

3.13.1 Uvod

Proizvodnja dejavnosti v tekočih cenah je ocenjena na 2.567 milijonov evrov, to je 3,6 odstotka celotne proizvodnje, ki jo ustvari slovensko gospodarstvo. Skoraj vso proizvodnjo dejavnosti ustvarijo netržni proizvajalci sektorja država (94,4 odstotka), preostanek pa v približno enakih vrednostih netržni proizvajalci sektorja NPISG in tržni proizvajalci. Vmesna potrošnja dejavnosti v tekočih cenah znaša 885 milijonov evrov, to je 2,2 odstotka celotne vmesne potrošnje.

Proizvodnja in vmesna potrošnja v stalnih cenah se ocenita za vse tri skupine proizvajalcev. Metode ocenjevanja za sektor država so opisane v poglavju 3.13.2, metode za sektor NPISG v poglavju 3.13.3, metode za tržne proizvajalce pa v poglavju 3.13.4.

3.13.2 Država

Proizvodnja v stalnih cenah dejavnosti javne uprave in obrambe ter obvezne socialne varnosti se za sektor država ocenjuje po stroškovni (input) metodi. Proizvodnja v stalnih cenah se tako oceni enako kot proizvodnja v tekočih cenah, to je po stroškovnem pristopu kot vsota dodane vrednosti v stalnih cenah in vmesne potrošnje v stalnih cenah. Metode, ki se uporabljajo za ocenjevanje posameznih komponent dodane vrednosti in vmesne potrošnje v stalnih cenah, so prikazane v tabeli 3.18.

Komponente dodane vrednosti v stalnih cenah se pretežno ocenijo na osnovi količinskega kazalnika (število zaposlenih), le potrošnja stalnega kapitala se oceni z metodo deflacioniranja vrednosti v tekočih cenah z implicitnim deflatorjem bruto investicij v osnovna sredstva. Komponente vmesne potrošnje se deflacionirajo z indeksom cen življenjskih potrebščin in indeksom cen inputov v gradbeništvu; edina izjema so PMSFP: te se ocenijo z uporabo obrestne marže na posojila in vloge iz baznega leta na stanje posojil in vlog, prevrednoteno na cene baznega leta z uporabo implicitnega deflatorja za domačo končno potrošnjo. V to dejavnost so razporejene celotne PMSFP za sektor država.

Uporabljene metode se razvrščajo med metode skupine B. Stroškovne (input) metode temeljijo na vprašljivi predpostavki, da je sprememba obsega inputov reprezentativna za spremembo obsega proizvodnje. Posledično se stroškovne metode načeloma razvrščajo med metode skupine C. Izjema so kolektivne storitve, pri katerih je izjemno težko opredeliti proizvodnjo, zato se zanje stroškovne metode razvrščajo med metode skupine B.

Tabela 3.18 L Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost: proizvodnja v stalnih cenah za sektor država

Razčlenitev	Metoda
Vmesna potrošnja	
Pisarniški in splošni material	Deflacija z ICŽP
Posebni material in storitve	Deflacija z ICŽP
Energija, voda, komunala	Deflacija z ICŽP
Prevozni stroški	Deflacija z ICŽP
Izdatki za službena potovanja	Deflacija z ICŽP
Tekoče vzdrževanje	Deflacija z ICG
Najemnine in zakupnine	Deflacija z ICŽP
Druge storitve	Deflacija z ICŽP
PMSFP	Ista obrestna mera kot v baznem letu plus deflacija z implicitnim deflatorjem domačega končnega trošenja
Dodana vrednost	
Sredstva za zaposlene	
Bruto plače	Ekstrapolacija s številom zaposlenih, popravljenim za rast produktivnosti
Drugi stroški dela	Ekstrapolacija s številom zaposlenih
Socialni prispevki delodajalcev	Stopnja rasti obsega je enaka stopnji rasti obsega bruto plač
Potrošnja stalnega kapitala	Deflacija z implicitnim deflatorjem za bruto investicije v osnovna sredstva
Drugi davki na proizvodnjo	Ekstrapolacija s številom zaposlenih

3.13.3 NPISG

Metoda za ocenjevanje proizvodnje za NPISG je enaka metodi, ki se uporablja za sektor država. Proizvodnja v stalnih cenah se oceni po stroškovni (input) metodi kot vsota dodane vrednosti v stalnih cenah in vmesne potrošnje v stalnih cenah; razčlenitev in metode za posamezne komponente so prikazane v tabeli 3.19. Uporabljena metoda se razvršča med metode skupine C.

Tabela 3.19 L Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost: proizvodnja v stalnih cenah za sektor NPISG

Razčlenitev	Metoda
Vmesna potrošnja	
Blago	Deflacija z ICŽP
Storitve	Deflacija z ICŽP
Dodana vrednost	
Sredstva za zaposlene	
Bruto plače	Ekstrapolacija s številom zaposlenih
Drugi stroški dela	Stopnja rasti obsega je enaka stopnji rasti obsega bruto plač
Socialni prispevki delodajalcev	Stopnja rasti obsega je enaka stopnji rasti obsega bruto plač
Potrošnja stalnega kapitala	Deflacija z ICŽP in ICIP
Drugi davki na proizvodnjo	Ekstrapolacija s številom zaposlenih

3.13.4 Tržni proizvajalci

Proizvodnja v stalnih cenah se za tržne proizvajalce v tej dejavnosti izračuna enako kot za tržne proizvajalce v drugih dejavnostih, to je z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah z indeksom cen življenjskih potrebščin.

Vmesna potrošnja v stalnih cenah se izračuna z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah z implicitnim deflatorjem vmesne potrošnje za dejavnost 90 Dejavnosti javne higijene.

Metode, uporabljene za ocenjevanje proizvodnje in vmesne potrošnje pri tržnih proizvajalcih, se uvrščajo med metode skupine B.

3.14 Izobraževanje (M)

3.14.1 Uvod

Proizvodnja izobraževanja v tekočih cenah znaša 2.030 milijonov evrov ali 2,9 odstotka celotne proizvodnje. Izobraževanje sodi med dejavnosti z zelo velikim deležem netržne proizvodnje; proizvajalci sektorja država prispevajo 91,4 odstotka proizvodnje dejavnosti, enote NPISG pa 1,4 odstotka. Tržni proizvajalci zagotavljajo v glavnem storitve voznških šol in izobraževanja za odrasle, k proizvodnji dejavnosti pa prispevajo 7,2 odstotka. Vmesna potrošnja dejavnosti v tekočih cenah znaša 463 milijonov evrov, to je 1,1 odstotka celotne vmesne potrošnje.

Proizvodnja in vmesna potrošnja v stalnih cenah se ocenita za vse tri skupine proizvajalcev. Metode ocenjevanja za sektor država so opisane v poglavju 3.14.2, metode za sektor NPISG v poglavju 3.14.3, metode za tržne proizvajalce pa v poglavju 3.14.4.

3.14.2 Država

Proizvodnja v stalnih cenah za sektor država se oceni po neposredni output metodi. Metoda je izvedena v treh korakih:

- razčlenitev: opredeljena je proizvodnja, izbrani so količinski kazalniki;
- prilagoditev za kakovost: upoštevane so spremembe kakovosti;
- uteževanje: opredeljena je shema uteževanja za sestavo podrobnih kazalnikov.

Z razčlenitvijo proizvodnje je v celoti zajeta vsa proizvodnja sektorja država; ta je obenem popolnoma ločena od proizvodnje drugih sektorjev. Različne vrste proizvodnje so opredeljene na najnižji možni ravni podrobnosti (maksimalna homogenost), zlasti tam, kjer so stroški pomembno različni. Za vse vrste proizvodnje so glede na vrsto proizvodov izbrani količinski kazalniki.

Prilagoditev za kakovost je v glavnem izpeljana na osnovi kakovosti inputov, v nekaterih primerih pa na osnovi kakovosti rezultatov.

Uteži za sestavo podrobnih kazalnikov so povprečni stroški (izdatki) na enoto, v nekaterih primerih pa vrednost proizvodnje v tekočih cenah. V prihodnje se načrtuje uporaba uteži tudi za vse tiste vrste proizvodnje, pri katerih se trenutno ne uporabljajo.

V tabeli 3.20 so prikazani vsi elementi ocenjevanja proizvodnje v stalnih cenah za sektor država v izobraževanju. Podrobna razčlenitev proizvodnje ter informacije o uteževanju pa so prikazane v tabeli 3.21.

Tabela 3.20 M Izobraževanje: proizvodnja v stalnih cenah za sektor država

Razčlenitev	Metoda/količinski kazalnik	Prilagoditev za kakovost	Uteževanje
80.101 Vrtci in predšolsko izobraževanje / razčlenjeno po vrsti izobraževalnega programa	Ekstrapolacija s številom učenec-ur	Na osnovi kakovosti inputov – učno osebje (število učencev na učitelja)	Ni uteženo po vrsti programa – predpostavka enakih stroškov na program
80.102 Osnovnošolsko izobraževanje / razčlenjeno po vrsti izobraževalnega programa	Ekstrapolacija s številom učenec-ur	Na osnovi: a) kakovosti inputov (število učencev na učitelja) in b) kakovosti rezultatov (povprečna ocena po letnikih)	Ni uteženo po vrsti programa – predpostavka enakih stroškov na program

Tabela 3.20 M Izobraževanje: proizvodnja v stalnih cenah za sektor država (nadaljevanje)

Razčlenitev	Metoda/količinski kazalnik	Prilagoditev za kakovost	Uteževanje
80.103 Dejavnost zavodov za izobraževanje otrok z motnjami v razvoju / razčlenjeno po vrsti izobraževalnega programa	Ekstrapolacija s številom učenec-ur	Na osnovi: a) kakovosti inputov (število učencev na učitelja) in b) kakovosti rezultatov (povprečna ocena po letnikih)	Ni uteženo po vrsti programa – predpostavka enakih stroškov na program
80.2 Srednješolsko izobraževanje / razčlenjeno po vrsti izobraževalnega programa	Ekstrapolacija s številom učencev	Na osnovi kakovosti inputov – učno osebje (število učencev na učitelja)	Uteženo z vrednostjo proizvodnje po vrsti izobraževalne storitve
80.3 Višje in visoko strokovno ter univerzitetno izobraževanje / razčlenjeno po vrsti izobraževalnega programa, stopnji izobrazbe in področjih izobraževanja mednarodne standardne klasifikacije izobraževanja (ISCED97)	Ekstrapolacija s številom učencev	Na osnovi kakovosti inputov – učno osebje (število študentov na profesorja)	Uteženo: a) s stroški na študenta po vrsti tečaja in b) z vrednostjo proizvodnje po vrsti izobraževalnega programa
80.42 Drugo izobraževanje / razčlenjeno po vrsti predmeta	Ekstrapolacija s številom učenec-ur	Na osnovi: a) kakovosti inputov (število učencev na učitelja) in b) kakovosti rezultatov (napredovanje v višji razred)	Ni uteženo po vrsti predmeta

Tabela 3.21 M Izobraževanje: razčlenitev in uteževanje proizvodnje sektorja država

Razčlenitev	Uteževanje
80.101 Vrtci in predšolsko izobraževanje	
- celodnevni program	Ni uteženo – predpostavka enakih stroškov
- poldnevni program	Ni uteženo – predpostavka enakih stroškov
- krajši program	Ni uteženo – predpostavka enakih stroškov
80.102 Osnovnošolsko izobraževanje	
- 8-letni program	Ni uteženo – predpostavka enakih stroškov
- 9-letni program	Ni uteženo – predpostavka enakih stroškov
80.103 Dejavnost zavodov za izobraževanje otrok z motnjami v razvoju	
- 8-letni program	Ni uteženo – predpostavka enakih stroškov
- 9-letni program	Ni uteženo – predpostavka enakih stroškov
80.2 Srednješolsko izobraževanje	
- splošno srednješolsko izobraževanje	Uteženo z vrednostjo proizvodnje
- splošni gimnazijski programi	Ni uteženo – predpostavka enakih stroškov
- strokovni gimnazijski programi	Ni uteženo – predpostavka enakih stroškov
- maturitetni tečaji	Ni uteženo – predpostavka enakih stroškov
- tehnično in poklicno srednješolsko izobraževanje	Uteženo z vrednostjo proizvodnje
- programi nižjega poklicnega izobraževanja	Ni uteženo
- programi srednjega poklicnega izobraževanja	Ni uteženo
- tehnični in drugi strokovni programi ter poklicni tehnični programi in tečaji	Ni uteženo

Tabela 3.21 M Izobraževanje: razčlenitev in uteževanje proizvodnje sektorja država (nadaljevanje)

Razčlenitev	Uteževanje
80.3 Višje in visoko strokovno ter univerzitetno izobraževanje	
- višje strokovne šole (2–3-letni program)	Uteženo z vrednostjo proizvodnje
- visoke strokovne šole (po klasifikaciji ISCED)	Uteženo z vrednostjo proizvodnje
14 Izobraževanje učiteljev	Uteženo s stroški
21 Umetnost	Uteženo s stroški
22 Humanistika	Uteženo s stroški
31 Družbene vede	Uteženo s stroški
32 Novinarstvo in obveščanje	Uteženo s stroški
34 Poslovne in upravne vede	Uteženo s stroški
38 Pravo	Uteženo s stroški
42 Vede o življenju	Uteženo s stroški
44 Fizikalne vede	Uteženo s stroški
46 Matematika in statistika	Uteženo s stroški
48 Računalništvo	Uteženo s stroški
52 Tehnika	Uteženo s stroški
54 Proizvodne in predelovalne tehnologije	Uteženo s stroški
58 Arhitektura in gradbeništvo	Uteženo s stroški
62 Kmetijstvo in gozdarstvo	Uteženo s stroški
64 Veterina	Uteženo s stroški
72 Zdravstvo	Uteženo s stroški
76 Socialno delo	Uteženo s stroški
81 Osebne storitve	Uteženo s stroški
84 Transportne storitve	Uteženo s stroški
85 Varstvo okolja	Uteženo s stroški
86 Varovanje	Uteženo s stroški
- univerze (po klasifikaciji ISCED)	Uteženo z vrednostjo proizvodnje
14 Izobraževanje učiteljev	Uteženo s stroški
21 Umetnost	Uteženo s stroški
22 Humanistika	Uteženo s stroški
31 Družbene vede	Uteženo s stroški
32 Novinarstvo in obveščanje	Uteženo s stroški
34 Poslovne in upravne vede	Uteženo s stroški
38 Pravo	Uteženo s stroški
42 Vede o življenju	Uteženo s stroški
44 Fizikalne vede	Uteženo s stroški
46 Matematika in statistika	Uteženo s stroški
48 Računalništvo	Uteženo s stroški
52 Tehnika	Uteženo s stroški
54 Proizvodne in predelovalne tehnologije	Uteženo s stroški
58 Arhitektura in gradbeništvo	Uteženo s stroški
62 Kmetijstvo in gozdarstvo	Uteženo s stroški
64 Veterina	Uteženo s stroški
72 Zdravstvo	Uteženo s stroški
76 Socialno delo	Uteženo s stroški
81 Osebne storitve	Uteženo s stroški
84 Transportne storitve	Uteženo s stroški
85 Varstvo okolja	Uteženo s stroški
86 Varovanje	Uteženo s stroški

Tabela 3.21 M Izobraževanje: razčlenitev in uteževanje proizvodnje sektorja država (nadaljevanje)

Razčlenitev	Uteževanje
80.42 Drugo izobraževanje	
Glasbene in druge umetniške šole	
Violina	Ni uteženo
Viola	Ni uteženo
Violončelo	Ni uteženo
Kontrabas	Ni uteženo
Flavta	Ni uteženo
Oboa	Ni uteženo
Klarinet	Ni uteženo
Fagot	Ni uteženo
Saksofon	Ni uteženo
Rog	Ni uteženo
Trobenta	Ni uteženo
Pozavna	Ni uteženo
Tuba	Ni uteženo
Druga trobila	Ni uteženo
Klavir	Ni uteženo
Orgle	Ni uteženo
Harmonika	Ni uteženo
Harfa	Ni uteženo
Kitara	Ni uteženo
Kljunasta flavta	Ni uteženo
Tolkala	Ni uteženo
Diatonična harmonika	Ni uteženo
Citre	Ni uteženo
Tamburica	Ni uteženo
Balet	Ni uteženo
Sodobni ples	Ni uteženo
Petje	Ni uteženo

Metoda, ki se uporablja za ocenjevanje proizvodnje izobraževanja v stalnih cenah za sektor država, se razvršča med metode skupine A. Proizvodnja je razčlenjena bolj, kot priporoča priročnik za merjenje cen in obsegov, za ekstrapolacijo se uporabljajo ustrezni količinski kazalniki, prav tako so izpeljane prilagoditve za kakovost. Edina slabost je uteževanje, saj se za nekatere vrste izobraževalne proizvodnje ne uporablja; za te dejavnosti se uporabljena metoda razvršča med metode skupine B, zato bodo v prihodnosti uteži uvedene za vse vrste proizvodnje.

Vmesna potrošnja v stalnih cenah za sektor država se oceni za celotno dejavnost z deflacioniranjem komponent v tekočih cenah z indeksom cen življenjskih potrebščin in indeksom cen inputov v gradbeništvu. Komponente in deflatorji so prikazani v tabeli 3.22. Uporabljena metoda se razvršča med metode skupine A.

Tabela 3.22 M Izobraževanje: vmesna potrošnja v stalnih cenah za sektor država

Razčlenitev	Metoda
Pisarniški in splošni material	Deflacija z ICŽP
Posebni material in storitve	Deflacija z ICŽP
Energija, voda, komunala	Deflacija z ICŽP
Transportne storitve	Deflacija z ICŽP
Izdatki za službena potovanja	Deflacija z ICŽP

Tabela 3.22 M Izobraževanje: vmesna potrošnja v stalnih cenah za sektor država (nadaljevanje)

Razčlenitev	Metoda
Tekoče vzdrževanje	Deflacija z ICG
Najemnine in zakupnine	Deflacija z ICŽP
Druge storitve	Deflacija z ICŽP

3.14.3 NPISG

Proizvodnja v stalnih cenah za proizvajalce sektorja NPISG se oceni po stroškovni (input) metodi na enak način in na enaki ravni kot za proizvajalce sektorja NPISG v dejavnosti L Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost (poglavje 3.13.3, tabela 3.19). Uporabljena metoda se razvršča med metode skupine C.

Načrtovane so tudi izboljšave metode, in sicer z zamenjavo sedanje stroškovne (input) metode z enako output metodo, kot se že uporablja za proizvodnjo sektorja država.

3.14.4 Tržni proizvajalci

Proizvodnja v stalnih cenah za tržne proizvajalce v izobraževanju se izračuna enako kot za tržne proizvajalce v drugih dejavnostih; proizvodnja v stalnih cenah se oceni z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah z indeksom cen življenjskih potrebščin.

Vmesna potrošnja v stalnih cenah se oceni z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah z implicitnim deflatorjem vmesne potrošnje za sektor država.

Metodi, ki se uporabljata za ocenjevanje proizvodnje in vmesne potrošnje v stalnih cenah, se uvrščata med metode skupine B.

3.15 Zdravstvo in socialno varstvo (N)

3.15.1 Uvod

Tudi v tej dejavnosti večino proizvodnje ustvarijo netržni proizvajalci sektorjev država in NPISG; ti k skupni proizvodnji zdravstva in socialnega varstva prispevajo približno dve tretjini. Preostalo proizvodnjo proizvedejo tržni proizvajalci; ti pretežno zagotavljajo storitve domov za starejše, zunajbolnišnične zdravstvene storitve, zobozdravstvene storitve in veterinarske storitve. Celotna proizvodnja dejavnosti v tekočih cenah znaša 2.165 milijonov evrov ali 3,0 odstotka proizvodnje slovenskega gospodarstva. Vmesna potrošnja v tekočih cenah je ocenjena na 782 milijonov evrov ali 1,9 odstotka celotne vmesne potrošnje.

Proizvodnja in vmesna potrošnja v stalnih cenah se ocenita za vse tri skupine proizvajalcev. Metode ocenjevanja za sektor država so opisane v poglavju 3.15.2, metode za sektor NPISG v poglavju 3.15.3, metode za tržne proizvajalce pa v poglavju 3.15.4.

3.15.2 Država

Proizvodnja v stalnih cenah za proizvajalce sektorja država se delno oceni po stroškovni (input) metodi kot vsota komponent dodane vrednosti in vmesne potrošnje, delno pa po neposredni output metodi. Stroškovna metoda se uporablja za ocenjevanje proizvodnje v stalnih cenah za dejavnost zdravstva (SKD 85.1); uporablja se na enak način in na enaki ravni kot za proizvajalce sektorja država v dejavnosti L Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost (poglavje 3.13.2, tabela 3.18). Edina razlika so PMSFP; te so za sektor država v celoti razporejene dejavnosti javne uprave.

Uporabljena metoda se razvršča med metode skupine C. Opravljene so bile tudi analize o možnostih uporabe neposredne output metode za ocenjevanje proizvodnje zdravstva v stalnih cenah. V analizi so bili pregledani in preverjeni podatkovni viri s področja zdravstvenih statistik ter ovrednotena njihova primernost in ustreznost za

uporabo v nacionalnih računih. Rezultati analize so pokazali, da bi se za ocenjevanje proizvodnje zdravstva lahko uporabljale različne metode:

- proizvodnja bolnišnične zdravstvene dejavnosti (SKD 85.11) bi bila lahko merjena na osnovi podatkov sistema primerljivih primerov (SPP), ki je bil v Sloveniji uveden leta 2003 in je prilagoditev podobnega avstralskega sistema;
- za proizvodnjo zunajbolnišnične zdravstvene dejavnosti (SKD 85.12) bi se lahko uporabljali podatki o številu obiskov po vrsti obravnave, število oskrbnih dni po vrsti zdravljenja in število opravljenih zdravstvenih storitev po vrsti zdravljenja;
- proizvodnja zobozdravstvene dejavnosti (SKD 85.13) bi se lahko ocenila s podatki o številu opravljenih zdravstvenih storitev po vrsti zdravljenja;
- proizvodnja drugih zdravstvenih dejavnosti (SKD 85.14) bi se lahko ocenila s podatki o številu opravljenih zdravstvenih storitev po vrsti zdravljenja.

Razčlenitev proizvodnje zdravstva je bila v analizi podrobnejša, kot je opisano v zgornjem odstavku. V tabeli 3.23 je razčlenitev prikazana podrobneje, čeprav še vedno agregatno; število različnih vrst zdravljenj, obravnjav in opravljenih zdravstvenih storitev je namreč preveliko, da bi jih bilo mogoče prikazati v tabeli.

Tabela 3.23 85.1 Zdravstvo: agregatna razčlenitev proizvodnje, uporabljena v analizi

Razčlenitev	Uteževanje
85.11 Bolnišnična zdravstvena dejavnost	
- Storitve splošnih bolnišnic – akutne bolnišnične obravnave	Uteženo s cenami za skupine SPP
- Bolnišnične psihiatrične storitve	Uteženo s cenami opravljenih zdravstvenih storitev po vrsti zdravljenja
- Rehabilitacijske storitve	Uteženo s cenami opravljenih zdravstvenih storitev po vrsti zdravljenja
- Negovalna oskrba in druge zdravstvene storitve v bolnišnicah	Uteženo s cenami opravljenih zdravstvenih storitev po vrsti zdravljenja
85.12 Zunajbolnišnična zdravstvena dejavnost	
85.121 Splošna zunajbolnišnična zdravstvena dejavnost	Uteženo z glavarinskimi količniki po starostnih skupinah
85.122 Specialistična zunajbolnišnična zdravstvena dejavnost	Uteženo s cenami opravljenih zdravstvenih storitev po vrsti zdravljenja
85.13 Zobozdravstvena dejavnost	Uteženo s cenami opravljenih zdravstvenih storitev po vrsti zdravljenja
85.14 Druge zdravstvene dejavnosti	Uteženo s cenami opravljenih zdravstvenih storitev po vrsti zdravljenja

Izračun proizvodnje zdravstva v stalnih cenah po opisani output metodi se trenutno izvaja vzporedno s stroškovno (input) metodo, rezultati pa se ne vključujejo v uradne ocene BDP. Glavni razlog je v velikem nihanju podatkov in nezadostnem zajetju nekaterih vrst zdravstvenih storitev.

Za merjenje proizvodnje dejavnosti socialnega varstva (SKD 85.3) v stalnih cenah se uporablja neposredna output metoda. Uporablja se na enak način, kot je opisan zgoraj za proizvodnjo sektorja država v izobraževanju (poglavje 3.14.2). Tabela 3.24 prikazuje vse elemente tega izračuna, podrobnejša razčlenitev proizvodnje in informacije o uteževanju pa so podane v tabeli 3.25.

Storitve socialnega varstva z nastanitvijo (SKD 85.31) pretežno zagotavljajo stanovanjske ustanove za starejše, v katerih le-ti stalno bivajo. Posledično se kot količinski kazalnik uporablja število oskrbovancev; konceptualno je podoben kazalniku število oskrbovalnih dni. Za dejavnost socialnega varstva brez nastanitve (SKD 85.32) se kot količinski kazalnik uporablja število prejemnikov socialne pomoči. Uporabljene metode se za obe dejavnosti razvrščajo med metode skupine B.

Tabela 3.24 85.3 Socialno varstvo: proizvodnja v stalnih cenah za sektor država

Razčlenitev	Metoda/količinski kazalnik	Prilagoditev za kakovost	Uteževanje
85.31 Socialno varstvo z nastanitvijo	Število oskrbovancev v domovih za starejše in v podobnih ustanovah	Na osnovi kakovosti inputov (število oskrbovancev na socialnega delavca)	Uteženo z vrednostjo proizvodnje
85.32 Socialno varstvo brez nastanitve po vrsti socialne pomoči	Število prejemnikov socialne pomoči po vrsti socialne pomoči	Prilagoditev za kakovost ni narejena	Uteženo z vrednostjo proizvodnje

Tabela 3.25 85.3 Socialno varstvo: razčlenitev in uteževanje proizvodnje sektorja država

Razčlenitev	Uteževanje
85.31 Socialno varstvo z nastanitvijo	
85.311 Dejavnost domov za starejše	Uteženo z vrednostjo proizvodnje
85.319 Drugo socialno varstvo z nastanitvijo	Uteženo z vrednostjo proizvodnje
85.32 Socialno varstvo brez nastanitve	
85.321 Dejavnost centrov za socialno delo	Uteženo z vrednostjo proizvodnje
85.322 Dejavnost invalidskih organizacij	Uteženo z vrednostjo proizvodnje
85.323 Dejavnost dobrotelčnih organizacij	Uteženo z vrednostjo proizvodnje
85.324 Dejavnost varstveno delovnih centrov	Uteženo z vrednostjo proizvodnje
85.329 Druge socialne dejavnosti	Uteženo z vrednostjo proizvodnje

3.15.3 NPISG

Proizvodnja v stalnih cenah za proizvajalce sektorja NPISG se oceni za celotno dejavnost po stroškovni (input) metodi na enak način in na enaki ravni kot za proizvajalce sektorja NPISG v dejavnosti L Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost (poglavje 3.13.3, tabela 3.19). Uporabljena metoda se razvršča med metode skupine C.

3.15.4 Tržni proizvajalci

Proizvodnja v stalnih cenah za tržne proizvajalce se izračuna za celotno dejavnost z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah z indeksom cen življenjskih potrebščin. Uporabljena metoda se razvršča med metode skupine B.

Tudi vmesna potrošnja v stalnih cenah se oceni za celotno dejavnost (ustreza dvomestni ravni SKD) po standardni metodi, ki je opisana v poglavju 3.2 za gozdarstvo. Uporabljena metoda se razvršča med metode skupine A.

3.16 Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti (O)

3.16.1 Uvod

Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti opravljajo gospodarske družbe, samozaposleni in netržni proizvajalci sektorjev država in NPISG. Proizvodnja dejavnosti v tekočih cenah znaša 2.019 milijonov evrov, to je 2,8 odstotka celotne proizvodnje. Večino proizvodnje ustvarijo gospodarske družbe; skupaj s samozaposlenimi prispevajo k tržni proizvodnji; ta obsega približno 70 odstotkov celotne proizvodnje dejavnosti. Vmesna potrošnja v tekočih cenah znaša 1.019 milijonov evrov ali 2,5 odstotka celotne vmesne potrošnje.

Proizvodnja in vmesna potrošnja v stalnih cenah se ocenita za vse tri skupine proizvajalcev. Metode ocenjevanja za sektor država so opisane v poglavju 3.16.2, metode za NPISG v poglavju 3.16.3, metode za tržne proizvajalce pa v poglavju 3.16.4.

3.16.2 Država

Netržne storitve, ki jih zagotavljajo proizvajalci sektorja država, so zajete v dejavnosti 92 Rekreatijske, kulturne in športne dejavnosti. Proizvodnja v stalnih cenah se oceni po stroškovni (input) metodi kot vsota komponent dodane vrednosti v stalnih cenah in komponent vmesne potrošnje v stalnih cenah, Uporabljena metoda in razčlenjenost komponent je enaka tisti, ki je opisana za proizvajalce sektorja država v dejavnosti L Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost (poglavje 3.13.2, tabela 3.18). Edina razlika so PMSFP; te so za sektor država v celoti razporejene v dejavnost javne uprave.

Uporabljena metoda se razvršča med metode skupine C. Možnosti za uvedbo neposredne output metode so bile že preučene, vendar zaradi prevelikega nihanja rezultatov in nezadostnega pokritja proizvodnje sicer teoretično pravilnejša metoda za izračun proizvodnje v stalnih cenah še ni bila uvedena.

3.16.3 NPISG

Proizvodnja v stalnih cenah za proizvajalce sektorja NPISG se oceni za dejavnosti združenj in organizacij (SKD 91) ter rekreacijske, kulturne in športne dejavnosti (SKD 92). Proizvodnja se oceni po stroškovni (input) metodi na enak način in na enaki ravni kot za proizvajalce sektorja NPISG v dejavnosti L Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost (poglavje 3.13.3, tabela 3.19). Edina razlika so PMSFP; te so za sektor NPISG v celoti razporejene v dejavnost združenj in organizacij (SKD 91), izračunane pa so enako kot za druge sektorje, to je z uporabo obrestne marže baznega leta za posojila in vloge na stanje posojil in vlog, prevrednoteno na cene baznega leta z uporabo implicitnega deflatorja domačega končnega trošenja.

Uporabljena metoda ocenjevanja proizvodnje v stalnih cenah se razvršča med metode skupine C. V prihodnosti bodo analizirane neposredne output metode, v izračun uradnega BDP pa bodo vključene, če bodo zagotovile sprejemljive rezultate.

3.16.4 Tržni proizvajalci

Proizvodnja v stalnih cenah za tržne proizvajalce se oceni na dvomestni ravni SKD. Za tri dejavnosti (SKD 90, 92 in 93) se proizvodnja v tekočih cenah deflacira z indeksom cen življenjskih potrebščin, uteženim na osnovi strokovne ocene. Proizvodnja dejavnosti združenj in organizacij (SKD 91) se deflacira z implicitnim deflatorjem proizvodnje NPISG v isti dejavnosti (poglavje 3.16.3). Razčlenitev proizvodnje in uporabljene metode so prikazane v tabeli 3.26.

Metode za ocenjevanje proizvodnje v stalnih cenah za dejavnosti javne higiene (SKD 90) in druge storitvene dejavnosti (SKD 93) se razvrščajo med metode skupine B, metoda za dejavnost združenj in organizacij (SKD 91) pa med metode skupine C. V skupino C se zaradi premajhne razčlenjenosti razvršča tudi metoda za ocenjevanje proizvodnje v stalnih cenah za dejavnost rekreacijskih, kulturnih in športnih dejavnosti (SKD 92).

Tabela 3.26 O Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti: proizvodnja v stalnih cenah za tržne proizvajalce

Razčlenitev	Metoda
90 Dejavnosti javne higiene	Deflacija z ICŽP
91 Dejavnosti združenj, organizacij	Deflacija z implicitnim deflatorjem proizvodnje NPISG (SKD 91)
92 Rekreatijske, kulturne in športne dejavnosti	Deflacija z ICŽP
93 Druge storitvene dejavnosti	Deflacija z ICŽP

Vmesna potrošnja v stalnih cenah se za tri dejavnosti (SKD 90, 92 in 93) oceni po standardni metodi, ki je opisana v poglavju 3.2 za gozdarstvo. Vmesna potrošnja dejavnosti združenj in organizacij (SKD 91) se deflacira z implicitnim deflatorjem vmesne potrošnje NPISG v isti dejavnosti (poglavje 3.16.3). Uporabljene metode se razvrščajo med metode skupine A, razen metode za dejavnost združenj in organizacij (SKD 91); ta se razvršča med metode skupine B.

3.17 Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem (P)

Proizvodnja te dejavnosti je enaka bruto plačilom oseb, zaposlenih v gospodinjstvih (gospodinjske pomočnice, čistilke, vrtnarji, varuške ipd); vmesne potrošnje ni treba ocenjevati. Posledično je proizvodnja enaka dodani vrednosti in sredstvom za zaposlene. Delež te dejavnosti v celotni proizvodnji je zelo majhen; znaša 0,03 odstotka.

Proizvodnja v stalnih cenah se oceni z ekstrapolacijo vrednosti v tekočih cenah s številom zaposlenih (metoda enojne ekstrapolacije s količinskim kazalnikom). Uporabljena metoda se razvršča med metode skupine B.

3.18 Davki na proizvode

Davki na proizvode se obračunajo na blago in storitve sorazmerno glede na vrednost ali količino, v plačilo pa zapadejo v trenutku, v katerem so proizvodi proizvedeni, uvoženi ali kupljeni. Davki na proizvode v tekočih cenah so ocenjeni na 4.420 milijonov evrov, to je 12,8 odstotka BDP. Daleč najpomembnejše vrste so davek na dodano vrednost in trošarine; in sicer znašajo približno 92 odstotkov celotne vrednosti.

Davki na proizvode v stalnih cenah se ocenijo po različnih metodah glede na vrsto davka. Vrednost davka, ki je obračunan sorazmerno glede na vrednost (t. i. vrednostni davek), je odvisna od količine davčnega proizvoda, cene davčnega proizvoda in davčne stopnje. Vrednost davka, ki je obračunan sorazmerno glede na količino (t. i. količinski davek), je odvisna od količine davčnega proizvoda in zneska davka na enoto davčnega proizvoda.

Prevladujoča metoda za ocenjevanje vrednostnih davkov v stalnih cenah je deflacioniranje vrednosti v tekočih cenah z indeksom cen življenjskih potrebščin; s tem so ustrezno upoštewane spremembe v davčni stopnji in ceni davčnega proizvoda. Za ocenjevanje količinskih davkov v stalnih cenah se uporablja ekstrapolacija s količinskimi kazalniki. Tabela 3.27 prikazuje razčlenitev davkov na proizvode, oznako vrste in metode za izračun vrednosti v stalnih cenah.

Tabela 3.27 Davki na proizvode v stalnih cenah

Razčlenitev	Vrsta davka	Metoda
Davek na dodano vrednost	Vrednostni	Deflacija z ICŽP
Trošarine na alkoholne pijače	Količinski	Ekstrapolacija s stopnjo rasti obsega izdatkov gospodinjstev za alkoholne pijače
Trošarine na mineralna olja in pline	Količinski	Ekstrapolacija s stopnjo rasti obsega uvoza nafte in plina
Trošarine na tobak in cigarete	Količinski	Ekstrapolacija s stopnjo rasti obsega izdatkov gospodinjstev za tobak in tobačne izdelke
Davek na nova motorna vozila	Vrednostni	Deflacija z ICŽP
Davek na rabljena motorna vozila	Vrednostni	Deflacija z ICŽP
Davek na zavarovalne storitve	Vrednostni	Deflacija z ICŽP
Davek od posebnih iger na srečo	Vrednostni	Deflacija z ICŽP
Davek od klasičnih iger na srečo	Vrednostni	Deflacija z ICŽP
Posebna taksa na igralne avtomate	Vrednostni	Deflacija z ICŽP
Davek na promet nepremičnin, pravne osebe	Vrednostni	Deflacija z ICG
Davek na promet nepremičnin, fizične osebe	Vrednostni	Deflacija z ICG
Uvozne dajatve in davki	Vrednostni	Deflacija z IPV
Kmetijske dajatve pri uvozu	Vrednostni	Deflacija z IPV
Carine fizičnih oseb	Vrednostni	Deflacija z ICŽP
Druge carinske takse in trošarine	Vrednostni	Deflacija z ICŽP
Krajevna prenočitvena taksa	Količinski	Deflacija z ICŽP
Taksa za obremenjevanje zraka od naftnih derivatov	Vrednostni	Deflacija z ICŽP

Davek na dodano vrednost se izračuna kot neto vrednost in zajema le neodbitni DDV. Ta je opredeljen kot razlika med DDV, obračunanim na proizvode, in DDV, ki ga odbijejo uporabniki teh proizvodov. Neodbitni DDV v stalnih cenah je ocenjen z deflacianiranjem vrednosti v tekočih cenah z indeksom cen življenjskih potrebščin glede na vrsto davčnih proizvodov in z ustreznim upoštevanjem spremembe stopnje DDV. Indeks cen življenjskih potrebščin je za potrebe deflacianiranja utežen s prihodki od posameznih vrst davčnih proizvodov.

Metode ocenjevanja davkov na proizvode v stalnih cenah se razvrščajo med metode skupine A. Izboljšave bi bile potrebne samo pri krajevni prenočitveni taksi, kajti metoda zanjo se uvršča med metode C. Pri tem je treba omeniti, da krajevna prenočitvena taksa predstavlja zelo majhen del davkov na proizvode (0,2 odstotka v letu 2007).

3.19 Subvencije na proizvode

Subvencije na proizvode so nepovratna plačila rezidenčnim tržnim proizvajalcem, s katerimi institucije države podpirajo raven tržnih cen in tako neposredno vplivajo na proizvodnjo oziroma podpirajo proizvodnjo. Celoten znesek subvencij na proizvode v tekočih cenah v letu 2007 je ocenjen na 194 milijonov evrov ali 0,6 odstotka BDP. Ocenjene so za kmetijsko proizvodnjo, proizvodnjo hrane in pijač ter v potniškem prometu.

Subvencije na proizvode v stalnih cenah so ocenjene po enačbi:

$$S_0 = s_0 * p_0 * m$$

S_0	subvencija v stalnih cenah
s_0	subvencijska stopnja v predhodnem letu
p_0	cena v predhodnem letu
m	količina v tekočem letu

Subvencijska stopnja v predhodnem letu, pomnožena s proizvodnjo v stalnih cenah, je enaka subvencijam v stalnih cenah. Ker subvencijska stopnja iz zakonodaje navadno ni neposredno razvidna, se določi kot razmerje med subvencijami na proizvode v tekočih cenah iz predhodnega leta in proizvodnjo v tekočih cenah iz predhodnega leta. To hkrati pomeni, da so subvencije na proizvode v stalnih cenah ocenjene v enakem razmerju glede na proizvodnjo v stalnih cenah, kot je razmerje med subvencijami na proizvode v tekočih cenah in proizvodnjo v tekočih cenah v predhodnem letu. Izjema so subvencije v kmetijstvu; te so ocenjene v enakem razmerju glede na prodajo v stalnih cenah, kot je razmerje med subvencijami na proizvode v tekočih cenah in prodajo v tekočih cenah v predhodnem letu. Metode, ki se uporabljajo za ocenjevanje subvencij na proizvode v stalnih cenah, se uvrščajo med metode skupine A.

Tabela 3.28 Vmesna potrošnja v stalnih cenah, standardna metoda: deflatorji po dejavnostih

	Stroški materiala	Stroški energije	Stroški drugega materiala	Transportne storitve	Najemnine	Zavarovalne storitve	Povračila stroškov v zvezi z delom	Stroški drugih storitev	PMSFP	Uvoz na oplemenitenje
02 Gozdarstvo in gozdarske storitve	ICIP	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
05 Ribišstvo	ICIP	ICŽp	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
10 Pridobivanje črnega premoga, rjavega premoga in lignita, šote	ICIP	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
14 Pridobivanje rudnin in kamnin	IPV	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
15 Proizvodnja hrane, pijač in krmil	ICU, ImpD6	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
17 Proizvodnja tekstilij	ICU	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
18 Proizvodnja oblačil; proizvodnja krznenih izdelkov	ICU	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
19 Proizvodnja usnja, obutve in usjenih izdelkov	ICU	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
20 Obdelava in predelava lesa	ICU, ImpD5	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
21 Proizvodnja vlaknin, papirja in kartona	IPV	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
22 Založništvo, tiskarstvo	IPV	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
23 Proizvodnja koksa, naftnih derivatov	IPV	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
24 Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov, umetnih vlaken	ICU	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
25 Proizvodnja izdelkov iz gume in plastičnih mas	IPV	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
26 Proizvodnja drugih nekovinskih mineralnih izdelkov	ICIP	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
27 Proizvodnja kovin	IPV	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
28 Proizvodnja kovinskih izdelkov, razen strojev in naprav	IPV	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
29 Proizvodnja strojev in naprav	ICU, ImpD3	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
30 Proizvodnja pisarniških strojev in računalnikov	ICU	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
31 Proizvodnja električnih strojev in naprav	ICU	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
32 Proizvodnja radijskih, televizijskih in komunikacijskih naprav	ICU, ImpD4	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
33 Proizvodnja medicinskih, finomehaničnih in optičnih instrumentov ter ur	ICU	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
34 Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic	ICU	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
35 Proizvodnja drugih vozil in plovil	ImpD3	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
36 Proizvodnja pohištva in druge predelovalne dejavnosti	ICIP	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
37 Reciklaža	ICIP	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
40 Oskrba z električno energijo, plinom, paro, toploto vode	ICIP	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV
41 Zbiranje, čiščenje in distribucija vode	ICIP	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽp	ImpD2	ICŽp	ICŽp	SIM	IPV

Tabela 3.28 Vmesna potrošnja v stalnih cenah, standardna metoda: deflatorji po dejavnostih (nadaljevanje)

	Stroški materiala	Stroški energije	Stroški drugega materiala	Transportne storitve	Najemnine	Zavarovalne storitve	Povračila stroškov v zvezi z delom	Stroški drugih storitev	PMSFP	Uvoz na oplemenitenje
45 Gradbeništvo	ICIP	ICŽP	ICIP	ImpD1	ICŽP	ImpD2	ICŽP	ICC	SIM	IPV
50 Prodaja in popravila motornih vozil; trgovina z motornimi gorivi	ICIP	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽP	ImpD2	ICŽP	ICŽP	SIM	IPV
51 Posredništvo in trgovina na debelo	ICIP	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽP	ImpD2	ICŽP	ICŽP	SIM	IPV
52 Trgovina na drobno; popravila izdelkov široke porabe	ICIP	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽP	ImpD2	ICŽP	ICŽP	SIM	IPV
55 Gostinstvo	ICIP	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽP	ImpD2	ICŽP	ICŽP	SIM	IPV
60.1 Železniški promet	ICIP	ICŽP	ICIP	ImpD1	ICŽP	ImpD2	ICŽP	ICŽP	SIM	IPV
60.21 Drug kopenski potniški promet na rednih linijah	ICŽP	ICŽP	ICIP	ImpD1	ICŽP	ImpD2	ICŽP	ICŽP	SIM	IPV
61 Vodni promet	ICIP	ICIP	ICIP	ICIP	ICŽP	ImpD2	ICŽP	ICŽP	SIM	IPV
62 Zračni promet	ICIP	ICŽP	ICIP	ImpD1	ICŽP	ImpD2	ICŽP	ICŽP	SIM	IPV
63 Pomožne prometne dejavnosti; potovalne in turistične organizacije	ICIP	ICŽP	ICIP	ICŽP	ICŽP	ImpD2	ICŽP	ICŽP	SIM	IPV
64 Pošta in telekomunikacije	ICIP	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽP	ImpD2	ICŽP	ICŽP	SIM	IPV
65.2 Drugo finančno posredništvo	ICIP	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽP	ImpD2	ICŽP	ICŽP	SIM	IPV
67 Pomožne dejavnosti v finančnem posredništvu	ICIP	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽP	ImpD2	ICŽP	ICŽP	SIM	IPV
70 Poslovanje z nepremičninami	ICIP	ICIP	ICŽP	ImpD1	ICŽP	ImpD2	ICŽP	ICŽP	SIM	IPV
71 Dajanje strojev in opreme brez upravljalcev v najem	ICIP	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽP	ImpD2	ICŽP	ICŽP	SIM	IPV
72 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti	ICIP	ICIP	ICŽP	ImpD1	ICŽP	ImpD2	ICŽP	ICŽP	SIM	IPV
73 Raziskovanje in razvoj	ICIP	ICIP	ICŽP	ImpD1	ICŽP	ImpD2	ICŽP	ICŽP	SIM	IPV
74 Druge poslovne dejavnosti	ICIP	ICIP	ICŽP	ImpD1	ICŽP	ImpD2	ICŽP	ICŽP	SIM	IPV
85 Zdravstvo in socialno varstvo	ICIP	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽP	ImpD2	ICŽP	ICŽP	SIM	IPV
90 Dejavnosti javne higiene	ICIP	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽP	ImpD2	ICŽP	ICŽP	SIM	IPV
92 Rekreacijske, kulturne in športne dejavnosti	ICIP	ICIP	ICŽP	ImpD1	ICŽP	ImpD2	ICŽP	ICŽP	SIM	IPV
93 Druge storitvene dejavnosti	ICIP	ICIP	ICIP	ImpD1	ICŽP	ImpD2	ICŽP	ICŽP	SIM	IPV

Legenda:

ImpD1: implicitni deflator proizvodnje za transportne storitve
 ImpD2: implicitni deflator proizvodnje za zavarovalne storitve
 ImpD3: implicitni deflator proizvodnje za dejavnost 28
 ImpD4: implicitni deflator proizvodnje za dejavnost 30
 ImpD5: implicitni deflator proizvodnje za dejavnost 02
 ImpD6: implicitni deflator proizvodnje za dejavnost 01

SIM: standardna metoda, ista obrestna mera kot v baznem letu plus deflacija z implicitnim deflatorjem domačega končnega trošenja

ČETRTO POGLAVJE

BDP PO IZDATKOVNI METODI

4.1 Uvod

BDP po izdatkovni metodi je vsota izdatkov za blago in storitve, ki so namenjeni končni potrošnji in bruto investicijam v okviru enot nacionalnega gospodarstva, povečana za izvoz blaga in storitev ter zmanjšana za uvoz blaga in storitev. Končna potrošnja je vsota izdatkov gospodinjstev, NPISG in države za blago in storitve, bruto investicije pa so vsota bruto investicij v osnovna sredstva, sprememb zalog ter neto pridobitev (pridobitve manj odtujitve) vrednostnih predmetov.

V poglavju so opisane metode za izračun izdatkovnih kategorij bruto domačega proizvoda v stalnih cenah. Za vsako kategorijo so prikazane razčlenitev in metode ocenjevanja obsega ter samoocenitev metod glede na določila uredbe Komisije o merah cen in obsegov v nacionalnih računih (98/715/ES) in glede na smernice Eurostatovega priručnika o merah cen in obsegov v nacionalnih računih (Eurostat, 2001). Vrste metod in merila razvrščanja so enaki kot pri proizvodnem pristopu in so opisani v poglavju 3.1.

4.2 Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo

Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo v tekočih cenah so v letu 2007 znašali 17.944 milijonov evrov ali 51,9 odstotka BDP. Prikazani so po nacionalnem konceptu; to pomeni, da so izračunani kot izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo po domačem konceptu, zmanjšani za neposredne nakupe nerezidenčnih gospodinjstev na domačem trgu in povečani za neposredne nakupe rezidenčnih gospodinjstev v tujini.

Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo po domačem konceptu zajemajo vse izdatke gospodinjstev za trajno, poltrajno in netrajno blago ter za storitve. Vrednost v stalnih cenah se izračuna na štirimestni ravni klasifikacije individualne potrošnje po namenu (COICOP). Za veliko večino izdatkov se vrednost v stalnih cenah izračuna z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah z ustreznimi komponentami indeksa cen življenjskih potrebščin (ICŽP). Pri stanovanjskih storitvah gospodinjstev in pri zavarovalnih storitvah se uporablja ekstrapolacija s količinskimi kazalniki. Izdatki za posredno merjene storitve finančnega posredništva (PMSFP) v stalnih cenah se izračunajo enako kot pri drugih sektorjih, to je z uporabo obrestne marže za posojila in vloge iz baznega leta na stanja posojil in vlog, prevrednotena na cene baznega leta z uporabo implicitnega deflatorja domače končne potrošnje. Razčlenitev proizvodov in uporabljene metode so podrobno prikazani v tabeli 4.1.

Deflacioniranje izdatkov gospodinjstev za končno potrošnjo z indeksom cen življenjskih potrebščin je metoda skupine A; indeks namreč odraža ceno, ki jo potrošniki plačajo za posamezno skupino proizvodov, upošteva prilagoditev za kakovost, cene pa so kupčeve z vključenim davkom na dodano vrednost (DDV). Ekstrapolacija s količinskimi kazalniki, ki se uporablja za stanovanjske in zavarovalne storitve, ter metoda za izračun PMSFP v stalnih cenah so metode skupine B.

Neposredni nakupi nerezidenčnih gospodinjstev na domačem trgu in neposredni nakupi rezidenčnih gospodinjstev v tujini v stalnih cenah se izračunajo z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin za EU (HICŽP-EU). Metoda se razvršča med metode skupine B.

Tabela 4.1 Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo po domačem konceptu v stalnih cenah

Razčlenitev	Metoda
01.1.1 Kruh in žitarice	Deflacija z ICŽP
01.1.2 Meso	Deflacija z ICŽP
01.1.3 Ribe	Deflacija z ICŽP
01.1.4 Mleko, sir in jajca	Deflacija z ICŽP
01.1.5 Olja in maščobe	Deflacija z ICŽP
01.1.6 Sadje	Deflacija z ICŽP
01.1.7 Zelenjava	Deflacija z ICŽP
01.1.8 Sladkor, marmelada, med, sladkarije	Deflacija z ICŽP
01.1.9 Drugi prehrabeni izdelki	Deflacija z ICŽP
01.2.1 Kava, čaj in kakav	Deflacija z ICŽP
01.2.2 Mineralne vode, sadne pijače, sokovi	Deflacija z ICŽP
02.1.1 Žgane pijače	Deflacija z ICŽP
02.1.2 Vino	Deflacija z ICŽP
02.1.3 Pivo	Deflacija z ICŽP
02.2.0 Tobak	Deflacija z ICŽP
02.3.0 Mamila	Deflacija z indeksom cen na drobno za heroin
03.1.1 Materiali za oblačila	Deflacija z ICŽP
03.1.2 Obleka	Deflacija z ICŽP
03.1.3 Druga oblačila, šivalni pribor	Deflacija z ICŽP
03.1.4 Čiščenje, popravila in najem oblačil	Deflacija z ICŽP
03.2.1 Čevlji in druga obutev	Deflacija z ICŽP
03.2.2 Popravila in najem obutve	Deflacija z ICŽP
04.1.1 Najemnine za stanovanja	Deflacija z ICŽP
04.2.1 Pripisane najemnine za stanovanja	Ekstrapolacija s površino stanovanj
04.3.1 Proizvodi za tekoče vzdrževanje in popravila	Deflacija z ICŽP
04.3.2 Storitve za tekoče vzdrževanje in popravila	Deflacija z ICŽP
04.4.1 Vodarina	Deflacija z ICŽP
04.4.2 Odvoz smeti	Deflacija z ICŽP
04.4.3 Komunalne storitve	Deflacija z ICŽP
04.4.4 Druge storitve v zvezi s stanovanjem	Deflacija z ICŽP
04.5.1 Električna	Deflacija z ICŽP
04.5.2 Plin	Deflacija z ICŽP
04.5.3 Tekoča goriva	Deflacija z ICŽP
04.5.4 Trdna goriva	Deflacija z ICŽP
04.5.5 Daljinsko ogrevanje	Deflacija z ICŽP
05.1.1 Pohištvo in oprema	Deflacija z ICŽP
05.1.2 Preproge in druge talne obloge	Deflacija z ICŽP
05.1.3 Popravila	Deflacija z ICŽP
05.2.0 Tekstil za gospodinjstvo	Deflacija z ICŽP
05.3.1 Večji gospodinjstvi aparati	Deflacija z ICŽP
05.3.2 Male električne priprave	Deflacija z ICŽP
05.3.3 Popravila	Deflacija z ICŽP
05.4.0 Steklenina, jedilni pribor in posoda	Deflacija z ICŽP
05.5.1 Večje orodje in pribor	Deflacija z ICŽP

Tabela 4.1 Izdatki gospodinjestev za končno potrošnjo po domačem konceptu v stalnih cenah (nadaljevanje)

Razčlenitev	Metoda
05.5.2 Ročno orodje in potrebščine	Deflacija z ICŽP
05.6.1 Netrajno gospodinjsko blago	Deflacija z ICŽP
05.6.2 Domače storitve	Deflacija z ICŽP
06.1.1 Farmaceutski proizvodi	Deflacija z ICŽP
06.1.2 Drugi medicinski proizvodi	Deflacija z ICŽP
06.1.3 Terapevtski pripomočki in oprema	Deflacija z ICŽP
06.2.1 Storitve zdravnikov	Deflacija z ICŽP
06.2.2 Zobozdravstvene storitve	Deflacija z ICŽP
06.2.3 Druge medicinske storitve	Deflacija z ICŽP
06.3.0 Bolnišnične storitve	Deflacija z ICŽP
07.1.1 Osebna vozila	Deflacija z ICŽP
07.1.2 Motorna kolesa	Deflacija z ICŽP
07.1.3 Kolesa	Deflacija z ICŽP
07.2.1 Rezervni deli in potrebščine	Deflacija z ICŽP
07.2.2 Goriva in maziva	Deflacija z ICŽP
07.2.3 Vzdrževanje in popravila	Deflacija z ICŽP
07.2.4 Druge storitve	Deflacija z ICŽP
07.3.1 Železniški transport	Deflacija z ICŽP
07.3.2 Cestni transport	Deflacija z ICŽP
07.3.3 Zračni transport	Deflacija z ICŽP
07.3.4 Pomorski transport	Deflacija z ICŽP
07.3.5/6 Druge transportne storitve	Deflacija z ICŽP
08.1.0 Poštne storitve	Deflacija z ICŽP
08.2.0 Telefonska in telefaks oprema	Deflacija z ICŽP
08.3.0 Telefonske in telefaks storitve	Deflacija z ICŽP
09.1.1 RTV-aparati, videokorderji, stereo oprema	Deflacija z ICŽP
09.1.2 Fotografska in kinematografska oprema, optični instrumenti	Deflacija z ICŽP
09.1.3 Računalniška oprema	Deflacija z ICŽP
09.1.4 Kasete, plošče, videokasete	Deflacija z ICŽP
09.1.5 Popravila	Deflacija z ICŽP
09.2.1 Trajno blago za rekreacijo	Deflacija z ICŽP
09.2.2 Glasbeni instrumenti	Deflacija z ICŽP
09.2.3 Vzdrževanje in popravila	Deflacija z ICŽP
09.3.1 Igre, igrače in hobiji	Deflacija z ICŽP
09.3.2 Oprema za šport in kampiranje	Deflacija z ICŽP
09.3.3 Vrtnarjenje	Deflacija z ICŽP
09.3.4 Male živali	Deflacija z ICŽP
09.3.5 Veterinarske in druge storitve	Deflacija z ICŽP
09.4.1 Rekreacijske in športne storitve	Deflacija z ICŽP
09.4.2 Kulturne storitve	Deflacija z ICŽP
09.4.3 Igre na srečo in stave	Deflacija z ICŽP
09.5.1 Knjige	Deflacija z ICŽP
09.5.2 Časopisi in revije	Deflacija z ICŽP

Tabela 4.1 Izdatki gospodinjstev za končno potrošnjo po domačem konceptu v stalnih cenah (nadaljevanje)

Razčlenitev	Metoda
09.5.3 Razne tiskovine	Deflacija z ICŽP
09.5.4 Pislalni in risalni pribor	Deflacija z ICŽP
09.6.0 Počitniški paketi	Deflacija z ICŽP
10.1.0 Predšolsko in osnovnošolsko izobraževanje	Deflacija z ICŽP
10.2.0 Srednješolsko izobraževanje	Deflacija z ICŽP
10.3.4/0 Višje strokovno in univerzitetno izobraževanje	Deflacija z ICŽP
10.5.0 Izobraževanje, ki ni opredeljeno po stopnjah	Deflacija z ICŽP
11.1.1 Restavracije in kavarne	Deflacija z ICŽP
11.1.2 Menze	Deflacija z ICŽP
11.2.0 Nastanitvene storitve	Deflacija z ICŽP
12.1.1 Frizerski in drugi negovalni saloni	Deflacija z ICŽP
12.1.2 Električne naprave za osebno nego	Deflacija z ICŽP
12.1.3 Drugi proizvodi za osebno nego	Deflacija z ICŽP
12.2.0 Prostitucija	Deflacija z indeksom tarif, ki jih zaračunavajo prostitutke
12.3.1 Nakit, ure	Deflacija z ICŽP
12.3.2 Preostali osebni predmeti	Deflacija z ICŽP
12.4.0 Storitve socialne zaščite	Deflacija z ICŽP
12.5.1 Življenjsko zavarovanje	Ekstrapolacija s številom zavarovalnih polic za življenjsko zavarovanje
12.5.2 Zavarovanje stanovanj	Ekstrapolacija s številom zavarovalnih polic za stanovanjsko zavarovanje
12.5.3 Zdravstveno zavarovanje	Ekstrapolacija s številom zavarovalnih polic za zdravstveno zavarovanje
12.5.4 Prometna zavarovanja	Ekstrapolacija s številom zavarovalnih polic za avtomobilsko zavarovanje
12.5.5 Druga zavarovanja	Ekstrapolacija s številom zavarovalnih polic za vsa druga zavarovanja
12.6.1 PMSFP	Ista obrestna mera kot v baznem letu plus deflacija z implicitnim deflatorjem domačega končnega trošenja
12.6.2 Finančne storitve	Deflacija z ICŽP
12.7.0 Druge storitve	Deflacija z ICŽP

4.3 Izdatki NPISG za končno potrošnjo

Izdatki NPISG za končno potrošnjo v tekočih cenah znašajo 274 milijonov evrov, to je 0,8 odstotka BDP. Enaki so proizvodnji po stroškovni (input) metodi, zmanjšani za tržne in podobne prihodke.

Postopek za izračun izdatkov NPISG za končno potrošnjo v stalnih cenah je podoben postopku za izračun v tekočih cenah, to je izračunajo se kot proizvodnja v stalnih cenah, zmanjšana za prodaje v stalnih cenah. Izračun je pripravljen za šest dejavnosti:

- L Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost,
- M Izobraževanje,
- N Zdravstvo in socialno varstvo,
- 91 Dejavnosti združenj, organizacij,

- 92 Rekreatijske, kulturne in športne dejavnosti,
- preostale dejavnosti.

Proizvodnja v stalnih cenah se za vse naštetе dejavnosti izračuna po stroškovni (input) metodi kot vsota dodane vrednosti v stalnih cenah in vmesne potrošnje v stalnih cenah. Postopek je podrobno opisan v tretjem poglavju (poglavja 3.13.3, 3.14.3, 3.15.3 in 3.16.3). Prodaje v stalnih cenah se za vse dejavnosti izračunajo z upoštevanjem enake stopnje rasti obsega kot pri proizvodnji. Metoda za oceno izdatkov NPISG za končno potrošnjo v stalnih cenah se uvršča med metode skupine C.

4.4 Izdatki države za končno potrošnjo

Izdatki države za končno potrošnjo v tekočih cenah so bili v letu 2007 ocenjeni na 5.990 milijonov evrov, to je 17,3 odstotka BDP. Sestavljajo jih izdatki za individualno potrošnjo (3.594 milijonov evrov ali 60,0 odstotka vseh izdatkov države za končno potrošnjo) in izdatki za kolektivno potrošnjo (2.396 milijonov evrov ali 40,0 odstotka celote).

Ocene izdatkov države za končno potrošnjo v stalnih cenah se pripravijo podobno kot ocene v tekočih cenah. Izračunajo se kot proizvodnja v stalnih cenah, zmanjšana za prodaje v stalnih cenah in povečana za transferje tržnih proizvodov v naravi preko tržnih proizvajalcev neposredno gospodinjstvom kot končnim potrošnikom v stalnih cenah.

Proizvodnja in prodaje v stalnih cenah se izračunajo za sedem dejavnosti:

- 70.2 Poslovanje z lastnimi nepremičninami,
- L Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost,
- M Izobraževanje,
- 85.1 Zdravstvo,
- 85.3 Socialno varstvo,
- 92 Rekreatijske, kulturne in športne dejavnosti,
- preostale dejavnosti.

Proizvodnja izobraževanja (SKD 80) in socialnega varstva (SKD 85.3) se izračuna po neposredni output metodi, proizvodnja drugih dejavnosti pa po stroškovni (input) metodi. Metode izračuna so podrobno opisane v tretjem poglavju (poglavja 3.13.2, 3.14.2, 3.15.2 in 3.16.2). Prodaje v stalnih cenah se izračunajo z upoštevanjem enakega razmerja glede na proizvodnjo v stalnih cenah kot v tekočih cenah.

Transferji tržnih proizvodov v naravi preko tržnih proizvajalcev neposredno gospodinjstvom se delijo na devet komponent; te se ločeno deflacionirajo z indeksom cen življenjskih potrebščin. Komponente so: farmacevtsko blago, drugo medicinsko blago, terapevtski pripomočki in oprema, zunajbolnišnične zdravstvene storitve, zunajbolnišnične zobozdravstvene storitve, druge zunajbolnišnične storitve, bolnišnične storitve, storitve socialnega varstva in izobraževalne storitve.

V skladu s priločnikom se stroškovne metode uvrščajo med metode skupine C. Izjema so kolektivne storitve, ki jih proizvedejo proizvajalci v dejavnosti javne uprave, obrambe in obvezne socialne varnosti; pri teh se uporaba stroškovnega pristopa uvršča med metode skupine B. Output metode za individualne storitve se uvrščajo med metode skupin A ali B. Za socialne transferje v naravi, ki zajemajo blago in storitve, ki jih država kupi na trgu, spada deflacioniranje z indeksom cen življenjskih potrebščin med metode skupine A.

4.5 Bruto investicije v osnovna sredstva

Bruto investicije v osnovna sredstva so v tekočih cenah za leto 2007 ocenjene na 9.571 milijonov evrov, to je 87,4 odstotka bruto investicij in 27,7 odstotka BDP. Najpomembnejše so bruto investicije v zgradbe in objekte s 55,5-odstotnim deležem in bruto investicije v stroje in opremo z 39,4-odstotnim deležem.

Bruto investicije v osnovna sredstva v stalnih cenah se izračunajo z deflacioniranjem posameznih komponent z ustreznimi cenovnimi indeksi. Komponente investicij v zgradbe in objekte se pretežno deflacionirajo z indeksom cen inputov v gradbeništvu (ICG), komponente investicij v stroje in opremo pa z indeksom cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih (ICIP). Investicije v računalnike in pisarniške stroje ter v medicinsko, optično in podobno opremo se deflacionirajo z indeksom cen življenjskih potrebščin. Investicije v druge proizvode se deflacionirajo z indeksom cen življenjskih potrebščin, indeksom cen inputov v gradbeništvu, indeksom povprečnih vrednosti zunanje trgovine (IPV), indeksom cen inputov v kmetijstvu in implicitnim deflatorjem proizvodnje. Razčlenitev proizvodov in uporabljene metode so prikazane v tabeli 4.2. V splošnem se te metode razvrščajo med metode skupine B.

Bruto investicije v osnovna sredstva v stalnih cenah po dejavnostih se pripravijo na dvomestni ravni SKD. Za deflacioniranje investicij v posamezne proizvode se pri vseh dejavnostih uporablja isti deflator.

Tabela 4.2 Bruto investicije v osnovna sredstva v stalnih cenah

Razčlenitev	Metoda
Stanovanjske zgradbe	Deflacija z ICG in ICŽP
Druge visoke zgradbe in objekti	Deflacija z ICG
Nizke gradnje	Deflacija z ICG
Osebna vozila	Deflacija z ICŽP
Tovornjaki	Deflacija z IPV
Druga vozila in plovila	Deflacija z IPV
Kovinske konstrukcije	Deflacija z ICIP
Stroji za proizvodnjo	Deflacija z ICIP
Drugi stroji za posebne namene	Deflacija z ICIP
Kmetijski in gozdarski stroji	Deflacija z ICIP
Računalniški in pisarniški stroji	Deflacija z ICŽP
Drugi električni stroji	Deflacija z ICIP
Elektronska oprema in aparati	Deflacija z ICIP
Medicinska oprema	Deflacija z ICŽP
Pohištvo in oprema	Deflacija z ICIP
Osnovna čreda	Deflacija z IPV
Dolgoletni nasadi	Deflacija z indeksom cen inputov v kmetijstvu in ICG
Programska oprema, kupljena	Deflacija z ICŽP
Programska oprema, razvita za lastne potrebe	Deflacija z implicitnim deflatorjem proizvodnje v dejavnosti 72 Obdelava podatkov, podatkovne baze
Izvirna literarna in umetniška dela	Deflacija z ICŽP
Druga neopredmetena osnovna sredstva	Deflacija z ICŽP
Izboljšave zemljišč	Deflacija z ICŽP
Stroški transakcij	Deflacija z ICŽP

4.6 Spremembe zalog

Spremembe zalog v tekočih cenah znašajo 1.363 milijonov evrov; to je 12,4 odstotka bruto investicij in 3,9 odstotka BDP.

Spremembe zalog v stalnih cenah se ocenijo z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah z indeksi cen. Spremembe zalog se najprej razčlenijo na štiri komponente (dokončani proizvodi, nedokončana proizvodnja, surovine in material, trgovsko blago), od tega se spremembe zalog nedokončane proizvodnje ter surovin in materiala dodatno razčlenijo na zaloge v kmetijstvu in zaloge v nekmetijskih sektorjih. Vsaka posamezna komponenta se nato ločeno deflacionira. Razčlenitev zalog ter metode za oceno v stalnih cenah so prikazane v tabeli 4.3. Uporabljene metode se uvrščajo med metode skupine B.

Pri oceni sprememb zalog po dejavnostih se za deflacioniranje posamezne vrste zalog uporablja isti deflator pri vseh dejavnostih. Pri tem je deflacioniranje izvedeno na dvomestni ravni SKD.

Tabela 4.3 Spremembe zalog v stalnih cenah

Razčlenitev	Metoda
Dokončani proizvodi	Deflacija z ICIP
Nedokončana proizvodnja – kmetijstvo	Deflacija z implicitnim deflatorjem zalog živine za zakol
Nedokončana proizvodnja – drugi sektorji	Deflacija z ICIP in ICG
Surovine in material – kmetijstvo	Deflacija z indeksom cen kmetijskih proizvodov pri proizvajalcih
Surovine in material – drugi sektorji	Deflacija z ICIP
Trgovsko blago	Deflacija z ICŽP

4.7 Pridobitve manj odtujitve vrednostnih predmetov

Vrednost pridobitev manj odtujitev vrednostnih predmetov je majhna. V tekočih cenah znaša 21 milijonov evrov, to je 0,2 odstotka celotnih bruto investicij.

Pridobitve manj odtujitve vrednostnih predmetov v stalnih cenah se izračunajo z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah z indeksom cen življenjskih potrebščin, metoda pa se uvršča med metode skupine B. Pri ocenjevanju po dejavnostih se uporablja isti deflator za vse dejavnosti na dvomestni ravni SKD.

4.8 Izvoz in uvoz blaga

V letu 2007 je izvoz blaga v tekočih cenah znašal 19.798 milijonov evrov in je prispeval 57,3 odstotka k BDP in 82,4 odstotka k celotnemu izvozu blaga in storitev. Uvoz blaga v tekočih cenah je bil 21.490 milijonov evrov ali 62,2 odstotka BDP in 87,2 odstotka celotnega uvoza blaga in storitev.

Izvoz in uvoz blaga v stalnih cenah se pretežno ocenita z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah s pravimi indeksi izvoznih cen (ICI), izračunanimi v okviru indeksa cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih, in pravimi indeksi uvoznih cen (ICU). Izvoz in uvoz nekaterih homogenih skupin proizvodov se deflacionirata z indeksi povprečnih vrednosti izvoza in uvoza. Za tiste skupine proizvodov, za katere ne obstajajo niti izvozni ali uvozni cenovni indeksi niti indeksi povprečnih vrednosti, se za deflacioniranje uporablja harmonizirani indeks cen življenjskih potrebščin za EU. Deflacioniranje se izvede na trimestni ravni klasifikacije proizvodov po dejavnostih (CPA).

Deflacioniranje s pravimi cenovnimi indeksi izvoza in uvoza se uvršča med metode skupine A, druge uporabljene metode pa spadajo med metode skupine B. Razčlenitev proizvodov in metode za izračun izvoza in uvoza blaga v stalnih cenah so prikazane v tabeli 4.4.

Tabela 4.4 Izvoz in uvoz blaga v stalnih cenah

Razčlenitev	Metoda	
	izvoz	uvoz
01.1 Poljščine, vrtnine in okrasne rastline	Deflacija z IPV	Deflacija z ICU
01.2 Žive živali in živalski proizvodi	Deflacija z IPV	Deflacija z ICU
02.0 Gozdni proizvodi in gozdarske storitve	Deflacija z IPV	Deflacija z ICU
05.0 Ribe in drug vodni ulov, storitve za ribištvo	Deflacija z IPV	Deflacija s HICŽP-EU
10.1 Črni premog	Deflacija z IPV	Deflacija z IPV
10.2 Rjavi premog in lignit	Deflacija z IPV	Deflacija z IPV
10.3 Šota	Deflacija z IPV	Deflacija z ICU
11.1 Surova nafta in zemeljski plin	Deflacija z ICI	Deflacija z IPV
13.1 Železova ruda	Deflacija z IPV	Deflacija z ICU
13.2 Rude neželeznih kovin, razen uranove in torijeve	Deflacija z IPV	Deflacija z ICU
14.1 Kamen, neobdelan	Deflacija z IPV	Deflacija z ICU
14.2 Pesek in glina	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
14.3 Minerali za kemijsko proizvodnjo in gnojila	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
14.4 Sol	Deflacija z IPV	Deflacija z ICU
14.5 Druge rudnine in kamnine	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
15.1 Meso in mesni izdelki	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
15.2 Predelane in konzervirane ribe in ribji izdelki	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
15.3 Predelano in konzervirano sadje in vrtnine	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
15.4 Živalska in rastlinska olja in maščobe	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
15.5 Mlečni izdelki in sladoled	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
15.6 Mlevski izdelki, škrob in škrobni izdelki	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
15.7 Pripravljena živalska krmila	Deflacija z IPV	Deflacija z ICU
15.8 Druga živila	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
15.9 Pijače	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
16.0 Tobačni izdelki	Deflacija s HICŽP-EU	Deflacija z ICU
17.1 Tekstilna preja in sukanec	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
17.2 Tkanine	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
17.3 Dodelava tekstilij	Deflacija z IPV	Deflacija z ICU
17.4 Tekstilni izdelki, razen oblačil	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
17.5 Preproge, vrvi, mreže in druge tekstilije	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
17.6 Pleteni in kvačkani tekstilni materiali	Deflacija z IPV	Deflacija z ICU
17.7 Pleteni in kvačkani izdelki	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
18.1 Usnjena oblačila	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
18.2 Druga oblačila, razen usnjenih, oblačilni dodatki	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
18.3 Krzno in krzneni izdelki	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
19.1 Usnje	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
19.2 Potovalna galanterija, sedlarski in jermenarski izdelki	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
19.3 Obutev	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
20.1 Les, žagan, skobljan ali impregniran	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU

Tabela 4.4 Izvoz in uvoz blaga v stalnih cenah (nadaljevanje)

Razčlenitev	Metoda	
	izvoz	uvoz
20.2 Furnir, vezane, iverne, vlaknene, panelne in druge plošče	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
20.3 Izdelki stavbnega mizarstva in tesarstva	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
20.4 Lesena embalaža	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
20.5 Drugi izdelki iz lesa, izdelki iz plute in pletarskih materialov	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
21.1 Vlaknine, papir in karton	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
21.2 Izdelki iz papirja in kartona	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
22.1 Knjige, časopisi, posneti nosilci zapisa	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
22.2 Tiskarske storitve	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
23.1 Koks	Deflacija z IPV	Deflacija z IPV
23.2 Naftni derivati	Deflacija z IPV	Deflacija z IPV
23.3 Jedrsko gorivo	Deflacija z IPV	Deflacija z ICU
24.1 Osnovne kemikalije	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
24.2 Razkužila, pesticidi in drugi agrokemični izdelki	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
24.3 Barve, laki in podobni premazi, tiskarske barve in kiti	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
24.4 Farmacevtske surovine in preparati	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
24.5 Glicerin, mila, čistila, parfumi in toaletna sredstva	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
24.6 Razstreliva, lepila, eterična olja in drugi kemični izdelki	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
24.7 Umetna ali sintetična vlakna	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
25.1 Izdelki iz gume	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
25.2 Izdelki iz plastičnih mas	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
26.1 Steklo in stekleni izdelki	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
26.2 Keramični izdelki, razen za gradbeništvo	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
26.3 Zidne in talne keramične ploščice	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
26.4 Opeka, strešniki, cevi in drugi gradbeni keramični izdelki	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
26.5 Cement, apno in mavec	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
26.6 Izdelki iz betona, cementa ali mavca	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
26.7 Obdelan naravni kamen	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
26.8 Brusilna sredstva in drugi nekovinski mineralni izdelki	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
27.1 Železo in jeklo ter ferolitine	Deflacija z IPV	Deflacija z IPV
27.2 Cevi iz železa ali jekla	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
27.3 Drugi železni in jekleni polizdelki	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
27.4 Neželezne kovine	Deflacija z ICI	Deflacija z IPV
28.1 Kovinski izdelki za gradbeništvo	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
28.2 Cisterne, rezervoarji in podobne posode iz kovin, radiatorji	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
28.3 Kotli za pridobivanje vodne pare, jedrski reaktorji	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
28.6 Rezila, orodje, ključavnice in okovje	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
28.7 Drugi kovinski izdelki	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
29.1 Stroji za proizvodnjo in izkoriščanje mehanske energije	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
29.2 Peči, dvigalne, klimatske in druge naprave za splošno rabo	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
29.3 Kmetijski in gozdarski stroji	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
29.4 Obdelovalni stroji	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
29.5 Drugi stroji in naprave za posebne namene	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
29.6 Orožje in strelivo	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU

Tabela 4.4 Izvoz in uvoz blaga v stalnih cenah (nadaljevanje)

Razčlenitev	Metoda	
	izvoz	uvoz
29.7 Druge gospodinjske naprave	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
30.0 Pisarniški stroji in računalniki	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
31.1 Elektromotorji, generatorji in transformatorji	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
31.2 Naprave za distribucijo in krmiljenje elektrike	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
31.3 Izolirani električni kabli in žice	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
31.4 Akumulatorji, primarni členi in baterije	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
31.5 Naprave in oprema za razsvetljavo	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
31.6 Električna oprema za stroje in vozila, druga električna oprema	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
32.1 Elektronke, elektronski ventili in druge elektronske komponente	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
32.2 Televizijski in radijski oddajniki, naprave za telefonijo	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
32.3 Televizijski in radijski sprejemniki	Deflacija s HICŽP-EU	Deflacija z ICU
33.1 Medicinski instrumenti, naprave in oprema	Deflacija s HICŽP-EU	Deflacija z ICU
33.2 Merilni, kontrolni, preizkuševalni in drugi instrumenti in naprave	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
33.4 Optični instrumenti in fotografske naprave	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
33.5 Ure, deli za ure	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
34.1 Motorna vozila in njihovi motorji	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
34.2 Karoserije za motorna vozila, prikolice in polprikolice	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
34.3 Deli in oprema za motorna vozila in njihove motorje	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
35.1 Ladje in čolni	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
35.2 Tirna vozila	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
35.3 Zračna in vesoljska plovila ter njihovi motorji	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
35.4 Motorna kolesa, kolesa in invalidski vozički	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
35.5 Druga vozila	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
36.1 Pohištvo	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
36.2 Kovanci, nakit in podobni izdelki	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
36.3 Glasbila	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
36.4 Športna oprema	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
36.5 Igrače in igralni pripomočki	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
36.6 Različni izdelki	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU
40.1 Oskrba z električno energijo	Deflacija s HICŽP-EU	Deflacija s HICŽP-EU
40.2 Oskrba s plinastimi gorivi	Deflacija z IPV	Deflacija z IPV
72.2 Svetovanje in oskrba z računalniškimi programi	Deflacija s HICŽP-EU	Deflacija s HICŽP-EU
74.2 Projektiranje, tehnično svetovanje	Deflacija s HICŽP-EU	Deflacija s HICŽP-EU
74.8 Raznovrstne poslovne storitve	Deflacija s HICŽP-EU	Deflacija s HICŽP-EU
90.0 Storitve javne higiene	Deflacija s HICŽP-EU	Deflacija s HICŽP-EU
92.1 Filmske in video storitve	Deflacija s HICŽP-EU	Deflacija s HICŽP-EU
92.3 Druge kulturne in razvedrilne storitve	Deflacija s HICŽP-EU	Deflacija s HICŽP-EU
93.0 Druge osebne storitve	Deflacija s HICŽP-EU	Deflacija s HICŽP-EU
Nerazporejeno	Deflacija z ICI	Deflacija z ICU

Opisana metoda se za ocenjevanje izvoza in uvoza blaga v stalnih cenah uporablja pri podatkih od vključno leta 2007 dalje. Pred letom 2007 sta izvoz in uvoz blaga v stalnih cenah ocenjena z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah z indeksi povprečnih vrednosti izvoza in uvoza, izračunanima po Paaschejevi formuli. Deflacioniranje je opravljeno na dvomestni ravni Standardne mednarodne trgovinske klasifikacije (SMTK), razen pri cestnih vozilih (SMTK skupina 78);

pri tej skupini sta izvoz in uvoz deflacionirana na trimestni ravni klasifikacije. Izjema je tudi skupina "Pisarniški stroji in stroji za avtomatsko obdelavo podatkov"; ta je deflacionirana z indeksom cen življenjskih potrebščin. Za proizvode te skupine je značilno zelo izrazito povečevanje kakovosti, zato je deflacioniranje z indeksom cen življenjskih potrebščin pravilnejše kot deflacioniranje z indeksom povprečnih vrednosti zunanje trgovine.

4.9 Izvoz in uvoz storitev

Izvoz storitev v tekočih cenah v letu 2007 je ocenjen na 4.242 milijonov evrov, to je 12,3 odstotka BDP in 17,6 odstotka celotnega izvoza blaga in storitev. V nacionalnih računih se izvoz storitev deli na dve glavni skupini, turizem (izdatki nerezidentov v Sloveniji, 39,3 odstotka celotne vrednosti) in izvoz drugih storitev (60,7 odstotka celotnega izvoza storitev). Uvoz storitev je znašal 3.146 milijonov evrov, to je 9,1 odstotka BDP in 12,8 odstotka celotnega uvoza blaga in storitev. Uvoz storitev se v nacionalnih računih deli na dve glavni kategoriji, in sicer na potovanja (22,3 odstotka celotne vrednosti) in na druge storitve (77,7 odstotka celotne vrednosti). Uvoz potovalnih storitev se nadalje deli na izdatke na poslovnih potovanjih in na izdatke gospodinjstev (turizem).

Prevladujoča metoda za ocenjevanje izvoza storitev v stalnih cenah je deflacioniranje z indeksom cen. Celotni izvoz storitev je razčlenjen v enajst komponent: transportne storitve, gradbene storitve, komunikacijske storitve, finančne storitve, zavarovalne storitve, poslovne storitve, osebne storitve, vladne storitve, PMSFP, državne storitve v vrednosti 25 odstotkov uvoznih dajatev in turistične storitve. Vsaka komponenta se v stalnih cenah oceni posebej:

- PMSFP se ocenijo enako kot v preostalih delih sistema, to je z uporabo obrestne marže za posojila in vloge iz baznega leta na stanja posojil in vlog, prevrednotena na cene baznega leta z implicitnim deflatorjem domačega končnega trošenja;
- izvoz državnih storitev v vrednosti 25 odstotkov uvoznih dajatev se deflacionira z implicitnim deflatorjem proizvodnje državnih storitev v dejavnosti L Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost (poglavje 3.13.2);
- izvoz vseh preostalih storitev se deflacionira s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin za EU.

Razčlenitev storitev in uporabljene metode za ocenjevanje izvoza storitev v stalnih cenah so prikazane v tabeli 4.5. V splošnem lahko metode uvrstimo med metode skupine B.

Tabela 4.5 Izvoz storitev v stalnih cenah

Razčlenitev	Metoda
Transportne storitve	Deflacija s HICŽP-EU
Gradbene storitve	Deflacija s HICŽP-EU
Komunikacijske storitve	Deflacija s HICŽP-EU
Finančne storitve	Deflacija s HICŽP-EU
Zavarovalne storitve	Deflacija s HICŽP-EU
Poslovne storitve	Deflacija s HICŽP-EU
Osebne storitve	Deflacija s HICŽP-EU
Vladne storitve	Deflacija s HICŽP-EU
PMSFP	Ista obrestna mera kot v baznem letu plus deflacija z implicitnim deflatorjem domačega končnega trošenja
Državne storitve (25 odstotkov uvoznih dajatev)	Deflacija z implicitnim deflatorjem proizvodnje državnih storitev v dejavnosti L Javna uprava in obramba, obvezna socialna varnost
Turistične storitve	Deflacija s HICŽP-EU

Uvoz storitev v stalnih cenah se izračuna podobno kot izvoz storitev. Skupna vrednost uvoza storitev je razčlenjena na dvanajst komponent: transportne storitve, gradbene storitve, komunikacijske storitve, finančne storitve, zavarovalne storitve, poslovne storitve, osebne storitve, vladne storitve, storitve organizatorjev potovanj, PMSFP, poslovna potovanja in turistične storitve. Vse komponente, razen PMSFP, se v stalnih cenah ocenijo z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah s harmoniziranim indeksom cen življenjskih potrebščin za EU. Uvoz PMSFP se oceni na standardni način, to je z uporabo obrestne marže za posojila in vloge iz baznega leta na stanja posojil in vlog, prevrednotena na cene baznega leta z implicitnim deflatorjem domačega končnega trošenja. Razčlenitev storitev ter metode za ocenjevanje uvoza storitev v stalnih cenah so prikazane v tabeli 4.6. V splošnem lahko metode uvrstimo med metode skupine B.

Tabela 4.6 Uvoz storitev v stalnih cenah

Razčlenitev	Metoda
Transportne storitve	Deflacija s HICŽP-EU
Gradbene storitve	Deflacija s HICŽP-EU
Komunikacijske storitve	Deflacija s HICŽP-EU
Finančne storitve	Deflacija s HICŽP-EU
Zavarovalne storitve	Deflacija s HICŽP-EU
Poslovne storitve	Deflacija s HICŽP-EU
Osebne storitve	Deflacija s HICŽP-EU
Vladne storitve	Deflacija s HICŽP-EU
Storitve organizatorjev potovanj	Deflacija s HICŽP-EU
PMSFP	Ista obrestna mera kot v baznem letu plus deflacija z implicitnim deflatorjem domačega končnega trošenja
Poslovna potovanja	Deflacija z ICŽP za EU
Turistične storitve	Deflacija z ICŽP za EU

PETO POGLAVJE

DRUGI TEMELJNI AGREGATI NACIONALNIH RAČUNOV

Drugi temeljni agregati nacionalnih računov so bruto domači dohodek, bruto nacionalni dohodek, bruto nacionalni razpoložljivi dohodek, bruto in neto varčevanje. Navadno so izraženi v tekočih cenah, lahko pa so prikazani tudi v realnem izrazu. Tokov dohodka ni mogoče ločiti v komponenti cene in obsega, zato jih tudi ni mogoče izračunati v stalnih cenah. Lahko jih samo deflacioniramo z izbranim indeksom cen, dobljeni rezultat pa prikazuje spremembo njihove kupne moči. S primerjavo deflacionirane vrednosti dohodka z njegovo vrednostjo v baznem letu, izraženo v tekočih cenah, se lahko izmeri sprememba realne kupne moči dohodka. Tako deflacioniran dohodek se imenuje "realni dohodek".

Realni temeljni agregati nacionalnih računov se izračunajo takole:

	<i>Bruto domači proizvod v stalnih cenah</i>
plus	presežki ali izgube v menjavi zaradi sprememb pogojev menjave
je enako	<i>realni bruto domači dohodek</i>
plus	realni primarni dohodki, prejeti iz tujine
minus	realni primarni dohodki, plačani v tujino
je enako	<i>realni bruto nacionalni dohodek</i>
plus	realni tekoči transferji, prejeti iz tujine
minus	realni tekoči transferji, plačani v tujino
je enako	<i>realni bruto nacionalni razpoložljivi dohodek</i>
minus	izdatki za končno potrošnjo v stalnih cenah
je enako	<i>realno bruto varčevanje</i>
minus	potrošnja stalnega kapitala v stalnih cenah
je enako	<i>realno neto varčevanje.</i>

Presežki ali izgube v menjavi zaradi sprememb pogojev menjave se izračunajo kot prevrednotena vrednost salda menjave s tujino, zmanjšana za razliko med prevrednoteno vrednostjo izvoza in prevrednoteno vrednostjo uvoza po formuli:

$$T = \frac{X-M}{P} - \left(\frac{X}{P_X} - \frac{M}{P_M} \right)$$

T	presežki ali izgube v menjavi zaradi sprememb pogojev menjave
X	izvoz v tekočih cenah
M	uvoz v tekočih cenah
P_X	indeks izvoznih cen
P_M	indeks uvoznih cen
P	indeks cen

Indeks cen P se izračuna kot aritmetično povprečje med indeksom cen za izvoz in indeksom cen za uvoz (Gearyeva formula):

$$P = \frac{1}{2}(P_X + P_M)$$

Učinek pogojev menjave je posledično enak:

$$T = \left(\frac{P_X - P_M}{P_X + P_M} \right) \left(\frac{X}{P_X} + \frac{M}{P_M} \right)$$

Realni primarni dohodki, prejeti iz tujine, realni primarni dohodki, plačani v tujino, realni tekoči transferji, prejeti iz tujine, in realni tekoči transferji, plačani v tujino, se ocenijo z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah z implicitnim deflatorjem izdatkov za domačo potrošnjo. Potrošnja stalnega kapitala v stalnih cenah se izračuna z deflacioniranjem vrednosti v tekočih cenah z implicitnim deflatorjem bruto investicij v osnovna sredstva.

ISBN 978-961-239-208-6

9 789612 392086